

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY WE WRZEŚNI

**Ocena stanu sanitarnego i sytuacji
epidemiologicznej**

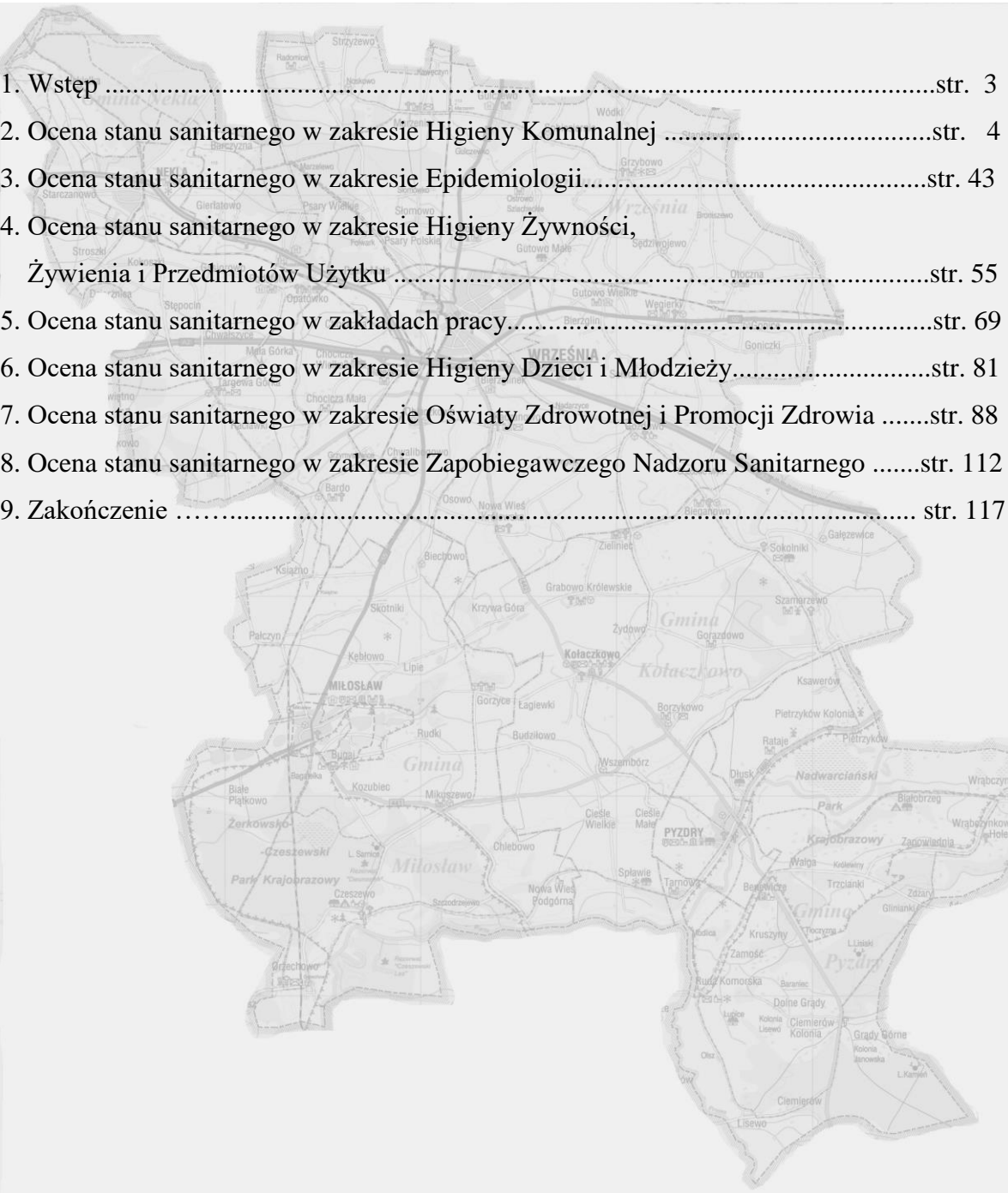
**Powiatu Wrzesińskiego
za rok 2019**

Września, luty 2020 r.

Spis treści:

1. Wstęp	str. 3
2. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Komunalnej	str. 4
3. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Epidemiologii.....	str. 43
4. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	str. 55
5. Ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy.....	str. 69
6. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży.....	str. 81
7. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	str. 88
8. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	str. 112
9. Zakończenie	str. 117

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni obejmuje swym nadzorem następujące miasta i gminy: Września, Nekla, Pyzdry, Miłosław, Kołaczkowo.

W roku 2019 zgodnie z głównym celem działalności: „promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę zagrożenia zdrowia i życia człowieka”, prowadzono nadzór sanitarny nad warunkami:

zdrowotnymi żywności i żywienia,

higieny środowiska,

higieny pacy,

higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych.

Celem sprawowanego nadzoru była ochrona zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych. Wykonywanie zadań odbywało się poprzez:

- sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,
- prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób, zwłaszcza zakaźnych,
- inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych.

Powyższe zadania realizowane były przez poszczególne komórki organizacyjne stacji lub samodzielne stanowiska pracy:

Higienę Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku,

Higienę Komunalną,

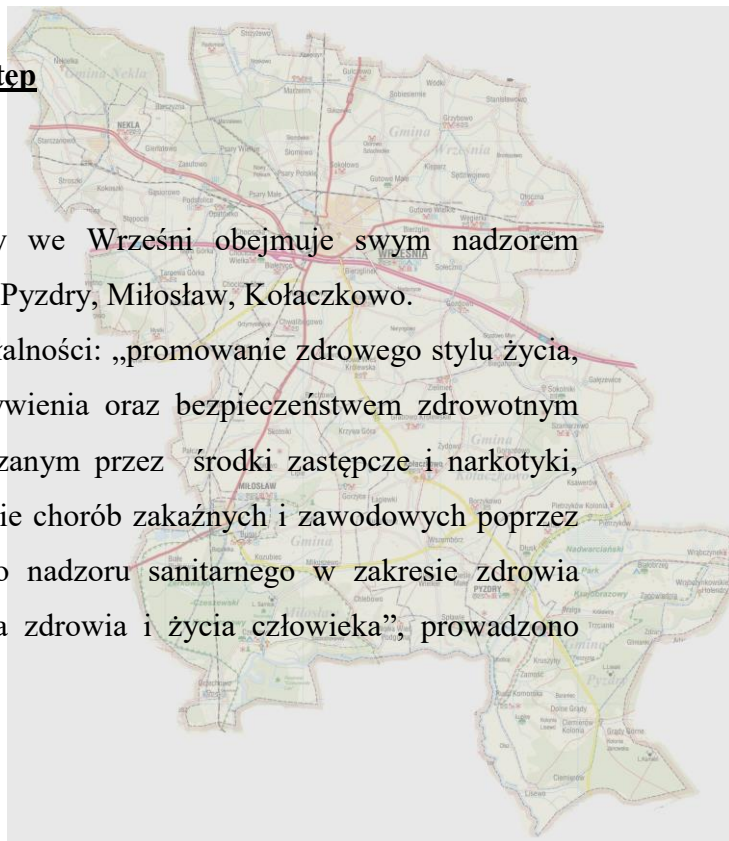
Higienę Pracy,

Epidemiologię,

Higienę Dzieci i Młodzieży,

Oświatę Zdrowotną i Promocję Zdrowia,

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie
Higieny Komunalnej

I. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY

W 2019 r. woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców powiatu wrzesińskiego była pozyskiwana z 28 ujęć wód podziemnych (28 wodociągów). Wśród objętych nadzorem wodociągów udział poszczególnych grup urządzeń o danej produkcji wody w 2019 r. przedstawiał się następująco:

- poniżej 100 m³ /dobę – 4 wodociągi,
- 100 - 1000 m³ /dobę – 23 wodociągów
- 1000 - 10000 m³ /dobę – 1 wodociąg

Na terenie powiatu wrzesińskiego pod nadzorem pozostaje 5 wodociągów publicznych miejskich: we Wrześni, w Miłosławiu, w Nekli, 2 wodociągi w Pyzdrach przy ul. Wrocławskiej i Nadrzecznej oraz 24 wodociągi publiczne wiejskie, jeden wodociąg lokalny miejski Spółdzielni Mleczarskiej, który korzysta z własnego ujęcia wody, produkujący wodę na własne potrzeby i nie zaopatrujący stałych mieszkańców oraz 1 wodociąg lokalny, na terenie gminy Nekla, wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej i również nie zaopatrujący stałych mieszkańców.

W czerwcu 2018 r. Stacja Uzdatniania Wody w Pyzdrach przy ul. Nadrzecznej została wyłączona z eksploatacji. Obecnie ludność miasta zaopatrywana jest w wodę z wodociągu publicznego w Pyzdrach przy ul. Wrocławskiej oraz z wodociągu publicznego w Pietrzykowie.

W 2017 r. wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej we Wrześni borykał się z podwyższoną zawartością związków manganu w wodzie. Prowadzono prace naprawcze, które jednak nie dały oczekiwanego rezultatu. W uwagi na niewłaściwą jakość chemiczną wody, stacja uzdatniania wody została wyłączona. Przez cały rok 2019 do celów technologicznych i sanitarnych używana była woda z sieci wodociągu miejskiego we Wrześni.

Wodociągi nadal pozostają pod nadzorem PSSE we Wrześni.

W 2019 r. został objęty nadzorem sanitarnym nowo uruchomiony wodociąg lokalny, zlokalizowany na terenie gminy Nekla. Obiekt należący do osoby prywatnej, jest to podmiot dostarczający, wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej, w budynku użyteczności publicznej, zaopatrujący obiekt hotelowo-restauracyjny GREYS w Zasutowie i nie zaopatrujący stałych mieszkańców.

Wielkość produkcji wody nadzorowanych wodociągów publicznych, zaopatrujących stałych mieszkańców wynosiła 13 997,2 m³/d, zaopatrując łącznie 77 302 osoby w powiecie wrzesińskim.

Tabela nr 1. Wykaz producentów wody zaopatrujących stałych mieszkańców w 2019 r.

L.p.	Nazwa miasta/gminy	Producent wody	L.p.	Nazwa wodociągu
1.	Miasto Września	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Miłosławska 8, 62-300 Września	1.	Wodociąg publiczny Września
2.	Gmina Września	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Miłosławska 8, 62-300 Września	2.	Wodociąg publiczny Kaczanowo
			3.	Wodociąg publiczny Nowy Folwark
			4.	Wodociąg publiczny Otoczna
			5.	Wodociąg publiczny Bardo
			6.	Wodociąg publiczny Gozdowo
			7.	Wodociąg publiczny Gutowo Małe
			8.	Wodociąg publiczny Marzenin
			9.	Wodociąg publiczny Sokołowo
			10.	Wodociąg publiczny Gulczewo
			3.	Miasto Nekla
4.	Gmina Nekla	Urząd Miasta i Gminy Nekla ul. Dworcowa 10 62-330 Nekla	12.	Wodociąg publiczny Targowa Górka
			13.	Wodociąg zakładowy Podstolice
5.	Miasto Miłosław	Zakład Gospodarki Komunalnej w likwidacji ul. Mostowa 18, 62-620 Miłosław	14.	Wodociąg publiczny Miłosław
6.	Gmina Miłosław	Zakład Gospodarki Komunalnej w likwidacji ul. Mostowa 18, 62-620 Miłosław	15.	Wodociąg publiczny Bugaj
			16.	Wodociąg publiczny Czeszewo
			17.	Wodociąg publiczny Pałczyn

			18.	Wodociąg publiczny Białe Piątkowo
			19.	Wodociąg publiczny Skotniki
7.	Miasto Pyzdry	Zakład Gospodarki Komunalnej Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych ul. Magistracka 1 62-310 Pyzdry	20.	Wodociąg publiczny Pyzdry ul. Wrocławska
8.	Gmina Pyzdry	Zakład Gospodarki Komunalnej Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych ul. Magistracka 1 62-310 Pyzdry	21.	Wodociąg publiczny Pietrzyków
			22.	Wodociąg publiczny Lisewo
			23.	Wodociąg publiczny Wrąbczynek
9.	Gmina Kołaczkowo	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej ul. Wrzesińska 41 62-306 Kołaczkowo	24.	Wodociąg publiczny Kołaczkowo
			25.	Wodociąg publiczny Sokolniki
			26.	Wodociąg publiczny Wszembórz
			27.	Wodociąg publiczny Gorazdowo
			28.	Wodociąg publiczny Bieganowo

Wielkość produkcji, liczba ludności zaopatrywanej w wodę, jakość wody, przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów, prowadzone postępowania administracyjne w zakresie jakości wody.

Tabela 2 – informacje dotyczące produkcji wody, liczby ludności zaopatrywanej w wodę oraz jakości dostarczanej wody.

L.p	Nazwa wodociągu	Produkcja wody 3 (m /d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Ocena jakości wody – za 2019 r.	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów	Prowadzone postępowania administracyjne
1.	Wodociąg publiczny Września	6 214,6	30 558	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 11 decyzji stwierdzających przydatność wody
2.	Wodociąg publiczny Bardo	145,8	1 603	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 7 decyzji stwierdzających przydatność wody
3.	Wodociąg publiczny Gozdowo	150,9	861	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody
4.	Wodociąg publiczny Gutowo Małe	125,0	682	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 4 decyzje stwierdzające przydatność wody
5.	Wodociąg publiczny Kaczanowo	633,8	4 151	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 6 decyzji stwierdzających przydatność wody
6.	Wodociąg publiczny Nowy Folwark	426,5	2 338	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 7 decyzji stwierdzających przydatność wody

7.	Wodociąg publiczny Otoczna	451,7	3 687	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 6 decyzji stwierdzających przydatność wody
8.	Wodociąg publiczny Gulczewo	27,3	357	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 4 decyzje stwierdzające przydatność wody
9.	Wodociąg publiczny Sokołowo	297,6	1 328	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody
10.	Wodociąg publiczny Marzenin	122,3	1 129	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 4 decyzje stwierdzające przydatność wody
11	Wodociąg publiczny Nekla	554,0	5 350	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody
12	Wodociąg publiczny Targowa Górka	155,0	1 045	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody
13	Wodociąg zakładowy Podstolice	87,0	1 053	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 6 decyzji stwierdzających przydatność wody
14	Wodociąg lokalny Hotelu, Restauracji GREYS w Zasutowie	8,0	-	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 2 decyzje stwierdzające przydatność wody
15	Wodociąg publiczny Miłosław	824,3	4 253	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody
16	Wodociąg publiczny Białe Piątkowo	258,5	283	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody
17	Wodociąg publiczny Skotniki	68,5	289	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 4 decyzje stwierdzające przydatność wody
18	Wodociąg publiczny Pałczyn	99,0	485	woda warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi	mangan	wydano 2 decyzje stwierdzające przydatność wody oraz 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody
19	Wodociąg publiczny Bugaj	206,7	1448	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody
20	Wodociąg publiczny Czeszewo	476,8	3350	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody
21	Wodociąg publiczny Pызdry ul. Wrocławska	397,3	3 093	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 6 decyzji stwierdzających przydatność wody
22	Wodociąg publiczny Pietrzyków	438,2	1 312	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody

23	Wodociąg publiczny Lisewo	255,0	1 544	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 6 decyzji stwierdzających przydatność wody
24	Wodociąg publiczny Wrąbczynek	180,5	1 065	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 6 decyzji stwierdzających przydatność wody
25	Wodociąg publiczny Kołaczkowo	290,0	1 672	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 6 decyzji stwierdzających przydatność wody
26	Wodociąg publiczny Sokolniki	303,0	810	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 6 decyzji stwierdzające przydatność wody
27	Wodociąg publiczny Wszembórz	291,5	1450	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 6 decyzji stwierdzających przydatność wody
28	Wodociąg publiczny Gorazdowo	164,0	724	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody
29	Wodociąg publiczny Bieganowo	352,4	1382	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-	wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody

Tabela 3 – liczba badań przeprowadzonych w poszczególnych wodociągach w 2019 roku wraz z wyszczególnieniem parametrów ponadnormatywnych.

Nazwa wodociągu	parametry	Liczba badań wykonanych w ramach :	Liczba badań		Nazwa przekroczonego parametru	Czas trwania przekroczeń (wartości przekroczeń)
			ogółem	w tym kwestionowane		
Wodociąg publiczny Września	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	35	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	27	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	29	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	26	0	-	-
Wodociąg publiczny Kaczanowo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	6	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	11	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	8	0	-	-
Wodociąg publiczny Nowy	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	6	0	-	-

Folwark		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	6	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	8	0	-	-
Wodociąg publiczny Otoczna	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg publiczny Bardo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	4	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	7	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	4	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	6	0	-	-
Wodociąg publiczny Gozdowo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	9	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	7	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	7	0	-	-
Wodociąg publiczny Gutowo Małe	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	3	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	3	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	3	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	3	0	-	-
Wodociąg publiczny Marzenin	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	6	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg publiczny Sokołowo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola	5	0	-	-

		wewnętrzna				
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg publiczny Gulczewo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	3	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	3	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	3	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	3	0	-	-
Wodociąg publiczny Nekla	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	9	5	mangan	46 dni (121µg/l; 93µg/l; 88µg/l; 90 µg/l; 101µg/l)
		Kontrola wewnętrzna	17	7	mangan	26 dni (80µg/l; 84µg/l; 68µg/l; 69 µg/l; 69 µg/l; 67 µg/l; 54µg/l)
Wodociąg publiczny Targowa Górka	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	8	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	9	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg publiczny Podstolice	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg lokalny Hotelu, Restauracji GREYS w Zasutowie	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	4	2	bakterie gr. coli	8 dni (3 jtk/100ml; 1 jtk/100 ml)
		Kontrola wewnętrzna	6	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	3	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	2	0	-	-

Wodociąg publiczny Miłosław	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg publiczny Bugaj	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	11	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	7	0	-	-
Wodociąg publiczny Czeszewo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg publiczny Pałczyn	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	3	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	7	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	8	5	mangan	15 dni (68 µg/l; 73 µg/l; 66 µg/l; 62 µg/l; 58 µg/l)
		Kontrola wewnętrzna	9	2	mangan	75 dni (70 µg/l; 72 µg/l)
Wodociąg publiczny Białe Piątkowo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	8	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	8	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	8	0	-	-
Wodociąg publiczny Skotniki	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	3	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	3	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	3	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	3	0	-	-

Wodociąg publiczny Pyzdry ul. Wrocławska	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	17	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	12	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	17	0	-	-
Wodociąg publiczny Pietrzyków	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	6	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	8	0	-	-
Wodociąg publiczny Lisewo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg publiczny Wrąbczynek	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	9	5	mangan	35 dni (207 µg/l; 299 µg/l; 292 µg/l; 373 µg/l; 273 µg/l)
		Kontrola wewnętrzna	13	3	mangan	7 dni (54 µg/l; 87 µg/l; 58 µg/l)
Wodociąg publiczny Kołaczkowo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg publiczny Sokolniki	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-

Wodociąg publiczny Wszembórz	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
Wodociąg publiczny Gorazdowo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	5	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	8	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	9	0	-	-
Wodociąg publiczny Bieganowo	bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	8	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-
	fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	9	0	-	-
		Kontrola wewnętrzna	5	0	-	-

W 2019 r. w ramach monitoringu jakości wody:

- prowadzonego przez inspekcję sanitarną w ramach kontroli urzędowej, pobrano 219 prób wody do badań – wykonano 176 badań bakteriologicznych oraz 201 badań fizykochemicznych,
- prowadzonego przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej, pobrano 232 próbki wody do badań – wykonano 190 badań bakteriologicznych oraz 214 badań fizykochemicznych.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. wodę spełniającą wymogi sanitarne, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) dostarczało 28 wodociągów. Natomiast w jednym wodociągu publicznym na terenie gminy Miłosław tj. w **Pałczynie** analiza wody pobranej w ramach kontroli urzędowej w dniu 23.09.2019 r. wykazała ponadnormatywną zawartość związków manganu. Badanie powtórkowe przeprowadzone w dniu 07.10.2019 r. potwierdziło występowanie zanieczyszczenia chemicznego wody. W związku z zaistniałą sytuacją PPIS we Wrześni wystosował pismo do właściciela wodociągu o podjęcie działań naprawczych zmierzających do poprawy

jakości wody. Wyniki badań wody wykonane w ramach kontroli wewnętrznej w dniu 02.10.2019 r. również wykazały zanieczyszczenie wody. W związku z czym w dniu 12.12.2019 r. PPIS we Wrześni wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia na podstawie wyników badań wody z kontroli urzędowej, jak i wewnętrznej kontroli jakości wody, określając dopuszczalną zawartość manganu na poziomie 150 µg/l oraz wyznaczając termin doprowadzenia jakości wody do wymagań rozporządzenia do dnia 10 marca 2020 r.

W celu poprawy jakości wody właściciel wodociągu podjął następujące działania: sprawdzenie złoza, płukanie filtrów, czyszczenie aeratorów, zwiększenie napowietrzania, dwukrotne płukanie sieci wodociągowej.

W związku ze stwierdzoną ponadnormatywną zawartością manganu na stronie internetowej PSSE we Wrześni umieszczono komunikat informujący mieszkańców miejscowości zaopatrywanych w wodę z wodociągu publicznego w Pałczynie tj. Pałczyna i Książna, że stwierdzone przekroczenia nie mają negatywnego wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów.

W minionym roku odnotowano również wystąpienia ponadnormatywnych wartości manganu w dwóch wodociągach publicznych, jednak były to incydentalne przypadki oraz w jednym wodociągu lokalnym przypadek wystąpienia obecności bakterii grupy coli:

gmina Nekla:

- analiza uzyskanych wyników w dwunastu przypadkach wykazała ponadnormatywną wartość manganu z **wodociągu publicznego w Nekli**. Analiza wody pobranej w ramach kontroli urzędowej w dniu 05.08.2019 r. wykazała po raz pierwszy ponadnormatywną zawartość związków manganu, badanie powtórkowe przeprowadzone w dniu 19.08.2019 r. potwierdziło występowanie zanieczyszczenia chemicznego wody. W związku z zaistniałą sytuacją PPIS we Wrześni wystosował pismo do właściciela wodociągu o podjęcie działań naprawczych zmierzających do poprawy jakości wody. Wyłączono z eksploatacji studnię nr 1 (źródłem zanieczyszczenia był nieszczelny rurociąg tłoczny w studni), przeprowadzono płukanie sieci wodociągowej oraz dokonano przeglądu rurociągu tłoczego studni nr 1. Badania wody przeprowadzone w ramach wewnętrznej kontroli w dniu 16.10.2019 r. potwierdziły wyeliminowanie zanieczyszczenia wody. PPIS zakończył postępowanie wydając decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia na podstawie wyników badań wody z kontroli urzędowej, jak i wewnętrznej kontroli jakości wody.

- analiza wody pobranej do badania w dniu 05.08.2019 r. przez organy PIS we Wrześni z **wodociągu lokalnego Hotelu, Restauracji GREYS w Zasutowie** wykazała obecność bakterii gr. coli. Kolejne badanie wody przeprowadzone w dniu 08.08.2019 r. potwierdziło występowanie zanieczyszczenia. Właściciel wodociągu natychmiast podjął działania naprawcze, polegające na płukaniu sieci. Badanie wody przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w dniu 12.08.2019 r. nie wykazało zanieczyszczenia bakteriologicznego w związku z czym PPIS we Wrześni wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia. Komunikatu nie wydano, gdyż zanieczyszczenie mikrobiologiczne nie było spowodowane przez bakterie chorobotwórcze, ponadto liczba bakterii, jakie pojawiły się w wodzie do spożycia nie była wielka.

gmina Pyzdry:

- analiza uzyskanych wyników w ośmiu przypadkach wykazała ponadnormatywną wartość manganu z **wodociągu publicznego we Wrąbczynku**. Analiza wody pobranej w ramach kontroli urzędowej w dniu 02.09.2019 r. wykazała ponadnormatywną zawartość związków manganu, badanie powtórkowe przeprowadzone w dniu 16.09.2019 r. potwierdziło występowanie zanieczyszczenia chemicznego wody. W związku z zaistniałą sytuacją PPIS we Wrześni wystosował pismo do właściciela wodociągu o podjęcie działań naprawczych zmierzających do poprawy jakości wody. Badania wody przeprowadzone w ramach wewnętrznej kontroli w dniu 09.10.2019 r. wykazały tendencję spadkową przekroczonych wartości, natomiast badania z dnia 16.10.2019 r. potwierdziły wyeliminowanie zanieczyszczenia wody. PPIS zakończył postępowanie wydając decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia na podstawie wyników badań wody z kontroli urzędowej, jak i wewnętrznej kontroli jakości wody.

Stężenie manganu w wodzie przeznaczanej do spożycia przez ludzi podlega kontroli przy ustaleniu wartości parametrycznej **50 µg/l**. Wartość tę przyjęto z uwagi na niekorzystny wpływ wyższych stężeń na ocenę organoleptyczną wody i jej akceptowalność przez konsumentów oraz zagrożenie tworzeniem się osadów w sieci wodociągowej. Obecność manganu w wodzie, zwłaszcza w ilościach stwierdzonych w badanych próbkach nie ma istotnego znaczenia pod względem bezpieczeństwa zdrowotnego, może natomiast przyczyniać się do niepożądanego smaku wody, a ponadto powodować wzrost barwy wody i uchwytnie przebarwienie instalacji sanitarnych, ceramiki sanitarnej, pranej odzieży i powierzchni mających kontakt z wodą.

Bakterie grupy coli odznaczają się zdolnością przetrwania i namnażania w systemach dystrybucji wody, stąd mogą być stosowane w celu oceny czystości i szczelności systemów dystrybucyjnych oraz potencjalnej obecności biofilmu. Ich obecność w wodzie opuszczającej stację uzdatniania wody wskazuje, że proces uzdatniania nie przebiegał prawidłowo i powinien zostać skorygowany.

W pozostałych przypadkach po przeprowadzonych badaniach jakości wody stwierdzono, że jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym spełniała w badanym zakresie wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2019 roku do tutejszego organu nie zgłoszono informacji o reakcjach niepożądanych związanych ze spożyciem wody na nadzorowanym obszarze powiatu wrzesińskiego.

LEGIONELLA

W 2019 r. pobrano 12 prób wody z instalacji wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w następujących obiektach:

- a) „AMIKA” Konsorcjum Medyczne Sp. z o.o. ul. Piastów 16, Września w 4 punktach,
- b) Niepubliczne Przedszkole „Mali Przyrodnicy” ul. Słowackiego 54, Września w 4 punktach,
- c) Przedszkole nr 6 „Pszczółka Maja” ul. Zielonogórska 17 we Wrześni w 4 punktach.

Analiza wody pobranej w Przedszkolu nr 6 „Pszczółka Maja” nie wykazała zanieczyszczenia bakteriologicznego. Jakość wody **odpowiada** wymaganiom określonym w załączniku nr 5A rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017, poz. 2294).

Natomiast analiza wody pobranej w dwóch pozostałych placówkach wykazała zanieczyszczenie wody bakteriami z rodzaju *Legionella* sp. W przypadku placówki medycznej zostało wystosowane pismo z art. 30 wzywające do znalezienia przyczyny i podjęcia działań zmierzających do redukcji liczby bakterii. W sytuacji, która dotyczyła placówki oświatowej, gdzie zanieczyszczenie bakteriami wystąpiło we wszystkich punktach poboru, PPIS we Wrześni wydał decyzję zarządzającą podjęcie działań mających

na celu doprowadzenie jakości wody ciepłej wewnętrznej instalacji wodociągowej do prawidłowych wymagań mikrobiologicznych oraz udokumentowanie skuteczności podjętych działań w postaci wyników badań jakości wody. Kolejne badania wody przeprowadzone w przedmiotowych obiektach w ramach wewnętrznej kontroli jakości wykazały, że jakość wody ciepłej spełnia wymagania załącznika nr 5A rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017, poz. 2294). W obu powyższych przypadkach została wydana decyzja rachunkowa.

Wnioski

W 2019 r. 99,4 % mieszkańców powiatu wrzesińskiego miało możliwość korzystania z wody, która spełniała wymogi sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), natomiast 0,6 % ludności korzysta z wody o warunkowej przydatności do spożycia ze względu na podwyższoną zawartość manganu. Obecność manganu w wodzie, zwłaszcza w ilościach stwierdzonych w badanych próbkach nie ma istotnego znaczenia pod względem bezpieczeństwa zdrowotnego, może natomiast przyczyniać się do niepożądanego smaku wody, a ponadto powodować wzrost barwy wody i uchwytne przebarwienie instalacji sanitarnych, ceramiki sanitarnej, pranej odzieży i powierzchni mających kontakt z wodą.

II. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2019 r. kontroli poddano 134 obiekty użyteczności publicznej. Do obiektów tych zaliczono: baseny kąpielowe, ustępy publiczne, obiekty hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, dworce PKS, PKP oraz inne obiekty użyteczności publicznej takie jak stadiony, boiska, transport, stacje paliw, parkingi.

W skontrolowanych obiektach stwierdzono prawidłowy stan sanitarny, obiekty oceniono jako dobre.

HOTELE

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba obiektów nie uległa zmianie.

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. - **11**

Liczba obiektów skontrolowanych – **11**

Podczas przeprowadzonych kontroli w 2019 roku stwierdzono ogólny stan sanitarno - porządkowy i techniczny obiektów jako dobry.

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarno - techniczny uległ poprawie w 4 obiektach tj.:

- Hotel „KASSANDRA” Gutowo Wielkie 29 - przeprowadzono malowanie ścian i sufitu w jednym pokoju hotelowym nr 7,

- P.U. DARZ BÓR Bugaj - przeprowadzono malowanie ścian i sufitów w pokojach hotelowych nr 3, 6, „GLORIA” oraz „VENEZIA”,

- Hotel Restaurant BOSS Pl. Wiosny Ludów 16, Miłosław - przeprowadzono remont korytarza głównego prowadzącego do pokoi noclegowych, polegający na położeniu na ścianach nowej tapety oraz malowaniu sufitu,

- HOTEL RESTAURACJA NEKLA ul. Poznańska 10 a, Nekla - przeprowadzono malowanie wszystkich pokoi hotelowych oraz korytarza głównego, poza tym w 2019 r. zostało oddane do użytku poddasze z 24 pokojami noclegowymi wraz z łazienkami. Jeden z pokoi przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych. W poziomie nadbudowanej kondygnacji wygospodarowano miejsce na pomieszczenie gospodarcze do przechowania bielizny brudnej, czystej oraz środków czystości.

Wśród skontrolowanych obiektów w powiecie 7 posiada kategoryzację:

3 gwiazdki: 5 obiektów hotelowych tj: „Boss” w Miłosławiu, „Kosmowski” we Wrześni, „Country Club” w Nowym Folwarku „Barczyzna” w Barczyźnie, hotel w Nekli ul. Poznańska,

2 gwiazdki: 2 obiekty hotelowe tj: „Jola” w Zasutowie i hotel „Kassandra w Gutowie Wielkim.

Do obiektów o wysokim standardzie świadczonych usług można zaliczyć 7 obiektów hotelowych:

- **hotel „Kosmowski” we Wrześni** – jest to nowoczesny obiekt położony w centrum miasta, całkowicie klimatyzowany, posiadający dwie sale konferencyjne, mogące pomieścić 140 osób, wyposażony w nowoczesny sprzęt audiowizualny oraz dwie mniejsze sale gabinetowe. W hotelu znajduje się również restauracja, sala bankietowa na 130 osób, centrum rozrywki Cosmo Bowling i sauna.

- **hotel „Country Club” w Nowym Folwarku** – obiekt usytuowany przy lesie, dysponuje bardzo ładnie urządzonymi pokojami oraz salą konsumpcyjną. Hotel posiada stadninę koni z możliwością nauki jazdy konnej. Oferuje miejsce do grillowania i organizowania ognisk oraz plac zabaw dla dzieci.

- **hotel „Boss” w Miłosławiu** – obiekt usytuowany w centrum miasta, mieszczący salę konferencyjno - bankietową, bar – kawiarnię, grill, saunę i solarium. Hotel posiada własną stadninę koni, organizuje naukę jazdy konnej oraz przejażdżki bryczkami.

- **hotel „DARZBÓR” w Bugaju gm. Miłosław** – obiekt usytuowany w lesie, dysponuje bardzo ładnie urządzonymi pokojami oraz salą konsumpcyjną. Hotel posiada zagrodę danieli, teren wokół zagospodarowany zielenią, z miejscem na ognisko i miejscem do grillowania. Do dyspozycji gości są dodatkowo 3 apartamenty w odrestaurowanym Zameczku Myśliwskim tuż obok głównego budynku hotelowego.

- **hotel „Nekla” w Nekli przy ul. Poznańskiej 10a** – Obiekt zlokalizowany przy głównej trasie Poznań – Września, posiada 43 pokoi komfortowo wyposażonych, salę bankietową, salę konferencyjną oraz salę serwującą kuchnię staropolską. Sala bankietowa wyposażona w nowoczesny sprzęt multimedialny. Obiekt oferuje salę gier, miejsce do grillowania, plac zabaw dla dzieci.

- **hotel „Węgiarki” przy ul. Lipowej 11 w Węgierkach** – obiekt zlokalizowany przy głównej trasie Konin – Września, posiada 20 pokoi komfortowo wyposażonych, zespół sal konferencyjnych, klubowych, szkoleniowych, audiowizualnych. Dostępny jest ogród i restauracja. Goście mogą bezpłatnie wypożyczyć rowery. Ponadto obiekt udostępnia taras, wspólny salon i plac zabaw dla dzieci.

- **hotel „Barczyzna MEDICAL SPA” w Barczyźnie gm. Nekla** – położony 35 km od Poznania w kierunku Wrześni, w bezpośrednim położeniu lasu. Ze względu na lokalizację obiekt proponuje różne formy rozrywki min. jazda konna, przejażdżki bryczką, wypożyczenie rowerów, paintball, strzelnice laserową, korty tenisowe, boiska do piłki nożnej, nordic walking, bilard, zorganizowanie ogniska, plac zabaw dla dzieci, grill.

Odrębną część obiektu stanowi, dwukondygnacyjna i w bezpośredni sposób połączona z pozostałą częścią hotelowo – gastronomiczną, część obiektu stanowiącą strefę SPA wraz z bazą noclegową. Znajduje się w niej hala basenowa z zapleczem szatniowo - sanitarnym dla kobiet i mężczyzn oraz osób niepełnosprawnych, sauna sucha, sauna mokra parowa oraz gabinety odnowy biologicznej. Posiada jedenaście pokoi noclegowych z łazienkami, jeden apartament oraz salę klubową wyposażoną w kręgielnię i bilard.

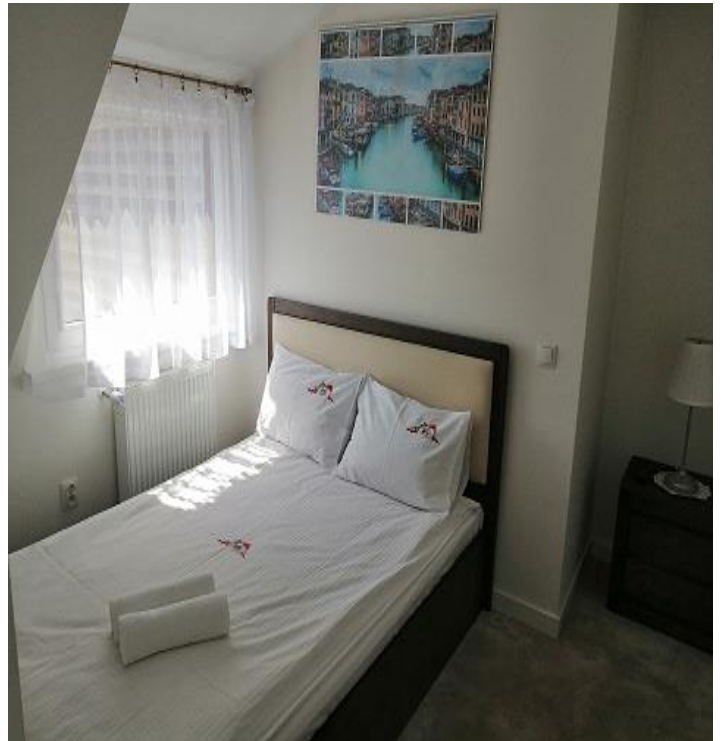
Hotel świadczy zabiegi SPA obejmujące:

* masaże relaksacyjne, pielęgnacje ciała i twarzy, pielęgnację stóp i dłoni

- * diagnostykę, masaże lecznicze, terapie manualną, zabiegi fizykalne
- * ćwiczenia fizyczne przy użyciu sprzętu sportowego – wydzielona sala ćwiczeń
- * basen, strefę saun, słoneczną łąkę, białe kąpiele jonowe.

HOTEL RESTAURACJA NEKLA
ul. Poznańska 10 a, 62-330 Nekla

P.U. DARZ BÓR Bugaj

Hotel KOSMOWSKI ul. Wrocławska 43 Września

HOTEL BARCZYZNA HB Sp. z o.o. Barczyzna 12

**Hotel Węgerki Sp. z o.o. Sp. k.
ul. Lipowa 11, 62-302 Węgerki**

PENSJONATY

Liczba obiektów w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie. Na terenie powiatu wrzesińskiego są 2 pensjonaty zlokalizowane na terenie gminy Września.

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. - 2

Liczba obiektów skontrolowanych – 2

Podczas przeprowadzonych kontroli w 2019 roku stwierdzono ogólny stan sanitarno - porządkowy i techniczny obiektów jako dobry.

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarno - techniczny uległ poprawie w 1 obiekcie tj. pensjonacie „Rondo”, mieszczącym się w Obłaczkowie 4, poprzez odmalowanie ścian i sufitów w dwóch pokojach noclegowych.

INNE OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

Pod nadzorem PSSE we Wrześni jest:

- 8 gospodarstw agroturystycznych
- 3 hostele
- 5 obiektów pokoi noclegowych.

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. - 16

Liczba obiektów skontrolowanych – 11

W porównaniu z rokiem ubiegłym powstał 1 obiekt: „DWÓR PODSTOLICE” mieszczący się w Podstolicach przy ul. Kasztanowej.

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarno - techniczny uległ poprawie w 2 obiektach tj.:

- Gospodarstwo Agroturystyczne T.S. Kwitowscy Łupice 9 gm. Pyzdry - przeprowadzono remont apartamentu, który polegał na malowaniu ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach tej części obiektu,
- Pokoje noclegowe „BAGATELKA” gm. Miłosław - w 2019 roku przeprowadzono malowanie korytarza głównego prowadzącego do pokoi noclegowych, zmieniono wystrój recepcji (położono boazerię na ścianie, wymieniono meble, oświetlenie; w dwóch salach bankietowych wymieniono parkiet, na sali bankietowej głównej przeprowadzono konserwację podłogi drewnianej.

BASENY

W porównaniu z rokiem ubiegłym ilość obiektów basenowych nie uległa zmianie.

Liczba basenów kąpielowych krytych ogółem: **2**

Liczba basenów odkrytych: **1**

1. Aqualife Park Wodny ul. Koszarowa 8, Września

- *Liczba pobranych próbek wody w 2019 r. ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej*

Rodzaj kontroli	Liczba badań w kierunku bakteriologicznym (oprócz Legionelli)	Liczba badań w kierunku fizykochemicznym	Ogółem badań	w tym ile z przekroczeniami (oprócz Legionelli)	przekroczone parametry
Kontrola urzędowa	56	21	64	14	chloroform; ogólna l. mikroorg. w 36 °C, Pseudomonas aeruginosa, utlenialność
Kontrola wewnętrzna	73	74	87	39	chloroform; ogólna l. mikroorg. w 36 °C, Pseudomonas aeruginosa, utlenialność
suma	129	95	151	53	

W zakresie legionelli

Rodzaj kontroli	Liczba próbek pobranych w zakresie legionelli - łącznie	W tym ile z przekroczeniami	Czy woda została doprowadzona do wymagań rozporządzenia ? (TAK/ NIE)	Krótki opis prowadzonych działań naprawczych	Krótki opis działań PSSE
Kontrola urzędowa	0	0	-	-	-
Kontrola wewnętrzna	28	0	-	-	-
suma	28	0	----	----	---

Ocena roczna dla pływalni została wydana w dniu 18.07.2019 r. od 18 czerwca 2018 r. do 17 czerwca 2019 r.

W ocenianym okresie, woda na pływalni krytej Park Wodny Aqualife cechowała się następującą jakością:

- w wodzie z dużej niecki sportowej odnotowano dwukrotnie ponadnormatywną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h oraz pojedynczy przypadek obecności bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, siedmiokrotnie przekroczenia wartości chloroformu,
- w wodzie z niecki rekreacyjnej odnotowano dziewięciokrotnie ponadnormatywną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h, pojedynczy przypadek obecności

bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, siedmiokrotne przekroczenia wartości chloroformu, trzy razy przekroczoną wartość utlenialności,

- w wodzie z jacuzzi odnotowano trzykrotnie ponadnormatywną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h oraz bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, incydentalny przypadek obecności *Escherichia coli*, pojedynczy przypadek przekroczenia wartości chloroformu, ośmiokrotnie przekroczoną wartość utlenialności,

- w próbach wody pobranych z systemów cyrkulacji niecek basenowych odnotowano:

basen sportowy - ogólną liczbę mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h, obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, przekroczenia wartości chloroformu, niecka rekreacyjna - ogólną liczbę mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h, obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, przekroczenia wartości chloroformu, niecka jacuzzi - ogólną liczbę mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h, obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, *przekroczenia utlenialności*.

○Wartości w/w parametrów nieznacznie odbiegały od wartości określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015 r. poz. 2016), nie stanowiąc bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia osób korzystających w pływalni, jednakże wskazywały na potrzebę wyregulowania procesów uzdatniania wody.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w okresie od 18 czerwca 2018 r. do 17 czerwca 2019 r. **nie stwierdził braku przydatności wody do kąpieli.**

Każdorazowo, w sytuacji przekroczenia jakiegokolwiek parametru Zarządca obiektu podejmował działania, w celu doprowadzenia jakości wody do wymagań rozporządzenia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015 r. poz. 2016) oraz informował Państwowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni o rodzaju czynności naprawczych.

W w/w czasie oceniana była również jakość ciepłej wody użytkowej w natryskach w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp. Analiza uzyskanych wyników wykazała spełnienie wymagań określonych w zał. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015 r. poz. 2016).

Z początkiem roku 2019 r. została wyłączona z użytkowania niecka jacuzzi. W związku z tym obecnie kąpiący mają do dyspozycji basen sportowy oraz basen rekreacyjny.

1. Basen kąpielowy ul. Gnieźnieńska 32A, Września

Liczba pobranych próbek wody w 2019 r. w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej

Rodzaj kontroli	Liczba badań w kierunku bakteriologicznym (oprócz Legionelli)	Liczba badań w kierunku fizykochemicznym	Ogółem badań	w tym ile z przekroczeniami (oprócz Legionelli)	przekroczone parametry
Kontrola urzędowa	15	6	17	2	chloroform
Kontrola wewnętrzna	22	20	26	2	chloroform
suma	37	26	43	4	

W zakresie legionelli

Rodzaj kontroli	Liczba próbek pobranych w zakresie legionelli-łącznie	W tym ile z przekroczeniami	Czy woda została doprowadzona do wymagań rozporządzenia ? (TAK/ NIE)	Krótki opis prowadzonych działań naprawczych	Krótki opis działań PSSE
Kontrola urzędowa	0	0	-	-	-
Kontrola wewnętrzna	1	0	-	-	-
suma	1	0	----	----	---

Ocena roczna została wydana w dniu 17.07.2019 r. za okres od 18 czerwca 2018 r. do 17 czerwca 2019 r.

W ocenianym okresie, woda na basenie miejskim zlokalizowanym we Wrześni przy ul. Gnieźnieńskiej 32a cechowała się dobrą jakością mikrobiologiczną i fizykochemiczną. W wyniku przeprowadzonych badań jakości wody odnotowano jedynie podwyższone zawartości chloroformu w wodzie z niosek basenowych oraz jednorazowo ponadnormatywną wartość Σ THM z niecki głębokiej (sportowej) oraz pojedynczy przypadek ponadnormatywnych wartości azotanów z dwóch niosek basenowych. Wartości te nie nieznacznie odbiegały od wartości określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015 r. poz. 2016), nie stanowiąc bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia osób korzystających w pływalni.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w okresie od 18 czerwca 2018 r. do 17 czerwca 2019 r. **nie stwierdził braku przydatności wody do kąpieli.**

W w/w czasie oceniana była również jakość ciepłej wody użytkowej w natryskach w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.* Analiza uzyskanego wyniku wykazała spełnienie wymagań określonych w zał. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015 r. poz. 2016).

3. Basen hotelowy Barczyzna 12, 62-330 Nekla

Liczba pobranych próbek wody w 2019 r. w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej

Rodzaj kontroli	Liczba badań w kierunku bakteriologicznym (oprócz <i>Legionelli</i>)	Liczba badań w kierunku fizykochemicznym	Ogółem badań	w tym ile z przekroczeniami (oprócz <i>Legionelli</i>)	przekroczone parametry
Kontrola urzędowa	44	25	51	9	chloroform; ogólna l. mikroorg. w 36 °C, E. Coli, <i>Pseudomonas aeruginosa</i> , utlenialność
Kontrola wewnętrzna	117	142	142	43	chloroform; ogólna l. mikroorg. w 36 °C, <i>Pseudomonas aeruginosa</i> , utlenialność
suma	161	167	193	52	

W zakresie legionelli

Rodzaj kontroli	Liczba próbek pobranych w zakresie legionelli-łącznie	W tym ile z przekroczeniami	Czy woda została doprowadzona do wymagań rozporządzenia ? (TAK/NIE)	Krótki opis prowadzonych działań naprawczych	Krótki opis działań PSSE
Kontrola urzędowa	0	0	-	-	-
Kontrola wewnętrzna	53	0	0	-	-
suma	53	0	----	----	---

Ocena roczna została wydana w dniu 18.07.2019 r. za okres od 14 maja 2018 r. do 13 maja 2019 r.

W ocenianym okresie, woda na basenie Hotelu w Barczyźnie cechowała się następującą jakością:

- w wodzie z niecki basenu odnotowano pojedynczy przypadek przekroczenia chloroformu,

- w wodzie z niecki jacuzzi nr 1 odnotowano dwukrotnie przekroczoną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h, pięć razy występowanie bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, trzy razy przekroczenia chloroformu, dwanaście razy przekroczoną utlenialność i jeden raz przekroczenie THM,
- w wodzie z niecki jacuzzi nr 2 odnotowano pojedynczy przypadek przekroczenia wartości ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h, dwa razy występowanie bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, sześć razy przekroczenia chloroformu, osiemnaście razy przekroczoną utlenialność i dwa przypadki przekroczenia THM,
- w próbach wody pobranych z systemów cyrkulacji niecek basenowych odnotowano:
 - niecka jacuzzi nr 1 i niecka jacuzzi nr 2 - przekroczenia wartości: chloroformu, utlenialności, THM, ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h, występowanie bakterii *Pseudomonas aeruginosa*,
 - basen - przekroczenia wartości: chloroformu, ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C ±2°C/48h, pojedynczy przypadek występowania bakterii *Legionella sp.*,

Wartości w/w parametrów nieznacznie odbiegały od wartości określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015 r. poz. 2016), nie stanowiąc bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia osób korzystających w pływalni, jednakże wskazywały na potrzebę wyregulowania procesów uzdatniania wody.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w okresie od 14 maja 2018 r. do 13 maja 2019 r. **nie stwierdził braku przydatności wody do kąpieli.**

W w/w czasie nie była oceniona jakość ciepłej wody użytkowej w natryskach w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, ODNOWY BIOLOGICZNEJ, INNE ZAKŁADY, W KTÓRYCH SĄ ŚWIADCZONE ŁĄCZNIE WIĘCEJ NIŻ JEDNA Z USŁUG FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, ODNOWY BIOLOGICZNEJ, TATUAŻU.

W 2019 roku na 174 obiektów, skontrolowano 67 obiektów. Głównym celem kontroli było sprawdzenie stanu sanitarno-technicznego obiektu oraz stopień wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przez zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Podczas kontroli zwracano uwagę na postępowanie z narzędziami i przyborami użytymi do

kontakty z klientem, oznakowanie środków dezynfekcyjnych, postępowanie z bielizną, z odpadami.

Ogólny stan sanitarny obiektów w roku 2019 r. był dobry.

W jednym obiekcie stwierdzono zły stan sanitarno – higieniczny:

- w zakładzie fryzjerskim mieszczącym się w Orzechowie przy ul. Dworcowej - kontrola zakładu była zaplanowana na 2019 r, w związku z wpływaniem skargi na w/w obiekt, kontrolę przeprowadzono w terminie wcześniejszym niż planowany.

Podczas kontroli stwierdzono:

- zabrudzoną włosami pelerynę i ręcznik wielokrotnego użycia,
- brudne narzędzia fryzjerskie (włosy na narzędziach) tj. grzebień i szczotka oraz brudny pojemnik, w którym czyste narzędzia fryzjerskie są przechowywane,
- pajęczyny przy suficie w pomieszczeniu usług.

W związku z powyższym nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę w wysokości 200 zł, ponadto wystosowano pismo, w którym PPIS we Wrześni wezwał właściciela obiektu do zachowania należytej higieny podczas wykonywania usług fryzjerskich przez utrzymanie przyborów i bielizny wielokrotnego użycia w dobrym stanie sanitarnym oraz utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarno - higienicznego w pomieszczeniu usług. Przedmiotowy obiektowy objęty jest wzmożonym nadzorem.

W dwóch obiektach stwierdzono zły stan sanitarno – higieniczny i techniczny:

a) W salonie fryzjerskim zlokalizowanym w Miłosławiu przy ul. Mostowej 40, stwierdzono:

- wilgoć i wykwity pleśni na ścianie w pomieszczeniu WC.

W związku z powyższym wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję administracyjną z terminem usunięcia nieprawidłowości do 31.07.2019 r. Wszczęto postępowanie administracyjne dotyczące pobrania opłaty za czynności wykonane przez organ PIS, a następnie wydano decyzję rachunkową.

W dniu 28.08.2019 r. przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, podczas której stwierdzono usunięcie nieprawidłowości.

b) W zakładzie fryzjerskim p. Aliny Ratajewskiej, zlokalizowanym we Wrześni przy ul. Kościelnej 8 stwierdzono:

- zawilgocenie ścian i sufitu, pleśń w pomieszczeniu usług fryzjerskich przy drzwiach wejściowych do zakładu oraz przy oknie wystawowym.

Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję administracyjną z terminem usunięcia nieprawidłowości do 31.07.2019 r. Następnie wszczęto postępowanie

administracyjne dotyczące pobrania opłaty za czynności wykonane przez organ PIS oraz wydano decyzję rachunkową.

Dnia 04 czerwca 2019 r. do tutejszego organu wpłynęło pismo p. Haliny Alicji Ratajewskej, informujące o zakończeniu prowadzenia działalności w zakładzie fryzjerskim znajdującym się we Wrześni przy ul. Kościelnej 8.

W związku z powyższym decyzja nakazująca usunięcie nieprawidłowości stała się bezprzedmiotowa. W dniu 14.06.2019 r. wydano decyzję wygaszającą.

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarny uległ poprawie w 5 zakładach fryzjerskich, 1 gabinecie kosmetycznym i 1 obiekcie odnowy biologicznej: tj.:

- Salon fryzjerski ul. Rynek 18 a, 62-330 Nekla – W miesiącu marcu 2019 r. przeprowadzono remont zakładu polegający na malowaniu ścian w pomieszczeniu usług, pomieszczeniu WC i pomieszczeniu socjalnym, położeniu cegiełki ozdobnej na ścianie, na której umieszczone są stanowiska fryzjerskie, wymieniono sufit wraz z zamontowaniem nowego oświetlenia. W pomieszczeniu WC i socjalnym zamontowano płytki na ścianach.
- Zakład fryzjerski ul. Chrobrego 25, 62-300 Września – W lutym 2019 roku położono glazurę na ścianach w pomieszczeniu usług oraz wymieniono oświetlenie.
- Salon fryzjerski FASHION ul. Szczecińska 34, 62-300 Września – Przeprowadzono malowanie i tapetowanie ścian, malowanie sufitów, wymianę mebli, położono nowe płytki na podłodze.
- Zakład fryzjerski Anna Kempniak Chwalibogowo 34, 62-323 Chwalibogowo – Przeprowadzono remont zakładu polegający na malowaniu ścian i sufitów oraz wymianie mebli.
- Salon fryzjerski „BALANS” Marzena Tomaszewska ul. Fabryczna 42, 62-300 Września – W miesiącu marcu 2019 roku przeprowadzono remont zakładu fryzjerskiego polegający na założeniu płytek na ścianie przy myjce oraz przy umywalce znajdującej się w pomieszczeniu usług. Wymieniono meble stanowiące stanowiska fryzjerskie, lustra, wymalowano ściany i sufity.
- Podczas przeprowadzonej kontroli w 2018 r. w Siłowni Brzeziński GYM znajdującej się we Wrześni przy ul. Rynek 21 stwierdzono zły stan sanitarno – higieniczny i techniczny obiektu: brudne ściany i sufity we wszystkich pomieszczeniach siłowni oraz ubytki płytek na ścianie w damskiej toalecie – co stanowiło naruszenie art. 22 ust. 1 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu

oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi. W związku z powyższym wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję administracyjną z terminem usunięcia nieprawidłowości do 31.07.2019 r. Kontrola sprawdzająca przeprowadzona w 2019 r. wykazała usunięcie nieprawidłowości – wymalowano ściany i sufity we wszystkich pomieszczeniach siłowni; uzupełniono ubytki płytek na ścianie w toalecie damskiej.

- Salon „ELEGANCJA” zlokalizowany jest we Wrześni przy ul. Rynek 22, świadczący usługi fryzjerskie, kosmetyczne oraz szeroki zakres usług podologicznych - w salonie na początku 2019 roku przeprowadzono przebudowę gabinetu. Z istniejącego sklepu z kosmetykami wyodrębniono gabinet podologiczny oraz WC dla klientów. Wyznaczono miejsce dla klientów oczekujących i recepcję przy wejściu do zakładu. Położono płytki na podłodze, zamontowano nowe oświetlenie oraz klimatyzację. Gabinet podologiczny wyposażono w nowy fotel kosmetyczny, specjalistyczny sprzęt oraz meble. Wyremontowano część fryzjerską, w której odmalowano ściany, wymieniono fotele fryzjerskie, lustra, meble oraz oświetlenie.

**Salon „ELEGANCJA”
ul. Rynek 22, 62-300 Września**

ZAKŁADY FRYZJERSKIE

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. - **79**

Liczba obiektów skontrolowanych – **30**

Na terenie powiatu wrzesińskiego zostało zlikwidowanych **6** zakładów fryzjerskich, powstało **5** nowych obiektów, które zaplanowano do kontroli na 2020 r., **1** zakład został przegrupowany do grupy: *„Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu”*.

ZAKŁADY KOSMETYCZNE

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. - **55**

Liczba obiektów skontrolowanych – **22**

Powstało **8** nowych zakładów, z czego 7 zaplanowano do kontroli na 2020 r., **1** obiekt uległ likwidacji, **2** zakłady zostały przegrupowane do grupy: *„Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu”*.

ZAKŁADY TATUAŻU

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. - **4**

Liczba obiektów skontrolowanych – **3**

W porównaniu z rokiem poprzednim ilość obiektów w ewidencji nie uległa zmianie.

ZAKŁADY ODNOWY BIOLOGICZNEJ

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. - **13**

Liczba obiektów skontrolowanych - **8**

Powstał 1 nowych obiekt, który zaplanowano do kontroli na 2020 r., 1 obiekt uległ likwidacji.

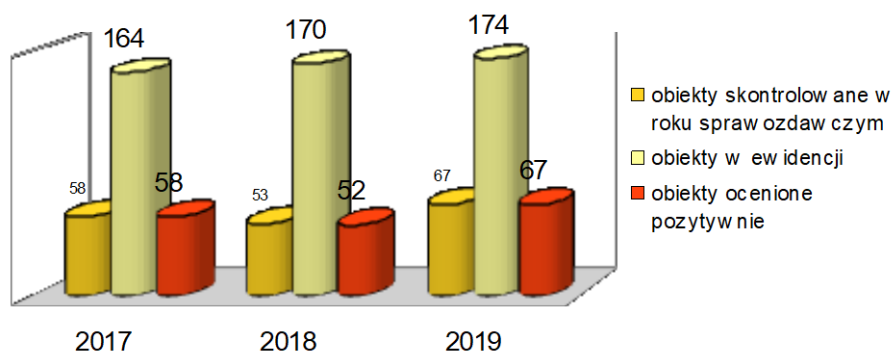
INNE ZAKŁADY, W KTÓRYCH SĄ ŚWIADCZONE ŁĄCZNIE WIĘCEJ NIŻ JEDNA Z USŁUG FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, ODNOWY BIOLOGICZNEJ, TATUAŻU

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. - **23**

Są to zakłady fryzjersko-kosmetyczne, fryzjerskie, bądź kosmetyczne wyposażone w solarium bądź stanowiska manicure.

Liczba obiektów skontrolowanych – **4**

W 2019 roku 1 obiekt uległ likwidacji, 2 obiekty zostały przeniesione z grupy „zakłady kosmetyczne”, 1 zakład został przeniesiony z grupy „zakłady fryzjerskie”.

Wykres 1. Obiekty fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej w latach 2017-2019

DWORCE PKP

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. - **4**

Liczba obiektów skontrolowanych – **2**

○Liczba obiektów w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie.

Na terenie podległym są 4 dworce PKP: we Wrześni, Nekli, Miłosławiu i Orzechowie.

W 2019 roku przeprowadzono kontrolę:

- Dworca PKP we Wrześni, w którym znajduje się hala główna oraz toaleta ogólnodostępna podzielona na część damską i męską wraz z miejscem do przechowywania środków czystości i sprzętu porządkowego. Zapewnione są podstawowe środki higieny. W holu głównym usytuowane są siedziska dla podróżnych oraz znajdują się dwie kasy biletowe. Obiekt czynny jest od godz. 5.10 do godz. 20.30. Dworzec dostosowany jest dla osób niepełnosprawnych poprzez podjazdy oraz przejście na perony.

- Dworca PKP w Nekli, w którym znajduje się hala główna oraz toaleta ogólnodostępna z jedną kabiną ustępową. W holu głównym usytuowane są siedziska dla podróżnych oraz znajduje się jedna kasa biletowa. W toalecie zapewnione są podstawowe środki higieny. Obiekt czynny jest od godz. 6.00 do godz. 12.30. Dworzec dostosowany jest dla osób niepełnosprawnych – podjazdy oraz przejście na perony.

PERONY PKP

Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2019 r. – 7

Liczba obiektów skontrolowanych – 7

W bieżącym roku dokonano kontroli 7 peronów PKP znajdujących się we Wrześni, Nekli, Podstolicach, Marzeninie, Orzechowie, Chwalibogowie oraz Gutowie Wielkim.

Na terenie kontrolowanych obiektów znajdują się perony kolejowe, a w dwóch przypadkach również przejścia podziemne (Września, Nekla). Perony utwardzone, utrzymane w czystości. Obiekty są oświetlone. Elementy małej architektury tj. ławki, tablice informacyjne w dobrym stanie technicznym, nie skorodowane.

○ Za czystość bieżącą odpowiadają firmy zewnętrzne.

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarny uległ poprawie na 3 peronach PKP tj.:

- **Peron PKP w Podstolicach** - W czerwcu 2017 roku rozpoczęła się modernizacja magistrali E20, która objęła instalacje 269 rozjazdów, prace przy 365 kilometrów toru oraz modernizację 18 peronów, w tym peron w Podstolicach. Zmodernizowana platforma peronu została podwyższona, co umożliwi wygodne wsiadanie i wysiadanie z pociągów. Zamontowano zadaszenie peronu, nowe ławki, oświetlenie, czytelne tablice informacyjne dla podróżnych oraz monitoring. Obiekt jest w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Perony zyskały antypoślizgową nawierzchnię wraz z wypukłą fakturą i ścieżkami naprowadzającymi dla osób niewidomych. Komunikację między peronami usprawnią wyremontowane przejścia.

- **Peron PKP w Marzeninie oraz PKP w Chwalibogowie** - Od 10 czerwca 2018 roku przywrócono ruch pociągów, na odcinku z Gniezna do Jarocina. Na odcinku między Wrześnią a Gniezmem wymieniono tor na 23 km. Zmodernizowano urządzenia sterowania ruchem kolejowym i wyremontowano 24 obiekty inżynierskie. Zmodernizowano 19 przejazdów kolejowo-drogowych i wymieniono 9 rozjazdów. Przebudowano kilka peronów PKP w tym peron PKP Marzenin i Chwalibogowo. Zmodernizowana platforma została podwyższona, co umożliwi wygodne wsiadanie i wysiadanie z pociągów. Zamontowano zadaszenie peronu, nowe ławki, oświetlenie, czytelne tablice informacyjne dla podróżnych oraz monitoring. Obiekt jest w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Perony zyskały antypoślizgową nawierzchnię wraz z wypukłą fakturą i ścieżkami naprowadzającymi dla osób niewidomych. Komunikację między peronami usprawnią wyremontowane przejścia.

Peron PKP w Podstolicach

Peron PKP w Marzeninie

Peron PKP w Chwalibogowie

PARKI

Kontroli podano 2 parki znajdujące się we Wrześni przy ul. Opieszyn i przy ul. Daszyńskiego oraz 1 park znajdujący się w Nekli. Stan sanitarny obiektów dobry. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarny nie uległ zmianie. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wnioski

Wśród skontrolowanych zakładów stwierdzano zróżnicowanie stanu sanitarno - technicznego. Stosunkowo najlepsze były zakłady, które rozpoczęły działalność lub też zostały zmodernizowane. Ogólny stan sanitarny obiektów był zadowalający.

III. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej.

Lecznictwo zamknięte

Na terenie powiatu wrzeńskiego znajduje się jeden szpital – Szpital Powiatowy Sp. z o. o. we Wrześni - przekazany w ramach I instancji pod nadzór Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu.

Lecznictwo otwarte

Liczba placówek wg ewidencji:

- działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze:

przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych,	
lecznice	22
medyczne laboratoria diagnostyczne:	2
zakłady rehabilitacji leczniczej	6
inne:	17

- działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową:

indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie:	41
grupowe praktyki lekarskie:	5
indywidualne praktyki lekarzy dentystów:	43
indywidualne praktyki pielęgniarek:	12
grupowe praktyki pielęgniarek	3
inne	<u>18</u>

RAZEM: 169

Liczba placówek skontrolowanych:

- działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze:

przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice

- ogółem: 16

zakłady rehabilitacji leczniczej 5

inne 5

- działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową:

indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie: 4

grupowe praktyki lekarskie: 2

indywidualne praktyki pielęgniarek: 3

inne 3

RAZEM: 38

W porównaniu z rokiem ubiegłym w 2019 roku poprawił się stan sanitarno - techniczny w 11 placówkach tj.

1. Przychodnia Lekarsko-Stomatologiczna PRIMADENT we Wrześni ul. Sądowa 7:

- na przełomie 2018/2019 roku odmalowano wszystkie pomieszczenia przychodni wraz z ciągami komunikacyjnymi, przeniesiono pomieszczenie szatni dla pracowników z parteru do nowego pomieszczenia zlokalizowanego na I piętrze budynku.

2. Przychodnia Lekarza Rodzinnego DUO-MED we Wrześni ul. Legii Wrzesińskiej 10:

- przychodnia z początkiem 2019 roku została przeniesiona do nowo wybudowanego budynku.

3. Przychodnia Specjalistyczna NOWAMED we Wrześni ul. Sienkiewicza 12:

- wymalowano 2 pomieszczenia: socjalne, rejestrację oraz zakupiono nowe szafki na dokumenty.

4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SPECIMED we Wrześni ul. Opieszyn 10:

- w bieżącym roku dokonano malowania klatki schodowej, poręczy przy schodach oraz wymieniono płytki podłogowe na klatce schodowej.

5. Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego ESKULAP Sp.j. w Kołaczkowie ul. Miłosławska 1 :

- z początkiem roku przeprowadzono malowanie gabinetu zabiegowego (poradni D).

6. Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego HIKOMED s.c. Miłosławiu ul. Wrzesińska 27:

- w ubiegłym roku zakupiono przewijak do gabinetu lekarskiego, szafki na dokumenty do gabinetu szczepień oraz lodówkę.

7. Przychodnia Lekarza Rodzinnego GALMED w Grzybowie gm. Września:

- w placówce zostały zakupione i zamontowane we wszystkich gabinetach nowe dozowniki do środków dezynfekcyjnych do rąk oraz do mydła.

8. Przychodnia Lekarska PRO-FAMILIA w Pyzdrach ul. Rynek 5:

- w bieżącym roku zakupiono nowe kozetki do gabinetów lekarskich oraz odmalowano jeden gabinet lekarski (przyjmowania osób dorosłych).

9. ZDROWIE s.c. Gabinet Profilaktyki Zdrowotnej i Pomocy Przedlekarskiej przy SSP nr 6 we Wrześni ul. Słowackiego 41:

- w bieżącym roku przez dyrekcję szkoły zakupiono do gabinetu sprzęt: wagę elektroniczną, stół zabiegowy, aparat do mierzenia ciśnienia, torbę chłodniczą, termometr bezdotykowy, torbę na leki.

10. ZDROWIE s.c. Gabinet Profilaktyki Zdrowotnej i Pomocy Przedlekarskiej przy SSP w Chwalibogowie gm. Września:

- w ubiegłym roku przez dyrekcję szkoły został przeprowadzony remont gabinetu tj. założono wykładzinę podłogową PCV, wymalowano pomieszczenie gabinetu, zakupiono do gabinetu nowe meble tj. zamykane szafy, szafkę apteczną, stół zabiegowy, szafkę na odzież, biurko, krzesła oraz kozetkę, parawan, wagę, termometr bezdotykowy.

11. ZDROWIE s.c. Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej przy Zespole Szkół Specjalnych ul. Leśna 10, Września:

- gabinet szkolny został przeniesiony z początkiem nowego roku szkolnego 2018/2019 do nowego budynku szkoły, w której zlokalizowany jest Zespół Szkół Specjalnych. Gabinet

wyposażono w nowe meble tj. kozetkę, biurko, szafki, 3 krzesła, stół zabiegowy i szafkę do leków.

Skontrolowane obiekty oceniono pod względem stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalności dobrze. Nie zdyskwalifikowano w tym zakresie żadnego podmiotu.

Wnioski

Skontrolowane obiekty oceniono pod względem stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalności dobrze. Nie zdyskwalifikowano w tym zakresie żadnego podmiotu.

Utrzymanie bieżącej czystości we wszystkich pomieszczeniach obiektów było prawidłowe. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem sanitarno - porządkowym w kontrolowanych obiektach. Prawidłowo przebiega mycie i dezynfekcja powierzchni i sprzętu. Prawidłowe jest postępowanie z odpadami medycznymi. We wszystkich placówkach służby zdrowia opracowane są i wdrożone procedury postępowania w zakresie mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie
Epidemiologii

I. Sytuację epidemiologiczną powiatu wrzesińskiego w 2019 roku w porównaniu z rokiem 2018 i 2017 ilustruje poniższa tabela

	2017	2018	2019
krztusiec	9	0	0
plonica	28	33	23
borelioza	25	11	17
ospa	464	263	342
różyczka	3	1	0
świnka	4	5	3
wzw B	2	6	4
wzw C	7	5	4
salmoneloza	5	2	7
wirusowe zakażenia jelitowe - rotawirusy	57	41	55
wirusowe zakażenia jelitowe - inne	53	46	40
Biegunka i zapalenie żołądkowo – jelitowe BNO	21	13	22
grypa i zachorowania grypopodobne	7936	8995	8050

II. OPIS JEDNOSTEK CHOROBYCH

II.1. Choroby, szerzące się drogą pokarmową

W 2019r. nie odnotowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, jersiniozę, zatruc enterotoksyną gronkowcową, toksyną botulinową czy grzybami.

W 2019r. odnotowano 1 przypadek zachorowania na czerwonkę bakteryjną - kobieta 35l, mieszkająca w mieście, niepracująca; czynnik etiologiczny Shigella spp; źródło zakażenia nieustalone; objawy: bóle brzucha, biegunka; powtórne badania chorej – wyniki ujemne; badania osób ze styczności – wyniki ujemne.

Zatrucia pokarmowe (A02.0)

W 2019r. ogółem zgłoszono 7 przypadków zatruć pokarmowych tj. o 5 zachorowań więcej niż w roku 2018.

3 zachorowania w przedziale wiekowym 5-9lat; po jednym zachorowaniu w przedziałach wiekowych 10-19lat, 20-29lat, 30-39lat i 40-49lat

4 zachorowania wśród kobiet, 3 wśród mężczyzn

1 zachorowanie na wsi, 6 w mieście

Czynnik etiologiczny w 6 przypadkach to pałeczka Salmonella Enteritidis; w 1 przypadku salmonella spp.

4 zachorowania – ognisko rodzinne

W ognisku domniemane źródło zakażenia to żółtka jaja kurzego, w pozostałych przypadkach nie ustalono źródła zakażenia.

Biegunki u dzieci do lat 2 (A04; A09; A08)

A04 – 2 zachorowania w 2019r (2 przypadki zachorowania Campylobacter jejuni), w 2018r. - 0 zachorowań

A08, A09 - Ogólna liczba zachorowań - 76, czyli o 4 więcej niż w roku 2018r.

Hospitalizowanych w roku 2019- 66 dzieci, badanych – 66, leczonych ambulatoryjnie – 12 nie badane.

U 34 dzieci wyhodowano wirus Rota (1 mniej niż w roku 2018), u 10 dzieci wykryto Adenowirus (o 2 mniej niż w roku ubiegłym), u 18 dzieci wykryto Norowirus (o 2 mniej niż w 2018r),

Współczynnik zapadalności wśród dzieci do lat 2 wyniósł 3204,6

Ognisk zachorowań nie odnotowano.

WZW typu A

W 2019r. odnotowano 1 przypadek WZW typu A (w 2018r. - 0 zachorowań)

Chłopiec 11 lat, uczeń mieszkający na wsi, hospitalizowany.

Przypadek potwierdzony badaniami laboratoryjnymi. Nie ustalono źródła zakażenia

II. 2. Ogniska zachorowań.

W 2019r. odnotowano 1 ognisko zachorowania zatrucia pokarmowego (podobnie jak w 2018r).

Ognisko 4-osobowe, rodzinne, w okresie od 27.04.2019r. do 27.06.2019r.

Czynnik etiologiczny – Salmonella enteritidis.

Pierwsze zgłoszenie zachorowania wpłynęło 06.05.2019r. Ognisko zgłoszono 06.05.2019r.

Pierwsze narażenie 26.04.2019, zachorowanie 27.04.2019r.

3 osoby hospitalizowane, 3 zachorowania potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

Objawy chorych: gorączka, bóle brzucha, biegunka, wymioty.

Nie ustalono źródła zakażenia (prawdopodobnie żółtka jaj – cała rodzina jadła naleśniki z serem, do którego dodano surowe żółtka)

Tab. 1. Ogniska zachorowań (inne niż chorób przenoszonych drogą pokarmową) w 2019 r.

Czynnik etiologiczny	Miejsce wystąpienia ogniska	Liczba			
		zachorowań	hospitalizowanych	dzieci do lat 14	zgonów
1. Wirus ospy wietrznej –	Przedszkole Chatka Misia Uszatka Września	7	0	7	0
	Przedszkole Tęczowa Chatka Września	5	0	5	0
	Przedszkole Bajkowy Świat Pyzdry	3	0	3	0
	Przedszkole Magiczny Zakątek Września	6	0	6	0
	SSP W Pyzdrach	4	0	4	0
	SSP nr 2 Września	4	0	4	0
Razem		29	0	29	0

1) Ogniska zachorowań na ospę wietrzną.

Odnotowano 6 ognisk zachorowań:

- Przedszkole Chatka Misia Uszatka we Wrześni – 1 ognisko – 7 zachorowań w Okresie od 13.05.2019r. do 24.06.2019r. -0 hospitalizacji
- Przedszkole Tęczowa Chatka we Wrześni – 1 ognisko – 5 zachorowań w okresie od 09.10.2019r. do 30.10.2019r. - 0 hospitalizacji

- Przedszkole Bajkowy Świat w Pyzdrach – 1 ognisko – 3 zachorowania w okresie od 20.10.2019r. do 21.10.2019r. - 0 hospitalizacji
- Przedszkole Magiczny Zakątek we Wrześni – 1 ognisko – 6 zachorowań w okresie od 13.11.2019r. do 20.12.2019r.- 0 hospitalizacji
- SSP w Pyzdrach – 1 ognisko – 4 zachorowania w okresie od 04.12.2019r. do 20.12.2019r. - 0 hospitalizacji
- SSP nr 2 we Wrześni - 1 ognisko – 4 zachorowania w okresie od 28.03.2019r. do 28.04.2019r. - 0 hospitalizacji

II.3. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne, w tym objęte programami eliminacji

W 2019r. nie odnotowano zachorowań na różyczkę (w 2018 1 przypadek), tężec, nagminne porażenie dziecięce i krztusiec.

Odra

W 2019r odnotowano 2 przypadki podejrzenia zachorowania na odrę.

1 przypadek wśród kobiet, 1 wśród mężczyzn; 1 przypadek na wsi i 1 w mieście.

Zachorowania w grupach wiekowych: 0 – 4 lat i 10 – 14 lat

1 osoba szczepiona 1 dawką MMR, 1 osoba szczepiona 2 dawkami MMR.

Po uzyskaniu ujemnych wyników w kierunku wirusa odry wszystkie przypadki ostatecznie zakwalifikowano jako niepotwierdzone.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W 2019r. odnotowano 3 zachorowania na świnkę (o 2 mniej niż w 2018r.).

Wszystkie zachorowania wśród mężczyzn mieszkających na wsi.

Zachorowania w grupach wiekowych: 5 – 9 lat – 2 zachorowania, 10 – 14 lat – 1 zachorowanie

Wszystkie osoby szczepione: 1 osoba szczepiona 2 dawkami, 2 osoby szczepione 1 dawką (zachorowania wystąpiły 2, 6 i 7 lat po szczepieniu).

Powikłań i hospitalizacji nie było. Wszystkie zachorowania wykazane jako możliwe (brak potwierdzenia badaniami laboratoryjnymi).

WZW typu B

W 2019r. odnotowano 4 zachorowania na WZW B (wszystkie przypadki BNO) (o 1 mniej niż w 2018r).

Wszystkie zachorowania wśród mężczyzn, 3 zachorowania w mieście, 1 na wsi.

Grupy wiekowe: 40-49l - 3 zachorowania, powyżej 60l – 1 zachorowanie

3 zachorowania bezobjawowe, w 1 przypadku objawy: osłabienie, złe samopoczucie, ogólne rozbitcie.

2 osoby hospitalizowane, 2 osoby leczone ambulatoryjnie.

1 osoba szczepiona (w 2004r.), 3 osoby nie szczepione.

Osoby ze styczności z chorymi skierowane do nadzoru lekarza rodzinnego oraz szczepień p/wzw B.

II.4. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez *Hemophilus influenzae*.

W 2019r. zarejestrowano 5 przypadków neuroinfekcji (podobnie jak w 2018r):

1. 3 przypadki choroby meningokokowej (zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych)– A39.0;
2. 2 przypadki zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych, nieokreślone– G03.9;

3 przypadki wśród mężczyzn, 2 wśród kobiet; 3 zachorowania w mieście, 2 na wsi.

Zachorowania w grupach wiekowych: 0 – 4 lat – 3 zachorowania; 10 – 19 lat – 1 zachorowanie; 20 – 29 lat – 1 zachorowanie.

Wszystkie osoby hospitalizowane.

Nie notowano zachorowań na zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych i mózgu wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, *Hemophilus influenzae* oraz o etiologii wirusowej.

II.5. Choroby odzwierzęce

W roku 2019 nie zanotowano zachorowań na włośnicę, leptospirozę, tasiemczycę w tym bąblowicę, toksoplazmozę i listeriozę.

II.6. Inne choroby zakaźne

Ospa wietrzna

W 2019r. zgłoszono 342 zachorowania (współczynnik zapadalności wynosi 439,48), to o 79 zachorowań więcej niż w 2018r.

174 zachorowań wśród mężczyzn, 168 wśród kobiet; 167 zachorowań w mieście, 175 na wsi. Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 0 - 4 r.ż. - 153 zachorowania i w grupie wiekowej 5 - 9 r.ż. - 145 zachorowań, czyli grupa przedszkolna i szkolna. Pozostałe grupy wiekowe: 10 - 19 lat - 21 zachorowań; >20lat - 23 zachorowania.

Najwięcej zachorowań odnotowano w kwietniu – 59. Najmniej zachorowań w sierpniu i wrześniu – 2.

Borelioza

W 2019r. odnotowano 17 przypadków zachorowania na boreliozę (o 6 więcej niż w 2018r.).

10 zachorowań wśród kobiet, 7 wśród mężczyzn, 8 zachorowań wystąpiło w mieście, 9 na wsi.

Zachorowania w grupach wiekowych: 10 - 14 lat –1 przypadek, 20 – 29 lat – 2 przypadki, 30 – 39 lat – 1 przypadek, 40 – 49 lat – 2 przypadki, 50 – 59 lat – 5 przypadków, powyżej 60 lat - 6 przypadków.

Wszyscy pacjenci leczeni ambulatoryjnie.

Wszystkie zachorowania to postać skórna. W 6 przypadkach wykonano badania serologiczne – wyniki dodatnie.

Źródło zakażenia domniemane - kleszcz, w 10 przypadkach ukąszenie jednokrotne, w 3 przypadkach wielokrotne; w 4 przypadkach pacjenci nie pamiętali ukąszenia;

2 przypadki populacja kluczowa - działkowcy

Ukąszenia na terenach ogrodowych, działkowych, łąkowych i leśnych, parkach w gminach: Września, Nekla, Pyzdry, Słupca; w woj. podkarpackim oraz na Białorusi

WZW typu „C”

W 2019r. zarejestrowano 4 przypadki zachorowania na wzw typu C tj. o 1 mniej niż w 2018r.

3 zachorowania wśród kobiet, 1 wśród mężczyzn; 2 zachorowania w mieście i 2 na wsi.

Zachorowania w grupach wiekowych: 20-29 lat – 1 przypadek, 40 – 49 lat – 1 przypadek, 50 – 59 lat - 1 przypadek, powyżej 60 lat - 1 przypadek.

Prawdopodobna droga narażenia: 1 przypadek – styczność z osobą chorą, w 3 przypadkach różne zabiegi medyczne.

Okoliczności wykrycia: 1 przypadek – planowanie ciąży, 1 przypadek – badania w związku z kontaktem z chorym, w 2 przypadkach przed planowanym zabiegiem operacyjnym

Wszystkie zachorowania bezobjawowe.

2 osoby szczepione p/wzw B, 2 osoby nieszczepione skierowane do szczepień. Styczności z chorymi skierowane do nadzoru lekarza rodzinnego.

II.7. Zapobieganie wściekliznie.

W 2019r. odnotowano 60 przypadków styczności i narażenia na zakażenie wścieklizną (o 14 mniej niż w 2018r).

O wszystkich przypadkach pogryzień informowano Powiatowego Lekarza Weterynarii we Wrześni.

4 osoby szczepione p/wściekliznie pełnym cyklem szczepień z powodu braku obserwacji zwierząt (3 pokąsania przez psy, 1 przez kota).

III. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Szczepienia prowadzone zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych ogłaszanych co roku przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

Szczepienia obowiązkowe

W 2019r. wyszczepialność na terenie powiatu wrzesińskiego wynosiła 97,89% (w 2018 96,64%, w 2017r. 96,08%)

Szczepienia zalecane (dodatkowe, płatne)

Choroba, przeciw której wykonano szczepienie	Liczba osób zaszczepionych		
	2019	2018	2017
wzw A	34	9	10
wzw B	352	82	55
zakażenia <i>Streptococcus pneumoniae</i>	14	269	187
zakażenia <i>Neisseria meningitidis</i>	105	152	93
zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego	114	48	2
kleszczowe zapalenie mózgu	133	68	50
biegunka rotawirusowa	207	156	171
ospa wietrzna	39	52	38
grypa	1606	1362	1142
tężec	1239	1123	1101

III.1. Placówki wykonujące szczepienia ochronne.

Tab.2. Liczba placówek wykonujących szczepienia ochronne

Liczba ogółem	Oddziały noworodkowe	Gabinety lekarzy rodzinnych	Szkoły	Inne
20	1	16	0	3

III.2. Niepożądane odczyny poszczepienne.

W 2019r. do PSSE we Wrześni wpłynęły 3 zgłoszenia niepożądanego odczynu poszczepiennego (o 1 więcej niż w 2018r):

- po szczepieniu BCG – chłopiec 4 mies., 4 mies. po szczepieniu stwierdzono guz w okolicy pachowej lewej, pakiet węzłów chłonnych śr, 4-5cm, w badaniach laboratoryjnych brak odchyień, dziecko leczone ambulatoryjnie, przypadek zgłoszony przez lekarza jako poważny, ostatecznie zakwalifikowany przez PSSE jako łagodny;
- po szczepieniu FSME-IMMUN – chłopiec 3l, 10mies., dobę po szczepieniu wystąpiła gorączka do 39°C, bóle głowy, podwyższone CRP i OB (objawy infekcji górnych dróg oddechowych), dziecko hospitalizowane (7 dni), przypadek zakwalifikowano jako łagodny;
- po szczepieniu BEXSERO – dziewczynka 1r, 6mies., dobę po szczepieniu stwierdzono nasilony obrzęk w miejscu wkłucia, bolesność kończyny, gorączkę do

39°C (objawy grypopodobne), dziecko hospitalizowane (5 dni), przypadek zakwalifikowano jako łagodny

III.3. Przechowywanie, transport, termin ważności preparatów szczepionkowych.

Przechowywanie preparatów szczepionkowych prawidłowe, w lodówkach zaopatrzonych w termometry. Lodówki zabezpieczone - zamykane na klucz lub kłódkę.

Monitoring temperatury prowadzony systematycznie i rejestrowany prawidłowo.

Nie stwierdzono obecności preparatów szczepionkowych przeterminowanych.

Transport prawidłowy w termotorbach wyposażonych w zmrożone wkłady lodowe oraz termometr (temp. również zapisywana w rejestrze).

Placówki mają opracowaną instrukcję postępowania w przypadku sytuacji awaryjnej urządzeń chłodniczych lub braku dostawy prądu.

IV. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Lecznictwo stacjonarne

Od 01.01.2010r. Szpital Powiatowy we Wrześni Spółka z o.o. podlega kontroli Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu. Nie widnieje w ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej we Wrześni.

Lecznictwo ambulatoryjne

W ewidencji PSSE we Wrześni znajduje się 169 podmiotów leczniczych (stan na dzień 31.12.2019r).

Wykonano łącznie 90 kontroli placówek opieki zdrowotnej (w tym 34 wspólnie z higieną komunalną). Wśród kontroli 13 dotyczyło realizacji szczepień ochronnych.

W 2019r. skontrolowano 78 obiektów.

- 17 przychodni lekarzy rodzinnych oraz specjalistycznych
- 2 laboratoria
- 31 gabinetów stomatologicznych
- 10 indywidualnych praktyk lekarskich
- 5 grupowych praktyk lekarskich
- 3 indywidualne praktyki pielęgniarki

- 5 obiektów wykonujących usługi rehabilitacyjne
- 3 inne obiekty

W trakcie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wnioski:

Placówki kontrolowane przez pion epidemiologii pod względem sanitarno – higienicznym ocenia się pozytywnie:

- środki dezynfekcyjne stosowane do dezynfekcji materiałów, narzędzi i sprzętu wielokrotnego użycia o szerokim spektrum działania, dobrane i stosowane prawidłowo zgodnie z przeznaczeniem i zagrożeniem, z aktualną datą przydatności do użycia;
- pojemniki na roztwory użytkowe preparatów dezynfekcyjnych prawidłowe, dostosowane do wielkości materiału dezynfekowanego, z pokrywą, sitem, stabilne i oznakowane prawidłowo (nazwa, data, stężenie, podpis przygotowującego);
- w większości placówek używa się gotowych środków dezynfekcyjnych, o stężeniu właściwym do określonego przeznaczenia; roztwory robocze środków dezynfekcyjnych przygotowywane na bieżąco - prawidłowo, z użyciem środków ochrony osobistej, zgodnie z zaleceniami producenta;
- przechowywanie stężonych preparatów prawidłowe, w wydzielonych miejscach lub pomieszczeniach, zgodnie z zaleceniami producenta;
- w obiektach, w których dezynfekcja odbywa się w osobnym pomieszczeniu stosowane są osobne pojemniki do transportu sprzętu skażonego, szczelnie zamykane, podlegające dezynfekcji oraz osobne pojemniki do transportu sprzętu sterylnego również szczelnie zamykane;
- dokumentacja dotycząca wykonywanych procesów dezynfekcji prowadzona prawidłowo (w formie rejestrów), na bieżąco, archiwizacja prowadzona prawidłowo;
- wszystkie procedury dotyczące dezynfekcji materiałów, narzędzi i sprzętu wielokrotnego użycia opracowane prawidłowo i stosowane przez personel;
- placówki posiadają oddzielny sprzęt do dezynfekcji i sprzątania gabinetów oraz sanitariatów i ciągów komunikacyjnych;
- po użyciu sprzęt do sprzątania (także ścierki i mopy) dezynfekowany;
- dobór preparatów dezynfekcyjnych używanych do sprzątania pomieszczeń prawidłowy, o szerokim spektrum działania, z aktualną datą przydatności do użycia;

- sprzęt do sprzątanania oraz środki dezynfekcyjne przechowywane w wydzielonym miejscu lub pomieszczeniu, opisany w zależności od strefy biologicznej;
- procedury dotyczące dezynfekcji powierzchni oraz sprzątanania pomieszczeń opracowane prawidłowo i stosowane przez personel;
- stosowane środki antyseptyki rąk - prawidłowe, o szerokim spektrum działania, z aktualną datą przydatności do użycia,
- procedury opracowane i stosowane prawidłowo,
- w skontrolowanych obiektach schematy higienicznego i chirurgicznego mycia rąk wywieszane nad umywalkami,
- stanowiska do mycia rąk w liczbie wystarczającej, wyposażone prawidłowo (dozownik z mydłem, dozownik z płynem dezynfekcyjnym, pojemnik z ręcznikami jednorazowymi oraz pojemnik na zużyte ręczniki),
- prawidłowe postępowanie z pojemnikami w trakcie przelewania środków z pojemników zbiorczych do jednostkowych, pojemniki opisane prawidłowo;
- kontrola testami biologicznymi średnio 1x w miesiącu (najczęściej stosowany wskaźnik - Sporal A);
- kontrola chemiczna we wszystkich placówkach – każdy pakiet (testy paskowe zawarte bezpośrednio na opakowaniach bądź dodatkowo wkładane do pakietów) lub kilka na wsad - najczęściej używane Twindicator, Steam 3M, SPS Medical SIL 250);
- wskaźniki fizyczne - parametry wyświetlane na pulpitych autoklawów, wydruki parametrów archiwizowane;
- autoklawy sprawne, przeglądy autoklawów przeprowadzane na bieżąco;
- przygotowanie materiału do sterylizacji prawidłowe - w większości obiektów mycie i dezynfekcja narzędzi odbywa się w gabinecie, w większości obiektów mycie narzędzi ręczne;
- narzędzia sterylne sprawne, bez oznak skorodowania;
- we wszystkich placówkach stosowane odpowiednie opakowania papierowo - foliowe;
- wyniki kontroli procesów sterylizacji – niekwestionowane, kontrole przeprowadzane za pomocą wskaźników fizycznych, chemicznych i biologicznych;
- przechowywanie sprzętu po sterylizacji prawidłowe (sprzęt luźno ułożony na półkach, opakowania nieuszkodzone, opisane prawidłowo);
- terminy ważności pakietów prawidłowe;

- dokumentacja dotycząca procesów sterylizacji prowadzona prawidłowo, na bieżąco, archiwizacja prowadzona (rejestry, wydruki) - prawidłowa;
- wszystkie procedury dotyczące sterylizacji opracowane prawidłowo i stosowane przez personel;

Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami

(polecenia, decyzje, szkolenia, wystąpienia do dyrektorów placówek)

Po każdej przeprowadzonej kontroli w czasie jej omawiania, prowadzona jest dyskusja pozwalająca znaleźć maksymalnie dobre rozwiązanie do prawidłowego funkcjonowania placówki, zgodnego z obowiązującymi wymogami sanitarno – higienicznymi.

Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji, sterylizacji, antyseptyki.

IV.1. Współpraca z innymi jednostkami.

W 2019r. współpracowano z:

- Inspekcją Weterynaryjną w zakresie wymiany informacji, monitorowania i analizy sytuacji epidemiologicznej zoonoz;
- Starostwem Powiatowym w zakresie działania na wypadek ataku bioterrorystycznego lub pojawienia się szczególnie niebezpiecznych chorób;
- mediami (prasa lokalna) w zakresie możliwości umieszczania artykułów, informacji, komunikatów);
- placówkami służby zdrowia w zakresie dystrybucji materiałów oświatowych;
- z WSSE i PSSE w zakresie przekazywania formularzy zachorowań na chorobę zakaźną i wywiadów epidemiologicznych oraz pomocy w opracowywaniu ognisk zatruc pokarmowych.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie
Higieny Żywności,
Żywienia i Przedmiotów Użytku

W 2019r. obejmowano nadzorem 869 obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 609 kontroli i rekontroli.

Ogółem wydano 740 pism administracyjnych w tym:

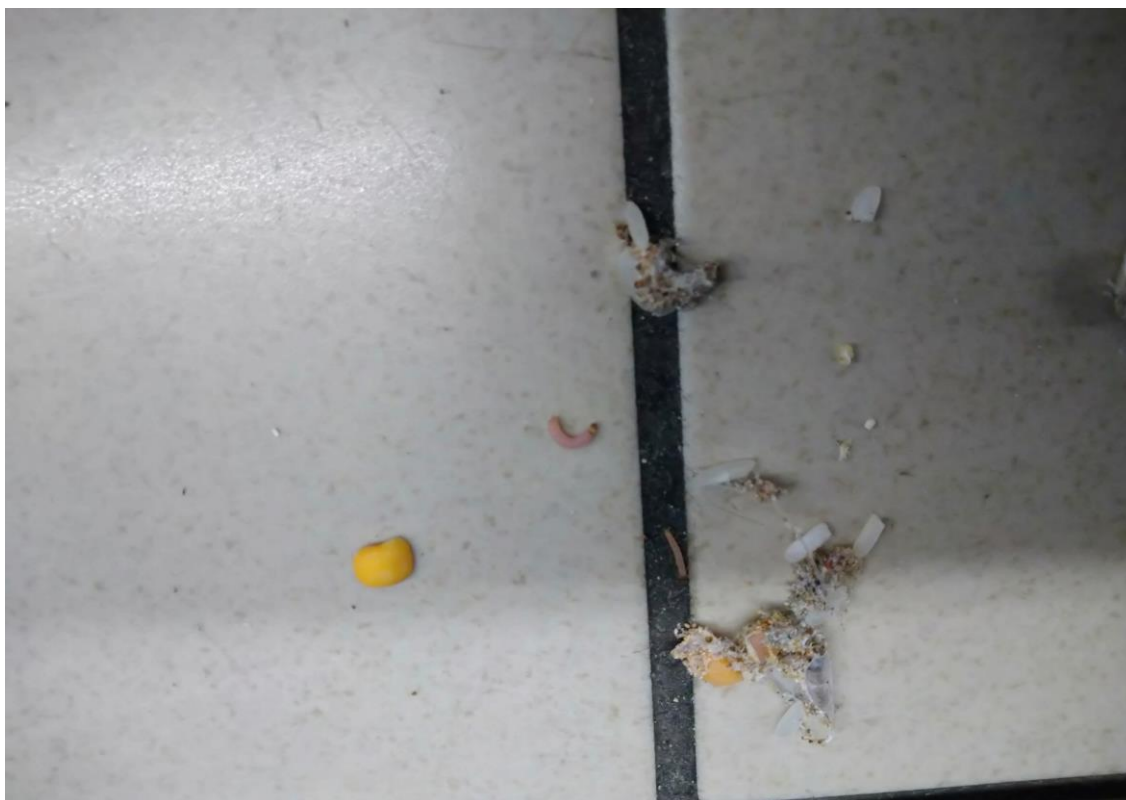
- 120 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości,
- 18 upomnień;
- 91 decyzji zatwierdzających;
- 2 decyzje warunkowo – zatwierdzające;
- 325 decyzji rachunkowych;
- 87 decyzji wygaszających decyzję zatwierdzającą;
- 28 zaświadczeń wpisu do rejestru;
- 6 decyzje umarzające postępowanie administracyjne;
- 1 decyzja umarzająca rachunek;
- 38 decyzji zmieniających termin wykonania niezgodności;
- 2 decyzje zmieniające termin warunkowego zatwierdzenia;
- 11 decyzji wygaszających wpis do rejestru;
- 2 decyzje zakazujące prowadzenia działalności
- 2 tytuły wykonawcze;
- 7 postanowień.

W 2019r. wydano 2 tytuły wykonawcze oraz 7 postanowień, w tym 4 o nałożeniu grzywny i 3 o sprostowaniu treści w decyzji.

W 2019r. złożono 18 zażaleń dotyczących m.in.:

9 przypadków dotyczyło wprowadzania do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej (np. zepsute wędliny, larwy w kiełbasie, zepsute warzywa, owoce), obecność owadów w kaszy. Jeden przypadek dotyczył obecności ciała obcego (plastiku) w ciastku pakowanym jednostkowo. Sprawę przekazano właściwemu terenowo Inspektorowi Sanitarnemu w miejscu, gdzie znajduje się zakład produkcyjny. W wyniku przeprowadzonych czynności wyjaśniających Zakład produkcyjny odpisał, że obecność ciała obcego w ciastku wynika z uszkodzenia identyfikatora pracownika. Zakład wszczął

procedurę działań korygujących. W wyniku każdego zgłoszenia przeprowadzono kontrole tematyczną w obiektach wprowadzających do obrotu przedmiotowe środki spożywcze. W każdym przypadku odpisywano do osób składających zażalenia;

- 7 przypadków dotyczyło nieodpowiednich warunków higieniczno – sanitarnych w obiektach produkcji i obrotu żywnością. Złożone zażalenia dotyczyły braku porządku, niewłaściwych warunków sanitarnych, przeprowadzania remontu w sklepie prowadzącym działalność. Jedno zażalenie dotyczyło prowadzenia zakładu żywienia zbiorowego typu otwartego bez złożonego wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PIS. Przeprowadzona kontrola sanitarna – tematyczna potwierdziła brak decyzji zatwierdzającej co spowodowało złożenie wniosku o nałożenie kary pieniężnej. Każde zażalenie zostało rozpatrzone i zgodnie z aktualnymi przepisami prawnymi toczono postępowania administracyjne;

Sklep spożywczy P. Majchrzak, Chwalibogowo

Nałożono 32 mandaty karne na sumę 6.600,00 zł.

Skierowano 6 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu. Pięć wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie i nałożono karę pieniężną na kwotę łącznie 5.500,00zł. Jeden wniosek nie został rozpatrzony z uwagi na brak przesłanek świadczących o niewykonywaniu zakazu prowadzenia działalności wydanej przez PPIS we Wrześni.

Wystawiono 325 decyzji płatniczych na łączną kwotę 22.099,00 zł.

Miejsca obrotu dopalaczami

Po uzyskaniu wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego o zamknięciu wszystkich obiektów wprowadzających do obrotu środki zastępcze tzw. dopalacze na terenie objętym naszym nadzorem nie pojawiło się więcej miejsc prowadzących taki handel. W 2013r. przekazano nadzór nad w/w środkami oddziałowi Higieny Pracy.

W 2019 roku pod nadzorem znajdowało się 39 środków transportu, z czego skontrolowano 8 obiektów.

Porównanie skontrolowanych środków transportu żywności w latach 2005-2019

Środki transportu	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba kontroli	32	12	43	12	26	2	8	6	8	8	6	3	0	1	10

W ewidencji ogółem w 2019r.	Ilość skontrolowanych ogółem	Ilość kontroli ogółem	Ilość ocenionych wg arkusza ogółem	Stwierdzone nieprawidłowości – dot. wszystkich skontrolowanych środków	Decyzje merytoryczne	Decyzje zatwierdzające /warunkowo zatwierdzające	GHP/HACCP w obiektach zgodnie z ewidencją
39	8	10	0	-	0	1	0

W 2019r. wydano jedną decyzję zatwierdzającą na środek transportu zezwalającą na przewóz artykułów spożywczych pochodzenia roślinnego opakowanych. Obiekty obrotu żywnością korzystają z usług zakładów produkcyjnych lub magazynów hurtowych, które zapewniają dowóz artykułów spożywczych do obiektów, zapewniając ciągłość łańcucha chłodniczego. Przeprowadzono kontrole środków transportu przynależnych do zakładów produkcyjnych, magazynów hurtowych, zakładów żywienia zbiorowego. Wydawano decyzje zatwierdzające rozszerzające działalność zakładów żywienia o dowóz posiłków do klienta zewnętrznego.

JAKOŚĆ ZDROWOTNA KRAJOWYCH ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.

Badanie żywności

W 2019 roku pobrano do badań zgodnie z planem poboru prób w ramach monitoringu i urzędowej kontroli na 2019r. 156 prób krajowych, UE i z importu w tym:

- 109 próby mikrobiologiczne w ramach urzędowej kontroli,
- 47 prób fizykochemicznych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu.

Ponadto w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dodatkowo pobrano 22 próby:

- 3 próby kosmetyków do badań mikrobiologicznych;
- 2 próby mięsa wieprzowego i wołowego na lekooporność do badań mikrobiologicznych;
- 5 prób lodów omyłkowo pobranych poza planem;

- 7 prób kaszy białej, gryczanej do badań fizykochemicznych na obecność glifosatu;
- 5 prób kawy do badań fizykochemicznych na napromieniowanie;

Zestawienie porównawcze pobranych prób w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w latach 2004-2018.

Lata	Ogólna liczba prób pobranych do badania w ramach U + U i M	Ogólna liczba próbek zdyskwalifikowanych	Liczba próbek zbadanych mikrobiologicznie	Liczba próbek zdyskwalifikowanych mikrobiologicznie	Liczba próbek zbadanych fizykochemicznie	Liczba próbek zdyskwalifikowanych fizykochemicznie
2004	165	1	137	0	-	-
2005	295	4	227	3	-	-
2006	162	7	130	5	-	-
2007	176	3	140	0	0	3
2008	139	8	82	4	57	4
2009	203	3	141	1	62	2
2010	182	7	95	1	87	6
2011	151	8	94	1	57	7
2012	146	3	91	0	55	3
2013	130	3	79	2	51	1
2014	124	4	65	0	59	4
2015	146	2	90	0	56	2
2016	180	11	123	10	57	1
2017	177	1	123	0	54	1
2018	180	4	129	3	51	1
2019	178	7	119	5	59	2

Krajowe środki spożywcze o niewłaściwej jakości zdrowotnej w latach 2015-2018

2019r.		2018r.	
Mikrobiologiczne	Fizykochemiczne	Mikrobiologiczne	Fizykochemiczne
- 5 prób świeże mięso z kurczaka (salmonella Infantis i Enteritidis)	- 1 próba kasza biała gryczana (obecność glifosatu)	- 1 próba kaszka Bobovita (nieprawidłowe znakowanie)	- 1 próba soli (znakowanie)
7 prób		4 próby	

W 2019 roku liczba kwestionowanych prób uległa zmianie w porównaniu do 2018r. Zakwestionowano ogółem 7 prób w kierunku badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Środek spożywczy o nieodpowiedniej mikrobiologicznej jakości zdrowotnej to środek spożywczy pochodzenia zwierzęcego, natomiast fizykochemicznie pochodzenia roślinnego.

„ROSSMANN”

Znakowanie środków spożywczych

Podczas urzędowych kontroli sanitarnych przeprowadzanych w nadzorowanych obiektach sprawdzano prawidłowość znakowania środków spożywczych zgodnie z nowo obowiązującym rozporządzeniem. W wyniku podjętych działań kontrolnych stwierdzano, szereg nieprawidłowości. Wykryte niezgodności wynikające z nieprzestrzegania obowiązującego przepisu prawnego skutkowało prowadzeniem postępowania administracyjnego i wydawaniem decyzji administracyjnych.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w znakowaniu środków spożywczych były:

- błędne stosowanie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych;
- brak informacji o substancjach alergennych;
- umieszczanie informacji dotyczącej wartości odżywczej nie w kolejności określonej przepisami tj. wartość energetyczną, zawartość białka, węglowodanów, tłuszczu;
- brak określenia na środkach spożywczych wartości spożycia jako dzienne referencyjne wartości spożycia witamin i składników mineralnych dla osób dorosłych;
- brak oznakowania środków spożywczych (brak identyfikacji dostawcy, głównie w zakładach żywienia zbiorowego i sklepach spożywczych na produktach mrożonych oraz wprowadzanych do obrotu jako luz);
- nieczytelne oznakowanie środków spożywczych opakowanych, głównie terminy przydatności do spożycia;
- ścieranie terminów przydatności do spożycia.

Zakład produkcyjny „POLRYZA”

GMO

W 2019r. PSSE we Wrześni została uwzględniona w planie poboru prób do badania żywności w kierunku wykrywania organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Zaplanowano badanie 1 próby przetworów i produktów warzywnych do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, pochodzenia krajowego. W wyniku otrzymanego sprawozdania nie stwierdzono obecności organizmów zmodyfikowanych genetycznie w badanym środku spożywczym. Podczas przeprowadzanych urzędowych kontroli w zakładach produkcyjnych zwracano szczególną uwagę na surowce wykorzystywane do produkcji, które mogą stanowić żywność genetycznie modyfikowaną (szczególnie zakłady, gdzie surowcem jest ryż). Ponadto podczas bieżącego nadzoru kontrolowano w obrocie poprawność znakowania środków spożywczych, głównie GMO.

Suplementy diety

Do zadań Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku jest również nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi wzbogacającymi, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu wrzeńskiego znajduje się 1 zakład (Herbapol) produkujący komponenty do suplementów diety oraz 6 obiektów (3 siłownie, sprzedaż wysyłkowa) wprowadzających do obrotu suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środki spożywcze wzbogacające, z czego 2 obiekty zajmują się sprzedażą wysyłkową i przez internet. W 2019r. skontrolowano zakład

produkcyjny oraz cztery siłownie (łącznie 7 kontroli). Z przedmiotowych działań sporządzane są miesięczne sprawozdania dotyczące nadzorowania w/w środków spożywczych w obiektach, z powiadomień GIS oraz sprzedaży internetowej. Zgodnie z planem poboru prób na 2019r. pobrano 1 próbę żywności specjalnego przeznaczenia medycznego, 2 próby suplementów diety w kierunku badania obecności substancji dodatkowych oraz 5 prób na znakowanie i zawartość witamin i składników mineralnych. Otrzymane wyniki badanych prób nie zostały zakwestionowane.

W 2019 roku oceniono 38 środków spożywczych w zakresie zgodności oznakowania z obowiązującymi przepisami prawnymi:

- oceniono 25 suplementów diety w trakcie urzędowych kontroli w nadzorowanych obiektach;
- oceniono 13 suplementów diety oferowanych na stronach internetowych;

Apteka "GEMINI"

RAPID ALERT SYSTEM FOR FOOD AND FEED - RASFF

W ramach systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – otrzymano w 2019r.:

- 12 powiadomienia alarmowe dotyczące :

- stwierdzenie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów sumy 4 WWA w produkcie „Spirulin sprasowana alga morska”;
- stwierdzenie obecności pleśni na powierzchni produktu pn. „Biszkopty z nadzieniem morelowym i polewą kakaową”;
- przekroczenie poziomu Ochrotoksyny A w produkcie „Organic Raisins”;
- migracja formaldehydu z produktu „Kubek z bambusa”;
- stwierdzenia migracji formaldehydu „Kubek do kawy z melaminy”;
- stwierdzenia migracji sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych z produktu pn. „Łyżka kuchenna Sella Odelo”;
- stwierdzenia przekroczenia NDP dla benzapirenu i sumy WWA w suplemencie diety „Propolis Forte o smaku mentolowym”;
- obecność bakterii Salmonella Anatum w produkcie pn. „Mleko w proszku pełne zawartości tłuszczu 26%”;
- możliwości zanieczyszczenia fragmentami metalu wafli kukurydzianych „Genuss Plus”, „BIO”
- stwierdzenia szypulek jabłek w proszku z jabłek w produkcie pn. „Babydream Baby-Musli”
- stwierdzenie przekroczenia NDP ochrotoksyny A w produkcie pn. „Żytnie płatki błyskawiczne pełnoziarniste”

- 1 powiadomienie typu NEWS dotyczące m.in.: programu kontroli suplementów diety „Bloodshr3D”

W 2018r. w systemie RASFF odnotowano mniej zgłoszeń - powiadomień alarmowych i news głównie tych dotyczących materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Powiadomienia alarmowe odnośnie żywności dotyczyły obecności bakterii Salmonella w środkach spożywczych. W każdym przypadku zgłoszenia w systemie

RASFF zgodnie z kompetencjami podjęto właściwe działania tj. przeprowadzano kontrole sanitarne – interwencyjne, w uzasadnionych przypadkach pobierano próby oraz wydawano decyzje nakazujące wycofanie środka spożywczego oraz jego zniszczenie. O każdych czynnościach informowano na bieżąco Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

RAPEX

W ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych – **RAPEX** w roku 2019 objęto nadzorem wyroby do wybielania zębów oraz kosmetyki dla dzieci. Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrześni nie ma zakładów produkujących kosmetyki. Niemniej jednak działając w systemie RAPEX śledzono czy pojawiają się zgłoszenia mające na celu wyeliminowanie z obrotu produktów kosmetycznych. Dodatkowo pobrano do badań laboratoryjnych trzy próby kosmetyków do badań mikrobiologicznych. W wyniku otrzymanych wyników oceniono próby pod kątem mikrobiologicznym pozytywnie zgodnie z odpowiednimi wymaganiami prawnymi. Nie posiadamy pod nadzorem zakładów produkujących kosmetyki, natomiast nadzorujemy 5 obiektów obrotu kosmetykami, w których w 2019r. przeprowadzono 5 kontroli i rekontroli.

NADZÓR NAD PRZEDMIOTAMI UŻYTKU.

A. JAKOŚĆ ZDROWOTNA PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Na terenie powiatu wrzesińskiego wybudowano zakład produkcyjny prowadzący działalność w zakresie produkcji folii przeznaczonej do kontaktu z żywnością. Zakład ten otrzymał 13 lipca 2012r. decyzję zatwierdzającą na prowadzenie działalności. W 2019r. nie przeprowadzono kontroli w zakładzie. Dodatkowo posiadamy pod nadzorem 11 obiektów wprowadzających do obrotu materiały i wyroby do kontaktu z żywnością (4 magazyny hurtowe i 7 sklepów).

Zgodnie z planem poboru prób na 2019r. pobraliśmy 3 próby przedmiotów użytku wykonanych z tworzyw sztucznych i drewna (1 próba) oraz 2 próby z poliamidu w kolorze czarnym. Otrzymane sprawozdania potwierdziły odpowiednią jakość pobranych wyrobów.

Zakład Produkcji Foli „FLEX” ul. Gen. Sikorskiego, Września

Zakład Produkcji Foli „FLEX” ul. Gen. Sikorskiego, Września

OCENA SPOSOBU ŻYWIENIA

B. W 2019 roku dokonano 22 teoretyczne oceny sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono nieprawidłowości w 9 jadłospisach. Ocena przeprowadzono w oparciu o „Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia

zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach”. W wyniku realizacji rozporządzenia nie wydano żadnej decyzji administracyjnej, ponieważ usunięto niezgodności.

C. Najczęściej stwierdzane niezgodności w zakresie sporządzania jadłospisów to:

W przedszkolu w żywieniu i systemie cateringowym przeprowadzono 10 kontroli:

- Zbyt mała ilość mleka lub produktów mlecznych;
- Zbyt mała ilość owoców lub warzyw;
- Brak ryby
- Zbyt dużo potraw smażonych

W szkołach w żywieniu i w systemie cateringowym przeprowadzono 7 kontroli:

- Duża ilość smażonych potraw;
- Brak ryby

W żłobkach w żywieniu i w systemie cateringowym przeprowadzono 5 kontrole:

- Zbyt mała ilość mleka lub produktów mlecznych;
- Zbyt mała ilość owoców lub warzyw;

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w jadłospisach, informowano o tym fakcie stronę i nakazano zmodyfikować jadłospisy. Niepokojące jest, że stwierdzono brak ryby w tygodniowym jadłospisie i oferowano dzieciom trzy posiłki z potraw smażonych. W większości placówki oświatowo – wychowawcze działają w systemie cateringowym, gdzie nie przygotowuje się żywności i gotowe posiłki dostarczane są przez firmy zewnętrzne, które to odpowiadają za ich jakość.

INFORMACJA O WSPÓŁPRACY Z INNYMI JEDNOSTKAMI KONTROLNYMI: NIK, IH, WIS, IJHARS, ORGANIZACJAMI KONSUMENCKIMI, ŚRODKAMI MASOWEGO PRZEKAZU.

Podpisane 13 grudnia 2007 roku Porozumienie Ramowe pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym zostało zaktualizowane 15 października 2015r. poprzez wprowadzenie aneksu nr 1 dzięki, któremu poszerzono i uściślono współpracę między inspekcjami. Kolejną aktualizację Porozumienia Ramowego przeprowadzono 16 listopada 2018r.

W 2019r współpraca polegała m.in. na :

- uzyskiwaniu danych z bazy weterynaryjnej i na wzajemnym przekazywaniu decyzji zakazujących;
 - informowaniu Inspekcji Weterynaryjnej o stwierdzonych nieprawidłowościach wynikających z przeprowadzonych urzędowych kontroli, w tym o postępowaniu z odpadami pochodzenia zwierzęcego kategorii III;
 - wzajemne informowanie się o wynikach badań laboratoryjnych wskazujących jakość środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi, w tym w ramach zgłoszonego w systemie RASFF;
 - przeprowadzanie wspólnych kontroli w zakładach podlegających wspólnemu nadzorowi (zakłady garmażeryjne, targowisko);
 - wspólne kontrole w związku z przypadkami afrykańskiego pomoru Świn (ASF);
 - aktualizowanie listy zakładów znajdujących się pod nadzorem organów PIS oraz organów IW na terenie powiatu;
 - informowaniu o zlikwidowanych obiektach będących pod wspólnym nadzorem.
-
- ✓ Współpracujemy z Policją podczas przeprowadzanych kontroli problemowych lub też podczas wyjaśniania spraw dotyczących nadzorowanych obiektów. W 2019r. w związku ze zgłoszeniem zażalenia na prowadzenie działalności bez złożonego wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli przeprowadzono wspólną kontrolę z organami policji.
 - ✓ Współpracujemy również ze Strażą Miejską np. podczas przeprowadzanych czynnościach kontrolnych obiektu.
 - ✓ Współpracujemy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa – oddział we Wrześni oraz Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska oddział w Koninie, gdzie w ramach współpracy przeprowadzono wspólne kontrole w Gospodarstwach rolnych.
 - ✓ Stacja współpracuje ze środkami masowego przekazu, udzielając informacji dotyczących aktualnych zagadnień z zakresu żywności i żywienia. W związku z

rozpoczynającym się sezonem grzyboznawczym zamieszczono artykuł na stronie internetowej informację o zasadach zbierania grzybów oraz, że pracownicy Inspekcji Sanitarnej posiadający uprawnienia grzyboznawcy i pełnią dyżur w stacji, udzielając informacji i porad na temat grzybów. Rok 2019 obfitował w ogromny wysyp grzybów, udzielano porad dotyczących oceny grzybów. Wystawiono 3 atesty na grzyby świeże.

WNIOSKI I POSTULATY.

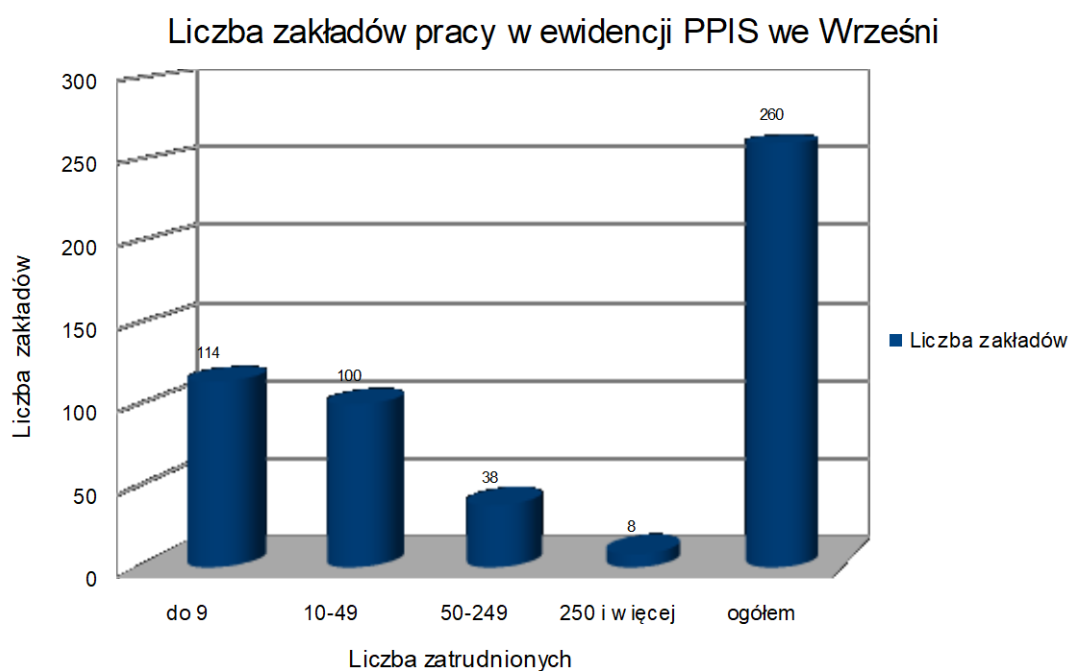
W 2019r. na terenie objętym nadzorem przez PSSE we Wrześni nie zanotowano ognisk zachorowań.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa sanitarnego i przeciwepidemicznego należy:

- Kontynuować działania poprawiające stan sanitarny zakładów żywnościowo – żywieniowych poprzez kontrolowanie wprowadzania Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej,
- Wzmóc nadzór nad obiektami żywności i żywienia, które ze względu na dużą produkcję i obrót żywności przekładają się na dużą liczbę konsumentów, ze szczególnym uwzględnieniem tych obiektów, które zlokalizowane są na szlakach turystycznych,
- Sprawdzać postęp wdrażania systemu bezpieczeństwa żywności HACCP,
- Wzmóc nadzór nad postępowaniem z odpadami pochodzenia zwierzęcego kategorii III.

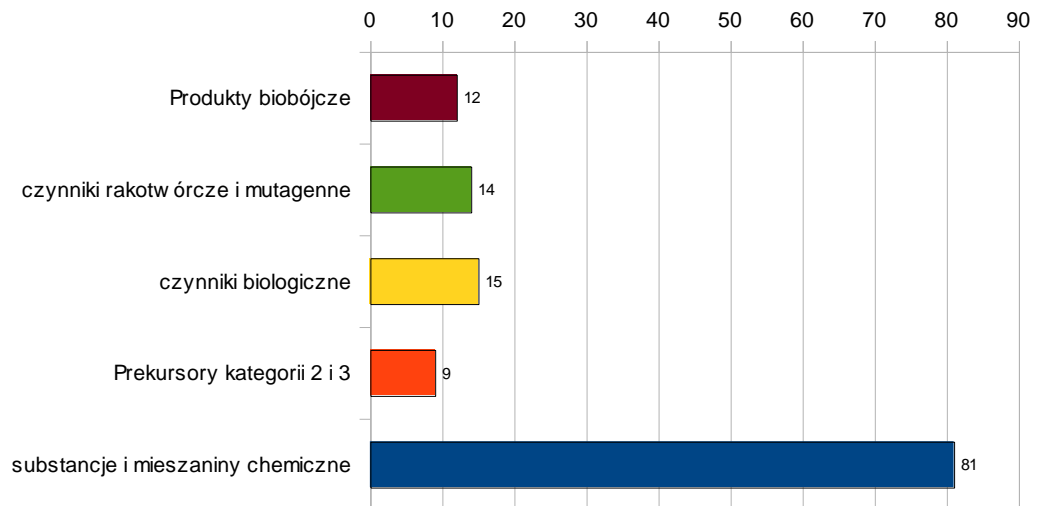
Ocena stanu sanitarnego
w zakładach pracy

W roku 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni obejmował swym nadzorem 260 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 14127 osób, z których zdecydowaną większość stanowiły zakłady zatrudniające do 50 osób.

W roku 2019 kontrolą objęto 94 zakłady pracy, przeprowadzając w nich 116 kontroli. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował: - przegląd i ocenę warunków pracy oraz zaplecza sanitarno-technicznego; produkcję, stosowanie, wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych; czynniki biologiczne; produkty biobójcze; prekursorzy oraz ewidencjonowano substancje i procesy rakotwórcze występujące w środowisku pracy.

Kontrole w blokach tematycznych

Z powyższego wykresu jednoznacznie wynika, że najwięcej kontroli w powiecie przeprowadzono w ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi. Sytuacja powtórzyła się więc z lat poprzednich.

W roku 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni wydał ogółem 16 decyzji / w tym 4 przedłużające oraz 6 decyzji płatniczych/ wynikających z nadzoru bieżącego w zakresie Higieny Pracy. Zawierały one łącznie 33 nakazy, w tym:

- ▲ 11 nakazów zawierało tematykę substancji i mieszanin chemicznych (uchybień stwierdzonych w tym zakresie to brak spisu stosowanych chemikaliów, brak kart charakterystyki lub brak prawidłowych kart charakterystyki, brak prawidłowego oznakowania stosowanych chemikaliów niebezpiecznych brak instrukcji bezpiecznego stosowania produktów chemicznych).
- ▲ 16 nakazów dotyczyło złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń sanitarno-socjalnych.
- ▲ 2 nakazy dotyczyły oceny ryzyka zawodowego /brak oceny ryzyka lub była ona niekompletna/
- ▲ 4 nakazy dotyczyły badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy oraz 2 nakazy związane były z problemem braku rejestrów pomiarów).

Nie wydano w roku sprawozdawczym żadnej decyzji w zakresie prekursorów, detergentów, w zakresie produktów biobójczych, czynników biologicznych oraz czynników rakotwórczych i mutagennych. W dalszym ciągu stwierdzamy, że pracodawcy coraz większą uwagę przywiązują do problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy w swoich zakładach, starając się realizować podstawowe obowiązki zgodnie z wymaganymi przepisami w tym zakresie.

Czynniki szkodliwe w środowisku pracy

Z ewidencji narażonych prowadzonej w formie monitoringu wynika, że przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń (NDS/NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy występują w powiecie wrzesińskim ogółem w 36 zakładach pracy. Liczba narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w powiecie wrzesińskim to 814 osób, a więc w porównaniu z rokiem poprzednim (746 osób) narażenie wzrosło. Związane jest to z powstaniem w naszym powiecie nowych zakładów pracy – tworzeniem nowych stanowisk pracy. Liczbę narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w zakładach pracy objętych nadzorem przedstawia załączona tabela.

Czynnik szkodliwy	Liczba osób narażonych w		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Czynniki chemiczne	13	10	3
Hałas	744	714	765
Pyły	7	0	0
Mikroklimat gorący/ zimny	9	8	8
Drgania mechaniczne	14	13	21
Promieniowanie optyczne	0	4	20
Liczba osób narażonych na 1-n czynników	785	746	814

Pracodawcy starają się poprawiać w miarę możliwości warunki pracy w swoich zakładach. Zapewniają więc pracownikom ochrony indywidualne /np.ochronniki słuchu, maski przeciwpyłowe itp./ oraz stosują zmiany organizacyjne, typu zmniejszenie czasu

ekspozycji pracownika na działanie czynnika szkodliwego /np. hałasu/, posiadają i starają się realizować programy walki z hałasem lub z wibracją oraz starają się ograniczać do minimum liczbę osób pracujących w narażeniu. Również zapewniają pracownikom dostęp do informacji o wynikach pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia i ryzyku zawodowym oraz zapewniają opiekę lekarską. Kontrole sanitarne potwierdziły również w tym roku, że pracownicy są świadomi skutków zagrożeń wynikających z pracy przez nich wykonywanej, dlatego też w trosce o swoje zdrowie chętnie korzystają z zabezpieczeń jakie oferuje im pracodawca.

Na terenie powiatu wrzesińskiego w **6 zakładach pracy** uległy poprawie warunki pracy pracowników w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych. Łącznie **poprawiono w nich warunki pracy 74 osobom, w tym 64 osobom w zakresie hałasu, 6 osobom w zakresie czynników chemicznych oraz 4 osobom w zakresie promieniowania optycznego.**

Poprawa warunków pracy związana była:

- * w przypadku czynników fizycznych /hałas, promieniowanie optyczne/ z obniżeniem czasu pracy, zmianą parametrów ustawień pracy maszyn, wymianą lub zakupem nowych urządzeń, poprzez wprowadzenie rotacji pracowników oraz ze zmniejszeniem liczby osób zatrudnionych na stanowiskach z przekroczeniami NDN, bądź też z likwidacją stanowisk pracy.
- * w przypadku czynników chemicznych z poprawą skuteczności istniejącego ciągu wentylacyjnego lub też na skutek zainstalowania nowej wentylacji.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi w powiecie wrzesińskim

W ewidencji PSSE znajduje się 37 zakładów /w tym 18 stacji paliw/, w których występują czynniki rakotwórcze. Wytypowano do kontroli **14 zakładów pracy przeprowadzając w nich 14 kontroli.** Ogółem pracowały w 2019 r w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi **453 osoby /w tym 211 kobiet/.** Wszystkie te osoby **stanowiły jedynie liczbę osób w kontakcie – ekspozowanych,** i nie pracowały w warunkach przekroczonych NDS. Podczas kontroli w 2019 r. spotkano się z następującymi czynnikami rakotwórczymi: pyły drewna twardego, formaldehyd, tlenek etylenu, benzen, związki niklu oraz związki chromu(+6). W roku 2019 w żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono uchybień w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi,

wobec czego nie wydano żadnej decyzji dotyczącej czynników rakotwórczych lub mutagennych.

Zakłady w dalszym ciągu poprawiają stan bezpieczeństwa przy pracy z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi poprzez:

- ograniczanie do niezbędnego minimum liczby pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi;
- zapoznanie z kartami charakterystyki substancji lub preparatów rakotwórczych lub mutagennych stosowanych w działalności zawodowej;
- zapoznanie pracowników z oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy; zapewnienie prawidłowego oznakowania stanowisk pracy, na których występuje kontakt z czynnikami rakotwórczymi oraz zaopatrzenie w instrukcje bezpiecznej pracy;
- wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej;
- wprowadzenie zakazu spożywania posiłków w miejscach kontaktu z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi.

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono chorób zawodowych wywołanych czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym.

Chemia - Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

W 2019 r. ogółem przeprowadzono 81 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym:

Dystrybucja

Na terenie powiatu wrzesińskiego w 2019 r. skontrolowano **21 podmiotów wprowadzających** do obrotu produkty chemiczne /1 producenta, 4 formulatorów oraz 16 dystrybutorów/. We wszystkich tych podmiotach przeprowadzono **ogółem 21 kontroli**. Kontrolowano w nich karty charakterystyki i oznakowanie dla losowo wybranych produktów chemicznych wprowadzanych do obrotu.

W trakcie czynności kontrolnych **w 2 obiektach** wprowadzających do obrotu stwierdzono **niezgodne z prawem oznakowanie** dla sprawdzanych produktów i zakwestionowano je **dla 2 produktów** oraz w **6 obiektach** stwierdzono **karty charakterystyki niezgodne z prawem** i zakwestionowano je dla **6 produktów**. Z problemem **braku kart charakterystyki** u dystrybutorów nie spotkano się w roku sprawozdawczym. Podmioty te zaopatrywały się w produkty niebezpieczne u producentów krajowych lub w dużych hurtowniach krajowych, były więc wprowadzającymi końcowymi w łańcuchu dostaw i nie miały wpływu na błędy zawarte w kartach charakterystyki czy też w oznakowaniu. W związku z tym PPIS we Wrześni w 2019 r. **nie wydał żadnej decyzji** na te podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, lecz wystosowywał podobnie jak w latach poprzednich pisma do właściwych terenowo inspektorów sanitarnych z prośbą o podjęcie działań w powyższym zakresie i wyegzekwowanie poprawnych kart charakterystyk i etykiet.

Stosowanie

W 2019 r. na terenie powiatu wrzesińskiego **60 podmiotów gospodarczych** stosowało w działalności zawodowej substancje i mieszaniny niebezpieczne/. W obiektach tych przeprowadzono **ogółem 60 kontroli**, w trakcie których sprawdzano karty charakterystyki oraz oznakowanie dla losowo wybranych produktów chemicznych. W przypadkach, gdy stosujący posiadali nieprawidłowe karty charakterystyk oraz błędnie oznakowane produkty niebezpieczne kierowano w tej sprawie pisma informujące do właściwych terenowo inspektorów sanitarnych, że producent/dystrybutor z ich terenu wprowadza do obrotu produkty niebezpieczne bez prawidłowych kart i niewłaściwie oznakowane, prosząc o podjęcie działań w tym zakresie i powiadomienie o wynikach kontroli /stwierdzono to w 25 kontrolowanych obiektach/. U **19 stosujących** spotkano **karty charakterystyki niezgodne z obowiązującymi przepisami**, zakwestionowano je **dla 19 produktów**. Natomiast z problemem **niewłaściwego oznakowania** zetknięto się w **4 zakładach pracy**,

kwestionując je dla **4 produktów** niebezpiecznych. Z problemem **braku kart charakterystyki** u dalszych użytkowników spotkano się w roku sprawozdawczym w 2 podmiotach.

Wydano **4 decyzje w zakresie stosowania** substancji i mieszanin chemicznych, które zawierały **11 nakazów**. Uchybienia w zakresie substancji i mieszanin chemicznych związane były z brakiem spisu stosowanych chemikaliów, brakiem kart charakterystyki lub brakiem prawidłowych kart charakterystyki, brakiem prawidłowego oznakowania stosowanych chemikaliów niebezpiecznych oraz brakiem instrukcji bezpiecznego stosowania produktów chemicznych.

Prekursory w powiecie wrzesińskim

Na terenie działalności PPIS we Wrześni **nie ma producentów** prekursorów kategorii 2 i 3. Dystrybucja: w 2019 r. spotkano prekursory kategorii 3 u trzech z kontrolowanych dystrybutorów. Był to aceton.

Stosowanie: w 6 zakładach pracy stosowano natomiast w 2019 r. prekursory kategorii 3. Żaden z nich nie stosował w swojej działalności zawodowej prekursorów kategorii 2.

W roku 2019 w ramach **nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 9 kontroli**. Ogółem kontakt z prekursorami w 2019 r. miało 45 osób.

W zakresie prekursorów **nie wydano żadnej decyzji** w roku sprawozdawczym.

Produkty biobójcze w powiecie wrzesińskim

Na terenie powiatu wrzesińskiego jest **1 podmiot będący producentem i jednocześnie dystrybutorem produktów biobójczych** /odpowiedzialny za pierwsze wprowadzenie/. Są to impregnaty do drewna. Dla wszystkich produktów biobójczych zakład uzyskał decyzje z Ministerstwa Zdrowia pozwalające na obrót tymi produktami. Posiada on również prawidłowe karty charakterystyki dla tych preparatów oraz zapewnia właściwe ich oznakowanie, zgodne i spójne z kartą charakterystyki. **Podmiot ten skontrolowano w 2019 r.**

Ponadto na terenie powiatu wrzesińskiego skontrolowano **6 podmiotów**, które wprowadzały do obrotu w 2019 r. produkty biobójcze; nie były to podmioty, które jako pierwsze wprowadzały do obrotu produkty biobójcze. **Ogółem w ewidencji jest w**

powiecie wrzesińskim **13 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktów biobójczych, zaś kontrolą w 2019 r. objęto 7 z nich.**

Stosowanie produktów biobójczych w 2019 roku w działalności zawodowej stwierdzono w **5 zakładach pracy**. Wykorzystywane były one do dezynfekcji urządzeń, maszyn i pomieszczeń pracy, dezynfekcji rąk oraz do impregnacji drewna.

Ogółem w 2019 r. w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi (produkcja, dystrybucja, stosowanie) przeprowadzono **12 kontroli /w tym 7 dot. dystrybucji oraz 5 stosujących/**.

Kontakt z produktami biobójczymi w 2019 r. **miało 176 osób** (w tym: 50 osób w dystrybucji oraz 126 osób stosowało je w działalności zawodowej).

W zakresie produktów biobójczych **nie wydano żadnej decyzji** w roku 2019.

Czynniki biologiczne w powiecie wrzesińskim

W ewidencji PSSE -Września jest **55 zakładów pracy**, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. W roku 2019 **objęto kontrolą w zakresie szkodliwych czynników biologicznych 15 obiektów**. Wśród tych obiektów były między innymi: zakłady produkujące żywność /piekarnie, zakłady konfekcjonujące przyprawy/, zakłady przemysłu drzewnego, zakłady rolne /rolnicze spółdzielnie, gospodarstwa rolne, fermy/, podmioty lecznicze, firmy sprzątające. W w/w obiektach przeprowadzono **15 kontroli**, które wykazały, że ogółem w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi **w roku 2019 pracowało 196 osób**, w tym: wszyscy oni mieli kontakt z 2 grupą zagrożenia czynnikami biologicznymi (stwierdzono to w 15 zakładach), spośród nich dla **87 osób** mogło dojść do zawodowego kontaktu również z 3 grupą zagrożenia (dot. 3 zakładów pracy).

Kontrole przeprowadzone w tych obiektach wykazały, że:

Pracodawcy starają się organizować procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub przynajmniej zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy. W przypadku kontaktu z czynnikami biologicznymi III grupy zagrożenia prowadzone są rejestry prac oraz rejestry pracowników narażonych na działanie tych czynników. Rejestry te zawierają informacje wymagane obecnie obowiązującymi przepisami prawnymi.

Pracownicy są systematycznie szkoleni w zakresie bezpiecznej pracy ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Są zobowiązani do stosowania opracowanych i

wdrożonych procedur bezpiecznego postępowania z czynnikami biologicznymi, dzięki którym m.in. zapewnia się właściwe warunki zbierania i usuwania odpadów; właściwą dezynfekcję sprzętu, narzędzi, powierzchni blatów roboczych i pomieszczeń pracy; zapewnia się właściwe postępowanie w razie awarii lub wypadku związanego z uwolnieniem się szkodliwego czynnika biologicznego oraz narażenia na szkodliwy czynnik biologiczny zakwalifikowany do grupy 3 zagrożenia. Jak do tej pory nie odnotowano w tych obiektach przypadku awarii w związku z uwolnieniem się do środowiska czynnika biologicznego.

Pracownikom zapewnia się odpowiednie środki ochrony indywidualnej, które stosują podczas wykonywanej pracy (odzież i obuwie robocze, ochrony układu oddechowego, rękawice ochronne). Zapewnia się również bezpieczne warunki niszczenia odzieży i środków ochrony indywidualnej / opracowane i stosowane procedury postępowania /. Wykonywane są na bieżąco badania lekarskie wstępne, okresowe i kontrolne, w których uwzględnia się narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne. Jako profilaktykę, niektóre zakłady stosują szczepienia ochronne, np. przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, przeciwko tężcowi itp.

W roku sprawozdawczym w żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono uchybień w zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi, wobec czego nie wydano żadnej decyzji dotyczącej czynników biologicznych.

Choroby zawodowe spowodowane czynnikami biologicznymi:

W roku 2019 nie odnotowano choroby zawodowej spowodowanej występowaniem w środowisku pracy szkodliwego czynnika biologicznego.

Choroby zawodowe w powiecie wrzesińskim

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni w roku 2019 wpłynęły 3 orzeczenia lekarskie o rozpoznaniu choroby zawodowej oraz 2 orzeczenia o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej. W związku z tym wydano w 2019 r. 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (wszystkie dotyczyły poz.15 z wykazu chorób zawodowych) oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (dotyczyły również poz. 15 z wykazu chorób). Przed wydaniem decyzji w przedmiocie choroby zawodowej przeprowadzono postępowania wyjaśniające, będące uzupełnieniem do przesłanej wcześniej dokumentacji pacjenta i oceny narażenia zawodowego.

Porównanie liczby chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie w okresie trzech najbliższych lat obrazuje poniższa tabela.

Liczba chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie wrzesińskim w latach 2017-2019

<i>Numer choroby zawodowej</i>	2017 r. <i>Liczba przypadków</i>	2018 r. <i>Liczba przypadków</i>	2019 r. <i>Liczba przypadków</i>
6			
15		3	3
20			
Razem:	0	3	3

Z niniejszej tabeli wynika, że w 2019 r. liczba stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie wrzesińskim w porównaniu z rokiem ubiegłym była na identycznym poziomie.

W 2019 r. na terenie powiatu wrzesińskiego nie stwierdzono żadnego przypadku choroby zawodowej z poz. 26 wykazu chorób „Choroby zakaźne lub pasożytnicze”. Sytuacja taka utrzymuje się już od wielu lat.

Nadzór nad środkami zastępczymi

W okresie 2019 roku nie stwierdzono w powiecie podmiotów handlujących środkami zastępczymi. W związku z tym na terenie powiatu wrzesińskiego nie toczyło się żadne postępowanie administracyjne w zakresie środków zastępczych oraz nie było znamion wprowadzania do obrotu lub wytwarzania środków zastępczych.

Prowadzone natomiast były w powiecie działania profilaktyczne w zakresie ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne. Niniejsze działania prowadzone były przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

Promocja Zdrowia w zakładach pracy

Realizacja tego zagadnienia w 2019 r. przebiegała w sposób następujący:

W ramach kontynuacji krajowego programu „Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu” zbieraliśmy jak co roku od zakładów pracy dane dotyczące przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, wypełniając kwestionariusz . Co miesiąc analiza ww. kwestionariuszy była przesyłana do HP WSSE - Poznań /zgodnie z poleceniem PWIS w Poznaniu/. Ogółem wypełniono niniejsze kwestionariusze w 78 zakładach pracy, we wszystkich zakładach obowiązywał całkowity zakaz palenia, lub też pali się w wyznaczonych miejscach /z reguły na zewnątrz zakładu pracy/.

- *Przekazywanie pracodawcom materiałów dydaktyczno – oświatowych zachęcających do wdrażania polityki prozdrowotnej.*

Realizacja polegała na pozostawianiu pracodawcom podczas kontroli sanitarnych materiałów dydaktycznych zachęcając tym samym do rozpropagowania ich wśród swoich pracowników podkreślając, że zdrowie to podstawowy warunek dobrego życia, dający w efekcie lepsze funkcjonowanie pracowników w życiu zawodowym.

Do wybranych zakładów pracy w powiecie dostarczono w 2019 r. materiały informacyjne związane z rozpoczętą w kwietniu 2018 r. europejską kampanią „**Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy – Substancje niebezpieczne pod kontrolą**” koordynowaną przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy. Zachęcano zainteresowane przedsiębiorstwa, a przede wszystkim kadrę kierowniczą, pracowników i inne zainteresowane strony do aktywnego udziału w tej kampanii, do połączenia sił i podjęcia działań służących poprawie bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy. Również w siedzibie naszej stacji stworzono „gazetkę informacyjną” związaną z tą kampanią , która była ogólnie dostępna dla petentów.

Prowadzono działania w ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych w latach 2013 -2020 w zakresie ograniczania zagrożeń zawodowych w przetwórstwie przemysłowym w wybranych zakładach pracy w powiecie wrzesińskim.

W trakcie spotkań poruszano problematykę zagrożeń pracowników czynnikami szkodliwymi dla zdrowia występującymi w ich środowisku pracy oraz omówiono zasady bezpiecznego stosowania substancji lub mieszanin niebezpiecznych na stanowiskach pracy. Przekazano pracownikom ogólną wiedzę w sprawie zagrożeń chemikaliami i ich bezpiecznym stosowaniem. Dyskutowano w kwestii jak można bezpiecznie stosować

chemikalia na stanowiskach pracy. W trakcie szkolenia każdy z uczestników otrzymał ulotkę „Bezpieczne stosowanie produktów chemicznych”. Pracownicy bardzo czynnie brali udział w dyskusji związanej z oceną higieniczną ich stanowisk pracy oraz wspólnie dyskutowano na temat poszukiwania metod ograniczania występujących zagrożeń zawodowych. Dodatkowo poruszono w 2019 r. problematykę ograniczania zagrożeń zawodowych skutkujących schorzeniami układu mięśniowo-szkieletowego oraz układu ruchu wywołanymi wykonywaniem prac biurowych.

W dalszym ciągu stoimy na stanowisku, że brakuje materiałów dotyczących „Promocji Zdrowia” konkretnie w zakładach pracy, na stanowiskach pracy. Zapewne materiały takie byłyby wspaniałymi wskazówkami zarówno dla pracodawców jak i pracowników w zakresie jak należy pracować, żeby efekty pracy były jak najlepsze przy jednoczesnym realizowaniu zdrowego stylu życia.

Podczas kontroli w zakładach pracy prowadzone są w dalszym ciągu rozmowy zachęcające pracodawców do wdrażania właściwych działań mających na celu ochronę zdrowia pracowników i zagwarantowanie bezpieczeństwa pracy drogą eliminacji lub przynajmniej minimalizacji ryzyka zawodowego. Udaje się zaobserwować widoczne efekty w tym zakresie w niektórych zakładach pracy.

WNIOSKI

1. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie wrzesińskim utrzymała się na identycznym poziomie w porównaniu z rokiem ubiegłym.
2. Z ewidencji narażonych prowadzonej w formie monitoringu wynika, że ogólna liczba narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w powiecie wrzesińskim w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła. Jest to wynik związany z powstaniem w naszym powiecie nowych zakładów pracy – tworzeniem nowych stanowisk pracy.
3. Pracodawcy starają się organizować procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub przynajmniej zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy.
4. Nadal brak w powiecie osób narażonych na czynniki rakotwórcze.
Pracodawcy ograniczają do niezbędnego minimum liczbę pracowników mających kontakt/eksponowanych/ z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi.
5. Brak w dostatecznej ilości materiałów edukacyjnych dotyczących „Promocji Zdrowia” w zakładach pracy - na stanowiskach pracy.

Ocena Stanu Sanitarnego w zakresie
Higieny Dzieci i Młodzieży

Liczba placówek pod nadzorem: 137,

w tym: 67 placówek stałych, 70 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

1. Ogólna liczba kontroli: 144

kontrole placówek stałych w tym :

- 12 kontroli w żłobkach/klubach dziecięcych (bieżący nadzór sanitarny),
- 35 kontroli w przedszkolach (bieżący nadzór sanitarny),
- 41 kontroli w szkołach podstawowych (22 kontrole – bieżący nadzór sanitarny,
17 kontroli tematycznych,
2 kontrole sprawdzające)
- 19 kontroli w zespołach szkół (13 kontroli – bieżący nadzór sanitarny,
6 kontroli tematycznych)
- 1 kontrola w centrum szkolenia zawodowego (bieżący nadzór sanitarny)
- 4 kontrole w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego
(bieżący nadzór sanitarny)
- 1 kontrola w placówce wychowania pozaszkolnego (bieżący nadzór sanitarny)
- 2 kontrole w placówkach innych (szkole językowej i szkole muzycznej)
(bieżący nadzór sanitarny)

kontrole placówek wypoczynku: 5 kontroli w placówkach wypoczynku zimowego dla dzieci i młodzieży oraz 24 kontrole w placówkach wypoczynku letniego;

kontrole w obiektach nie uwzględnionych w druku MZ-53 – 0

Udział w 4 odbiorach obiektów nauczania i wychowania wspólnie z Oddziałem Nadzoru Sanitarnego (w tym w 1 odbiorze wspólnym z pionem Higieny Żywności, Żywności), w 18 kontrolach wspólnie z pionem Higieny Żywności i Żywności (obiekty będące pod nadzorem pionu Higieny Dzieci i Młodzieży) oraz w 1 kontroli sanitarnej obiektu będącego pod nadzorem pionu Higieny Komunalnej (gabinet profilaktyki zdrowotnej i

pomocy przedlekarskiej w placówce szkolnej) i w 1 kontroli przeprowadzonej wspólnie z pionem Higieny Komunalnej (schronisko młodzieżowe- obiekt pod nadzorem pionu HDiM).

2. Liczba załatwionych interwencji: 0

3. Liczba zamknięć / unieruchomień / wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części: 0

4. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

Rodzaj placówki	Liczba placówek								
		nowo od-danych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	zlikwi-dowanych	po remon-tach genera-l-nych	z nowo od-danymi obiektami sporto-wymi	z mode-r-nizo-wa-nymi bloka-mi sporto-wymi	z nowo otwartymi bloka-mi żywie-nia	z moder-nizowanym i blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8
Żłobki	0 1	0	2	0	0	0	0	1	0
Przedszkola	0 2	0	0	1	0	0	0	0	0
Szk. Podst.	0 3	0	2	1	0	0	0	0	0
Gimnazja	0 4	0	0	0	0	0	0	0	0
Licea	0 5	0	0	0	0	0	0	0	0
Technika	0 6	0	0	0	0	0	0	0	0
Zas. Szk. Zaw.	0 7	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	0 8	0	1	0	0	0	0	0	0
Szk. Wyższe	0 9	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	1 0	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓLEM	1 1	0	5	2	0	0	0	1	0

Uwagi:

wiersz 01, kol. 02 - ujęto 1 nowopowstały klub malucha i w 1 istniejącym żłobku zmianę lokalizacji pomieszczeń,

wiersz 02,03 kol. 3- 1 przedszkole i 1 szkołę podstawową włączono w nowopowstały Zespół Szkolno-Przedszkolny (ujęty w wierszu 08 kol. 2). Przedszkole i szkoła podstawowa nie istnieją już jako jednostki samodzielne.

Ad wiersz 03 kol. 2 - 2 istniejące już szkoły podstawowe i zmieniły swoją lokalizację - ujęto w tabeli.

5. Charakterystyka placówek:

Uwarunkowania techniczne obiektów w porównaniu z rokiem poprzednim nie uległy zmianie. Wszystkie objęte nadzorem placówki stałe w powiecie wrzesińskim posiadają podłączenie do **wodociągów miejskich lub gminnych**. Wszystkie placówki posiadają dostęp do bieżącej, ciepłej wody w sanitariatach. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych są zachowane. W tej kwestii brano pod uwagę najliczniejszą liczbę uczniów/dzieci przebywających jednocześnie w placówkach. **Podłączenie do sieci kanalizacyjnej** posiada 44 placówek, 17 placówek wyposażonych jest w **szambo**, natomiast 6 placówek posiada **przydomowe oczyszczalnie ścieków**.

Nadzorowane w powiecie wrzesińskim placówki nauczania i wychowania **nie posiadają ustępów zewnętrznych**. Sanitariaty usytuowane są wewnątrz budynków, są wyposażone w bieżącą ciepłą i zimną wodę.

Nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do pełnionej funkcji.

W porównaniu z rokiem 2018 liczba budynków wymagających przeprowadzenia remontów w poszczególnych pomieszczeniach oraz na terenie obiektów w 2019r. uległa nieznacznemu zmniejszeniu. W roku 2018 częściowego remontu wymagały 4 obiekty, natomiast w roku 2019 – 3 obiekty.

W porównaniu z 2018r. w 2019r.:

Poprawiono: stan techniczny nawierzchni drogi i placu rekreacyjnego w 1 szkole podstawowej, stan techniczny urządzeń oświetleniowych, w salach lekcyjnych i w ciągach komunikacyjnych stan techniczny stolarki drzwiowej oraz stan techniczny bramy wjazdowej i opłotowania w 1 szkole podstawowej.

Oddano do użytku nowe obiekty:

Pomieszczenia szkolne 2 szkół podstawowych (sierpień 2019r) – zmiana lokalizacji
Ponadto w 1 żłobku zaadoptowano nowe pomieszczenia (odbiór – lipiec 2019r) - zmiana lokalizacji pomieszczeń.

Wydane decyzje merytoryczne w 2019r. dotyczyły:

- stanu technicznego nawierzchni placu zabaw,
- stanu sanitarno- technicznego ścian w sanitariatach dla dzieci oraz wyposażenia w wentylację
- stanu technicznego szatni przy sali gimnastycznej.

6. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

***Ocena dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do wzrostu uczniów/przedszkolaków.**

Placówka /typy szkół	Liczba uczniów objętych badaniem/ sprawdzeniem uczniów/przedszkolaków			Liczba uczniów korzystających z niewłaściwych stanowisk		
	2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.
Przedszkola	428	286	132	0	0	0
Szkoły podstawowe	0	278	205	0	0	0
Zespoły Szkół Ogólnokształcących:						
- przedszkola	61	63	0	0	0	0
- szkoły podstawowe	121	68	63	0	0	0

Porównanie dostosowania mebli szkolnych / przedszkolnych do wzrostu uczniów /przedszkolaków w latach 2017 – 2019.

W roku 2019, podobnie jak w poprzednich latach, dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii oceniono pozytywnie. Wychowawcy badanych grup/oddziałów sporządzają co najmniej 1 raz w roku szkolnym imienne listy dzieci/uczniów z wyróżnionym wzrostem i przypisanym numerem/kolorem stanowisk, z których powinni korzystać.

W salach zajęć, w których brak do tej pory stołów i krzeseł z certyfikatami zamieszcza się właściwe oznakowania (kolory, numery) na meblach zgodnie z wymaganą Polską Normą dot. wymiarów funkcjonalnych mebli. Umożliwia to uczniom prawidłowy dobór stanowisk pracy podczas zajęć.

*** Ocena higieniczna rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach:**

RO K	Liczba oddziałów w objętych oceną	D.Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie*:		E.Stwierdzono nieuwzględnienie zaleceń w zakresie*:			
		równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia					
		A	B	C	D	E	F
		zajęcia nie rozpoczynają się o stałej porze	różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynosi więcej niż 1 godzina	Nie uwzględniono w każdym dniu zajęć z elementami ruchu	Przestrzeżenie limitu godzin w danym dniu	zdwojenie godzin danego przedmiotu więcej niż 1 raz w tygodniu i/lub zdwojenie godzin lekcji w ciągu dnia pracy ucznia z 2 lub więcej przedmiotów	przerwy międzylekcyjne 5 minutowe i/lub brak przerw 20 minutowej lub 2 przerw 15 minutowych
2016	173	0	2	8	6	0	12
2017	153	0	4	2	12	0	16
2018	110	0	13	1	3	0	16
2019	112	3	37	8	26	0	24

Porównawcze zestawienie stwierdzonych nieprawidłowości w poszczególnych zakresach w oddziałach w latach 2016-2019.

Uwaga: w tabeli podano liczbę oddziałów, w których stwierdzono nieprawidłowości w podanym zakresie.

Najczęściej występującą nieprawidłowością w poddanych ocenie rozkładach zajęć lekcyjnych w 2019r. jest **nieuwzględnienie wymogu równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia (kol. B) oraz przestrzegania limitu godzin w danym dniu (kol. D) i zachowania przerw międzylekcyjnych (kol. F).** Występowanie przerw 5 minutowych dyrektorzy szkół tłumaczą dowozami uczniów do szkół. Ocenione rozkłady zajęć lekcyjnych uwzględniają potrzebę niełączania w kilkugodzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu.

W większości placówek szkolnych zajęcia lekcyjne odbywają się w trybie jednozmianowym, dwuzmianowość istnieje głównie w placówkach miejskich.

Uczniowie szkół wiejskich w zdecydowanej większości dowożeni są autobusami.

Podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w placówkach przeprowadzono pomiary temperatury w salach zajęć oraz temperatury ciepłej wody w kranach w sanitariatach dla uczniów/dzieci. Pomiarami objęto 138 pomieszczeń w placówkach stałych oraz 5 pomieszczeń w placówkach wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży. Stwierdzono, że w objętych pomiarami pomieszczeniach zapewniono odpowiednią temperaturę. Temperatura pomieszczeń jest na bieżąco monitorowana przez nauczycieli (w salach lekcyjnych umieszczone są termometry). Pomiar ciepłej wody przeprowadzono przy 138 umywalkach w sanitariatach dla dzieci/uczniów w placówkach stałych i przy 21 umywalkach w sanitariatach dla uczestników wypoczynku letniego. Do pomiarów używano termometru elektronicznego. Pomiar wysokości przeprowadzono w 100 pomieszczeniach w placówkach stałych oraz w 12 pomieszczeniach w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Do pomiarów wysokości pomieszczeń użyto dalmierza laserowego Hilti PD 30.

7. Dodatkowe, **istotne** informacje, dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

- * stwierdza się tendencje do odchodzenia w przedszkolach od leżakowania;
- * w szkołach zapewnione są miejsca na podręczniki i przybory szkolne w postaci półek i indywidualnych szafek;
- * zagęszczenie uczniów w salach zajęć w szkołach nie budzi zastrzeżeń, ławki szkolne w klasach ustawione są w odpowiedniej odległości od tablicy, zachowane są również odległości między stanowiskami pracy uczniów w pracowniach komputerowych;
- * sanitariaty są wyposażone w środki higieniczne: papier toaletowy, mydło w dozownikach oraz ręczniki papierowe lub suszarki do rąk, w większości przedszkoli dzieci korzystają z własnych, oznakowanych ręczników;
- * w zakresie systemu wentylacyjnego pomieszczeń placówek nauczania i wychowania stwierdza się, iż starsze budynki szkolne, oddane do użytku przed 1980r. nie są w pełni wyposażone w system wentylacyjny. Rozwiązanie stanowią zamontowane w oknach wentylatory jak i wietrzenie podczas przerw pomieszczeń poprzez uchylanie okien;
- * w zakresie stanu umeblowania i posiadanego sprzętu sportowego stwierdza się, że placówki nauczania i wychowania sukcesywnie są wyposażane w stoły, krzesła oraz sprzęt sportowy posiadające odpowiednie certyfikaty i atesty;
- * na terenie placówek stosowane są znaki zakazu wstępu zwierząt, tereny są ogrodzone;
- * place zabaw są utrzymane w należyтым stanie sanitarno - technicznym, nie wszystkie są

jednak wyposażone w urządzenia posiadające odpowiednie oznakowanie;

- * uczniowie większości szkół otrzymują ciepłe posiłki oraz napoje, posiłki do większości szkół i przedszkoli są dowożone na zasadzie cateringu;
- * wszystkie będące pod nadzorem szkoły podstawowe zapewniają uczniom zajęcia w świetlicach, świetlice stanowią osobne sale i sale dydaktyczne; uczniowie najczęściej korzystają z zajęć świetlicowych po lekcjach w oczekiwaniu na autobus, zajęcia odbywają się również na terenach sportowo-rekreacyjnych obiektów szkolnych;
- * we wszystkich skontrolowanych placówkach istnieje całkowity zakaz używania tytoniu i wyrobów tytoniowych - zakaz ten jest przestrzegany;
- * odzież wierzchnią uczniowie pozostawiają w szatniach ogólnych, szafkach na korytarzach szkolnych oraz na wieszakach na korytarzach.

Podjęmowane działania w zakresie promocji zdrowia oraz inne przedsięwzięcia

- W ramach ogólnopolskiego Programu Ograniczania Następstw Palenia Tytoniu podczas prowadzonych kontroli wypełniano kwestionariusze do oceny przestrzegania przepisów Ustawy z dnia 09.11.1995r o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

8. Krótkie podsumowanie – wnioski.

W roku 2019 kontrolą objęto 100% będących pod nadzorem placówek stałych i 41% zgłoszonych placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Stan sanitarno - higieniczny i techniczny obiektów sukcesywnie ulega poprawie. Placówki sezonowe nie budziły zastrzeżeń pod względem sanitarno-higienicznym. Na terenie powiatu wrzesińskiego nie stwierdzono placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży działających bez zgłoszenia do kuratorium oświaty. Współpraca z dyrekcjami placówek oraz innymi pionami PSSE w dalszym ciągu oceniana jest pozytywnie. Organy prowadzące i właściciele placówek rozpoczynając działalność i dokonując zmian w infrastrukturze obiektów konsultują się z pracownikami PSSE w sprawie wymogów higieniczno-sanitarnych i technicznych.

W kontrolowanych placówkach czystość bieżąca jest zachowana.

W roku 2019r. z zakresu higieny dzieci i młodzieży wydano 5 decyzji administracyjnych, wydano 4 decyzje płatnicze (łączna kwota – 255,89zł), wyegzekwowano 2 decyzje administracyjne (wydane w latach ubiegłych). Dyrekcje placówek miarę możliwości finansowych realizują nakazy zawarte w decyzjach administracyjnych.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie
Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Działania oświatowo-zdrowotne prowadzone w 2019 roku na terenie powiatu wrzesińskiego wynikały z wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, Krajowego Programu Zapobiegania HIV i zwalczania AIDS”, Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu oraz analizy sytuacji epidemiologicznej powiatu.

Wiodącym celem w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia były działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży, rodziców, oraz społeczności lokalnej poprzez realizację następujących programów:

Profilaktyka HIV/AIDS Celem programu jest uświadomienie, że zagrożenie HIV dotyczy każdego człowieka, odniesienie możliwości zakażenia wirusem HIV do samego siebie i partnera.

Działania skierowane były do uczniów kl. VII- VIII szkół podstawowych, klas III szkół gimnazjalnych, klas I-IV szkół ponadgimnazjalnych oraz społeczności lokalnej.

Działania podjęte na terenie powiatu wrzesińskiego w ramach profilaktyki HIV/AIDS:

- Akcja „Bezpieczne Walentynki” pod hasłem „Mój Walenty jest the best, idzie ze mną zrobić test”.

W ramach realizacji działań na terenie powiatu wrzesińskiego przekazano informacje i założenia do klas VII-VIII szkół podstawowych i III gimnazjalnych- 26 placówek 100% i szkół ponadgimnazjalnych – 5 placówek 100%. W placówkach zorganizowano gazetki tematyczne i zajęcia tematyczne (brak danych liczbowych działań); przekazano informację o akcji do lokalnych mediów (radio, 4x gazeta, 6 portali) oraz zaktualizowano dane o akcji na stronie internetowej; na holu PSSE we Wrześni zorganizowano gazetkę tematyczną ok 50 petentów; pracownik OZ przeprowadził 5 spotkań edukacyjnych – 159 osób (uczniowie szkoły), uczestnicy spotkań otrzymali materiały edukacyjne.

- ✓ XIX Międzynarodowy Konkurs Wiedzy o AIDS został zorganizowany 12.02.2019 w SSP nr 3 we Wrześni. Był to etap powiatowy. Konkurs polegał na napisaniu testu, w którym znajdowały się pytania zamknięte i otwarte. W konkursie brało udział 23 gimnazjalistów.

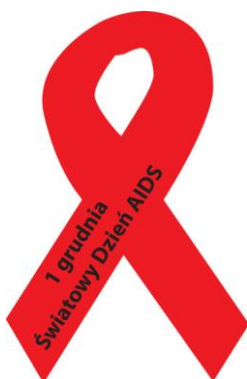
- ✓ Spotkanie edukacyjne dla uczniów w dniu 19.02.2019 pracownik OZ PSSE we Wrześni przeprowadził spotkanie edukacyjne dla młodzieży dotyczące profilaktyki HIV/AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową. Podczas spotkania młodzież została poinformowana o sposobach zakażenia się i o sytuacjach, w których nie dochodzi do zakażenia wirusem HIV oraz chorób przenoszonych drogą płciową; zostały przedstawione statystyki dotyczące liczby zachorowań w Polsce i województwie wielkopolskim, w których występuje wirus HIV. Poinformowano o punktach konsultacyjno-diagnostycznych, w których można bezpłatnie się przebadac. Przekazano numer telefonu zaufania, poinformowano o możliwości pogłębienia wiedzy poprzez stronę internetową, a także znajdującą się na niej grę. Podsumowaniem zajęć był spot z kampanii „HIVokryzja”. Spotkanie było jednym z elementów autorskiego projektu szkoły „Co działa nie tak”.
- Szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV. Szkolenie zostało zorganizowane we współpracy z Komendą Powiatową Policji we Wrześni, Urzędem Miasta i Gminy w Sali Centrum Bezpieczeństwa w Komendzie Powiatowej Policji we Wrześni. W spotkaniu brało udział 20 uczniów klas I szkół ponadgimnazjalnych w dniu 27.05.2019- 80 % (4 z 5 szkół). Spotkanie było poświęcone tematyce związanej z HIV/AIDS. Podzielone było na dwie części. I teoretyczna- wykład, II część warsztatowa. Spotkanie cieszyło się dużym uznaniem i aprobatą młodzieży, którzy bardzo chętnie włączyli się do zajęć. Powierzone zadanie- edukacja rówieśnicza przyjęli otwarcie i postarają się podlać zadaniu oraz będą włączać się do organizacji Obchodów Światowego Dnia AIDS, Światowego Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS w swoich szkołach. Została przeprowadzona ankieta na rozpoczęcie oraz zakończenie szkolenia opracowane w załączeniu. W załączeniu dokumentacja fotograficzna. Informacja nt. szkolenia została przekazana do lokalnych mediów, ukazało się: artykuł w gazecie „Wieści z Ratusza” oraz była informacja w wiadomościach Radia Września.

Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV

2. Konkurs „Nie daj szansy AIDS”. Konkurs został ogłoszony jako jedno z działań w ramach profilaktyki HIV/AIDS wynikającej z Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS. Konkurs skierowany był do uczniów klas I-IV szkół ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu przez memu internetowego pod hasłem „Nie daj szansy AIDS”, który będzie propagował wiedzę o zakażeniach HIV i zakażeniach przenoszonych drogą płciową. Na etap powiatowy wpłynęły 0 prac.

- ✓ Światowy Dzień AIDS. W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS w szkołach ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych w pierwszym tygodniu grudnia odbyła się akcja „Czerwona kokardka”. Akcja polegała na przypinaniu uczniom, pracownikom szkół ponadgimnazjalnych powiatu wrzesińskiego czerwonych kokardek. Działaniem zostało objętych – 2000 osób. Materiały (wstążkę i szpilki) zakupiono ze środków ze Starostwa Powiatowego. Akcję w placówkach przeprowadzały panie pielęgniarki wraz z koordynatorami wychowania zdrowotnego i pedagogami szkolnymi oraz Młodzieżowymi Liderami Zdrowia. Przy okazji akcji zostały w szkołach zorganizowane gazetki ścienne informacyjne, audycje przez radiowęzeł oraz nagłośniono działania w lokalnych mediach.

Ponadto: do szkół podstawowych – 26 - 100% i ponadgimnazjalnych – 5 – 100% przesłano informację nt. założeń, idei, działań proponowanych do placówek. Placówki

wykonywały gazetki ściennie, odbyły się pogadanki, prelekcje. Zamieszczono informację na stronie internetowej PSSE we Wrześni oraz stworzono w PSSE we Wrześni gazetkę ścienną dot. profilaktyki HIV/AIDS, założeń i idei Światowego Dnia AIDS wraz z wykazem PKD.

Pracownik OZ PSSE we Wrześni przeprowadził 1 spotkanie edukacyjne dla 80 uczniów SSP nr 1. Podczas spotkania uczestnicy wysłuchali wykładu, brali aktywny udział w zajęciach. Uczniowie dowiedzieli się co zwiększa ryzyko zachorowania na AIDS i jak temu zapobiec.

Na stronie internetowej PSSE we Wrześni zamieszczono informację o bezpłatnym i anonimowym badaniu w kierunku HIV oraz informację o europejskim tygodniu testowania w kierunku HIV 22-29.11.2019 (informacje umieszczono również na gazetce ściennej w holu PSSE we Wrześni).

- ✓ Prezentacja multimedialna nt HIV i AIDS została opracowana przez pracownika OZ PSSE we Wrześni. Prezentacja udostępniono na stronie internetowej PSSE we Wrześni oraz przesłano do szkół podstawowych i do szkół ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych. Prezentacja zawiera zagadnienia tj. co to jest HIV, co to jest AIDS, jak dochodzi do zakażenia HIV, jak HIV przenosi się z jednej osoby na drugą, jak zapobiec zakażeniu HIV, jak unikać zakażenia HIV, na czym polega test w kierunku HIV, jak leczyć HIV i AIDS, czerwona wstążeczka i wiele innych zagadnień.

„Trzymaj Formę” Program realizowany jest we współpracy ze Stowarzyszeniem "Polska Federacja Producentów Żywności". Dotyczy on zbilansowanej diety i aktywności fizycznej. Adresowany jest do uczniów

klas III szkół gimnazjalnych, uczniów klas V-VII szkół podstawowych oraz ich rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2018/2019 programem zostało objętych na terenie powiatu wrzeńskiego

do programu przystąpiło 37 placówek, gdzie objęto 3886 uczniów i rodziców.

Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów i realizatorów programu „Trzymaj Formę!” oraz spotkania indywidualne dla osób nie biorących udziału w szkoleniu, a realizujących program.

W szkole podstawowej w Kołaczku przeprowadzono akcję „Zachowaj trzeźwy umysł”

dot. odżywiania i aktywności fizycznej- 140 osób- kl. IV-VI.

Przeprowadzono zajęcia edukacyjne wykładowo-warsztatowe dla uczniów, 8 spotkań po 1,5 h- 137 osób. Zajęcia obejmowały następującą problematykę zasady rozkładu posiłków- 5 posiłków /3-4 godziny, zasady odżywiania zgodne z talerzem zdrowia, obliczanie wskaźnika BMI, rodzaje aktywności fizycznej- ćwiczenia, naukę odczytywania informacji z etykiet produktów.

Dokonano oceny realizacji programu w placówce - 19 ocen – 79 %.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa zdrowotnego i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia i oddechowego, nowotwory, zdrowie dzieci itp.) poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie); zmniejszenie liczby osób ekspozowanych na szkodliwe czynniki dymu tytoniowego w miejscach publicznych, w miejscu pracy, także w barach i restauracjach; zmniejszenie zawartości toksycznych substancji w papierosach sprzedawanych na polskim rynku.

Działania w ramach programu na terenie powiatu wrzesińskiego:

-Programy edukacyjne:

- „Czyste powietrze wokół nas” Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Program kierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli i do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Obejmuje również rodziców dzieci oraz pracowników przedszkoli i szkół podstawowych.

Na terenie powiatu wrzesińskiego w roku szkolnym 2018/2019 programem zostało objętych 42 (w tym 18 przedszkoli, 23 oddziałów przedszkolnych i 1 placówka z osobami niepełnosprawnymi) placówek pod nadzorem OZ gdzie jest odpowiednia grupa wiekowa do przeprowadzenia programu. W programie wzięło udział 1575 uczniów i 1041 rodziców. Dzięki programowi dzieci usystematyzowały swoją wiedzę na temat szkodliwości różnego

rodzaju dymów a w szczególności czynnego i biernego palenia tytoniu – wpływ na palacza i otoczenie. Realizacja programu miała również wpływ na wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy; rodzice – otrzymywali listy, brali udział w pogadankach, prelekcjach.

Podczas wizytacji dokonano oceny programu w 38 placówkach – 90 %.

- „*Bieg po zdrowie*” Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży; pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego; zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia

papierosów. Program skierowany jest do uczniów i rodziców klas IV szkół podstawowych. Na terenie powiatu wrzesińskiego w roku szkolnym 2018/2019 programem zostało objętych 24 (z 27- 88,89%) placówek pod nadzorem OZ gdzie jest odpowiednia grupa wiekowa do przeprowadzenia programu. W programie wzięło udział 1084 uczniów i 1041 rodziców. W trakcie realizacji zagadnień wzrastała wiedza uczniów w zakresie ochrony zdrowia oraz profilaktyki tytoniowej – bierne i czynne palenie tytoniu.

-Konkursy:

- Konkurs „Palić nie palić oto jest pytanie”.

W 2019 roku odbyła się XIX edycja konkursu. Celem konkursu było poszerzenie wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów; promowanie niepalenia i inhalowania e-papierosów szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej; kształtowanie postaw asertywnych wobec osób palących papierosy i inhalujących e-papierosy. Uczniowie klas V szkół podstawowych mieli za zadanie stworzyć komiks; opowiadanie utworzone przez połączenie kilku obrazków składających się na jakąś historię. Informacje o konkursie wraz z regulaminem przesłano do 26 szkół podstawowych z powiatu wrzesińskiego oraz umieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni. Informacja o konkursie pojawiła się w lokalnych mediach (4 gazety, 3 portale internetowe, 1 radio). Na etap powiatowy wpłynęło 15 prac- 58 % placówek. W etapie szkolnym było 170 prac (20 % względem uczniów kl. V) z 26 zgłoszonych szkół na etap powiatowy. Komisja przyznała miejsca od I-III i jedno wyróżnienie w etapie powiatowym.

- Konkurs „Tytoń- od leku po truciznę”.

W 2019 roku odbył się konkurs pod hasłem „Tytoń- od leku po truciznę”. Konkurs był skierowany do uczniów ponadgimnazjalnych z województwa wielkopolskiego. Uczestnicy mieli za zadanie wykonanie filmu pod hasłem „Tytoń- od leku po truciznę” na temat profilaktyki palenia tytoniu. Prace konkursowe miały na celu poszerzenie wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów; promowania zasady zdrowego stylu życia- wolnego od palenia tytoniu i używania e-papierosów; kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Na etap powiatowy wpłynęła jedna praca, która spełniała wytyczne z regulaminem i została przekazana na etap wojewódzki konkursu jako praca z terenu powiatu wrzesińskiego. W etapie wojewódzkim praca z terenu wrzesińskiego otrzymała II miejsce.

- ✓ „Życie to pasja”. W ramach konferencji dla seniorów „Życie to pasja” zorganizowane przez burmistrza Nekli w Nekielskim Ośrodku Kultury przeprowadzono zajęcia z tematów profilaktycznych tj. profilaktyka tytoniowa. Na konferencji było 50 osób-seniorzy.
 - Światowy Dzień bez Tytoniu. W ramach obchodów dnia uświadamiano społeczność nt. szkodliwego wpływu dymu tytoniowego na organizm ludzki. Realizatorami działań w powiecie byli: koordynatorzy wychowania zdrowotnego placówek edukacyjnych, wychowawcy klas, pracownik OZ PSSE we Wrześni.

Działania na terenie powiatu wrzesińskiego prowadzone przez PSSE we Wrześni:

- ✓ *Spotkanie edukacyjne* dla uczniów Szkoły Podstawowej w Lisewie– 16 osób. Były to zajęcia wykładowe podczas, których młodzież została zapoznana z założeniami i hasłem obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu. Przekazano informacje dotyczące e-papierosów, profilaktyki tytoniowej, jak i skutkami palenia w aspekcie etycznym, finansowym, prawnym oraz zdrowotnym.
- ✓ *Spotkanie edukacyjne* dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 we Wrześni– 63 osoby. Były to zajęcia wykładowe podczas, których młodzież została zapoznana z założeniami i hasłem obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu. Przekazano informacje dotyczące e-papierosów, profilaktyki tytoniowej, jak i skutkami palenia w aspekcie etycznym, finansowym, prawnym oraz zdrowotnym.
- ✓ *Spotkanie edukacyjne* dla uczniów Szkoły Podstawowej w Czeszewie– 36 osób. Były to zajęcia wykładowe podczas, których młodzież została zapoznana z założeniami i hasłem obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu. Przekazano informacje dotyczące e-papierosów, profilaktyki tytoniowej, jak i skutkami palenia w aspekcie etycznym, finansowym, prawnym oraz zdrowotnym.

- ✓ *Spotkanie edukacyjne* dla rodziców w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Pyzdrach filia we Wrąbczynkowskich Holendrach– 25 osób. Spotkanie edukacyjne dla rodziców obejmowało zakres profilaktyki tytoniowej w ramach podsumowania akcji profilaktycznej „Patrzę trzeźwo na świat”. Podczas spotkania zapoznano się z założeniami i hasłem obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu. Przekazano informacje dotyczące e-papierosów, profilaktyki tytoniowej, jak i skutkami palenia w aspekcie etycznym, finansowym, prawnym oraz zdrowotnym.
- ✓ *Stoiska informacyjno-edukacyjne* zorganizowano podczas festynu rodzinnego pt. „Patrzę trzeźwo na świat”. Zarówno dzieci, rodzice jak i dziadkowie otrzymali informacje nt skutków czynnego, biernego palenia tytoniu i zabierali materiały edukacyjne. Z porad skorzystało ok. 40 osób.
- ✓ *Gazetka*. Na holu PSSE we Wrześni została zorganizowana gazetka informacyjna nt. akcji Światowy Dzień bez Tytoniu i informacjami nt. biernego, czynnego palenia tytoniu.
- ✓ *Dodatkowe informacje*. Założenia o akcji przesłano do placówek oświatowych, prowadzono dystrybucję materiałów, przekazano informację do mediów oraz zamieszczono informację na stronie internetowej PSSE we Wrześni.
- ✓ Szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia. Szkolenie zostało zorganizowane 24.05.2019 roku we współpracy z Komendą Powiatową Policji we Wrześni i Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni w Komendzie Powiatowej Policji we Wrześni. W szkoleniu brało 33 uczniów klas VII szkół podstawowych powiatu wrzesińskiego. Spotkanie było poświęcone tematyce związanej ze tytoniem, skutkami biernego oraz czynnego palenia, metodami jak rzucić palenie i korzyściami z nie palenia. Spotkanie podzielone było na dwie części: teoretyczną i warsztatową. Młodzież po ukończeniu szkolenia otrzymała dyplom potwierdzający posiadanie wiedzy na temat szkodliwego wpływu palenia tytoniu na organizm palacza i jego otoczenia.

Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - tytoń

- „Rzuć palenie razem z nami”

O działaniach w ramach kampanii „Rzuć palenie razem z nami” koordynatorzy wychowania zdrowotnego przedszkoli, szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych zostali poinformowani pisemnie.

W placówkach organizowane były gazetki ściennie i pogadanki. Działania odbywały się głównie w listopadzie. W ramach obchodów kampanii „Rzuć palenie razem z nami” zostały zorganizowane:

- *Gazetka.* Na holu PSSE we Wrześni została zorganizowana gazetka informacyjna nt. kampanii rzuć palenie razem z nami i informacjami nt. biernego, czynnego palenia tytoniu skorzystało ok 80 osób.
- *Stoisko edukacyjne* zorganizowano stoisko edukacyjne „Dbam o swoje zdrowie”, gdzie pracownik OZ PSSE we Wrześni udzielał porad, informacji nt. biernego, czynnego palenia tytoniu, zachęcał do rzucenia palenia tytoniu, wręczał gadżety z logo akcji. Stoisko zorganizowano w Galerii Karuzela we Wrześni we współpracy z Komendą Powiatowa Policji we Wrześni (21.11.2019) – 30 os.
- *Spotkania edukacyjne* W jednej szkole zostało zorganizowane spotkania edukacyjne dla uczniów kl.VI. Odbyło się 6 spotkań – 160 osób. Wykład poprowadził pracownik OZ PSSE we Wrześni. Spotkanie było kontynuacją podejmowanych działań w placówce (gazetki). Młodzież została poinformowana, o idei kampanii, sposobach rzucenia palenia. Uczniowie zostali zapoznani z: rodzajem dymu, skąd wziął się tytoń oraz jak wyglądał i jak wygląda papieros oraz skład dymu tytoniowego;

skutkach biernego i czynnego palenia tytoniu oraz aspektem: zdrowotnym, etycznym, prawnym i finansowym związanymi z paleniem tytoniu.

- *Prezentacja multimedialna „Tytoń”* opracowaną przez pracownika OZ przesłano do placówek szkolnych oraz umieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni. Prezentacją multimedialną „E-papierosy. Nowe zagrożenia zdrowia publicznego” opracowaną przez Pana Jarosława Pinkasa Głównego Inspektora Sanitarnego również przesłano do placówek szkolnych oraz umieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni.
- *Media* Na stronie internetowej PSSE we Wrześni zaktualizowano informację nt. Światowego Dnia Rzucania Palenia, przekazano informację do lokalnych mediów: radio, prasa i portale.
- ✓ Wyeliminowanie ekspozycji na dym tytoniowy w miejscach pracy. Pracownik OZ PSSE we Wrześni w dniu 06.05.2019 roku przeprowadził spotkanie edukacyjne w zakładzie pracy DHT we Wrześni. Pracownicy (25 os.) zostali zapoznani z tematyką związaną z tytoniem, skutkami biernego oraz czynnego palenia, metodami jak rzucić palenie i korzyściami z nie palenia, historią papierosa oraz z 4 aspektami – zdrowotnym, ekonomicznym, finansowym i prawnym (wytyczne z ustawy). Dla firmy zostały przygotowane pakiety materiałów edukacyjnych w tym nowy znak zakazu palenia. Pracownicy zostali zachęcani do rzucenia palenia i życia bez dymu tytoniowego.

„Mamo, tato- co Wy na to?” Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców na specyfikę rozwoju ich dzieci. Udział w programie ma zwrócić uwagę na istotę zmian fizycznych i psychicznych w rozwoju dziecka ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy.

W roku szkolnym 2018/2019 program był realizowany w 14 placówkach. Program jest poświęcony dla 5-6 latków.

Z danych uzyskanych z placówek w programie uczestniczyło 891 uczniów. Każde dziecko otrzymało broszurkę oraz kredki. Program jest również realizowany w roku szkolnym 2019/2020.

psychoaktywnych”. Celem programu jest ograniczenie używania tytoniu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym tj. między 15 a 49 rokiem życia i ich najbliżsi. Zasadnicze działania:

- ✓ Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?” dotyczy profilaktyki używania

substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze), adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych. Celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, w tym środków zastępczych) przez młodzież. W roku szkolnym

2018/2019 deklarację realizacji programu określiło 6 placówek (75 % placówek) z 5 zespołów szkół. Ostatecznie otrzymano zwrotnie 4 sprawozdania, ponieważ w 2 placówkach program nie został zrealizowany z powodu Ogólnopolskiego protestu ZNP, w którym uczestniczyli pracownicy szkoły odpowiedzialni za realizację programu. Działaniami edukacyjnymi objęto 133 uczniów oraz 151 rodziców. Program był realizowany w ramach wymaganych 6 godzin lekcyjnych. We wrześnijskich placówkach dodatkowo zorganizowano gazetki ścienne informujące o tematyce programu, odbywały się wykłady, projekcje filmu.

- ✓ Konkurs „Szkoła wolna od używek”. Celem konkursu polegało na nagraniu i zmontowaniu krótkometrażowego filmu dotyczącego profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Konkurs skierowany był do szkół ponadgimnazjalnych, które zrealizowały program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. Regulamin przekazano do 5 szkół ponadgimnazjalnych. Podsumowanie konkursu zostało zorganizowane we współpracy z PCPR we Wrześni i Starostwo Powiatowe we Wrześni.
- ✓ Kampania „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu. Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. Główną grupą docelową kampanii są kobiety w wieku prokreacyjnym, ciężarne oraz ich rodziny i bliscy. Na terenie powiatu prowadzono dystrybucję materiałów, współpracowano z przychodniami lekarza rodzinnego, sołtysami wiosek, udzielano porad przy okazji eventów. Informacje o kampanii zostały zamieszczone na stronie internetowej PSSE we Wrześni oraz w lokalnych mediach.

Szkoły Promujące Zdrowie. Na terenie powiatu wrzesińskiego jest 5 szkół, które posiadają tytuł „Szkoły Promującej Zdrowie, jest to 10 % placówek objętych nadzorem OZiPZ PSSE we Wrześni. Do tych placówek wg. danych z Kuratorium Oświaty w Poznaniu należą: Zespół Szkół Specjalnych im. J. Korczaka we Wrześni, Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 3 we Wrześni oraz Samorządowa Szkoła Podstawowa w Otocznej (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum), Szkoła Podstawowa w Bieganowie, Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 6 we Wrześni, Zespół Szkolno - Przedszkolny w Kołaczkowie stara się o przyjęcie do Sieci Szkół Promujących Zdrowie. Wszystkie placówki realizują i włączają się w programy i akcje proponowane przez PIS. 28.09.2018 odbyła się wizyta studyjna w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 6 we Wrześni. Placówce Certyfikat przystąpienia do Wielkopolskiej Sieci Szkół Promujących zdrowie wręczono 30.11.2018 r.

Światowy Dzień Zdrowia W 2019 roku hasłem działań było „Zdrowie dla wszystkich”, a jego tematem przewodnim jest „Powszechna opieka medyczna”. Miliony ludzi wciąż nie mają do niej dostępu albo muszą wybierać pomiędzy opieką medyczną a jedzeniem, ubraniem lub nawet mieszkaniem. W ramach obchodów przesłano informację nt. założeń i obchodów wraz z hasłem ŚDZ do placówek oświatowych - 50 (Przedszkola, Szkoły Podstawowe, Gimnazja, Szkoła Ponadgimnazjalna), mediów lokalnych; zorganizowano gazetkę w holu PSSE we Wrześni; zorganizowano 1 spotkanie edukacyjne w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Pyzdrach dla dzieci i młodzieży – 120 os..

Zapobieganie chorobom nowotworowym. Celem działań jest uświadomienie społeczeństwu, że problem chorób nowotworowych jest duży i nie należy go bagatelizować oraz przedstawienie sposobów ochrony przed chorobami nowotworowymi.

Działania PSSE we Wrześni:

✓ Samobadanie piersi. pracownik OZ PSSE we Wrześni:

- została zorganizowana gazetka tematyczna w holu Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej we Wrześni (PSSE we Wrześni).
- Do szkół ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych przesłano prezentację multimedialną opracowaną przez pracownika OZ i PZ PSSE we Wrześni.

Edukacja w szkołach ponadgimnazjalnych: pracownik Oświaty Zdrowotnej PSSE we Wrześni przeprowadził 1 spotkanie edukacyjne wśród młodzieży we współpracy z p. pielęgniarką– wzięło udział 10 os. Podczas spotkań uczestnicy

wysłuchali wykładu, uczyli się na fantomie prawidłowo badać piersi. Uczestnicy poznali zagrożenia wynikające z chorób nowotworowych piersi, dowiedzieli się także, co zwiększa ryzyko zachorowania oraz jak temu przeciwdziałać. Uczestnicy otrzymali materiały informacyjne nt. samobadania piersi.

- *edukacja wśród osób dorosłych:*

- podczas konferencji „Życie to pasja” (konferencja dla seniorów, gdzie organizatorem był burmistrz Nekli) pracownik OZ PSSE we Wrześni przybliżył uczestnikom temat zdrowia w wieku senioralnym. Poruszono tematy tj. profilaktyka raka piersi, profilaktyka chorób zakaźnych- kleszcze, profilaktyka HIV/AIDS, profilaktyka tytoniowa). W konferencji uczestniczyło 50 osób- seniorzy.

- ✓ Akcja profilaktyczna w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z Rakiem Piersi.

Na terenie powiatu wrzesińskiego w ramach profilaktyki raka piersi w miesiącu październik 2019 roku prowadzone były działania w zakresie profilaktyki raka piersi:

- została zorganizowana gazetka tematyczna w holu PSSE we Wrześni,

- akcja „Różowa Kokardka”. Akcja polegała na przypinaniu uczniom, pracownikom z 5 szkół ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych różowych kokardek. Akcja odbyła się 15.10.2019 r. Było to jedno z działań w ramach obchodów Dnia Walki z Rakiem Piersi, który przypada 15 października. Akcja miała na celu solidaryzować się z osobami, które dotknął problem raka piersi, jak i zachęcenie do badań profilaktycznych w tym samobadanie piersi. Działaniem objęto ok. 2000 osób (uczniowie wraz z nauczycielami), Szkoły stworzyły gazetki tematyczne na korytarzach szkolnych oraz szkolni koordynatorzy przeprowadzili zajęcia nt Raka Piersi.

- *Akcja profilaktyczna „Dzień profilaktyki raka piersi”*- pracownik OZ PSSE we Wrześni we współpracy z: Starostwem Powiatowym we Wrześni, Stowarzyszeniem Amazonki koło we Wrześni i koło w Nekli zorganizował w dniu 18.10.2019 akcję profilaktyczną pt. „Dzień profilaktyki raka piersi”. Akcja odbyła się w pasażu w Galerii „Karuzela” we Wrześni. Akcja spotkała się z dużym zainteresowaniem, zainteresowanych było ok 150 os. Przekazywano informacje, dlaczego tak ważne jest samobadanie piersi oraz jak często powinno się to robić. Dodatkowo na modelu odbywały się pokazy – jak prawidłowo je badać oraz odbywały się konsultacje z paniami ze Stowarzyszenia „Amazonki”. Starostwo Powiatowe zachęcało ludzi za pomocą małych upominków. Ponadto podczas eventu Starostwo Powiatowe rozdawało „Pudełka Życia”.

Akcja profilaktyczna „Dzień Raka Piersi” w Karuzeli

- Do szkół ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych przesłano prezentację multimedialną opracowaną przez pracownika OZ i PZ PSSE we Wrześni.
- Edukacja w szkołach ponadgimnazjalnych: pracownik Oświaty Zdrowotnej PSSE we Wrześni przeprowadził 1 spotkanie edukacyjne wśród młodzieży we współpracy z p. pielęgniarką– wzięło udział 10 os. Podczas spotkań uczestnicy wysłuchali wykładu, uczyli się na fantomie prawidłowo badać piersi. Uczestnicy poznali zagrożenia wynikające z chorób nowotworowych piersi, dowiedzieli się także, co zwiększa ryzyko zachorowania oraz jak temu przeciwdziałać. Uczestnicy otrzymali materiały informacyjne nt. samobadania piersi.
- ✓ Program edukacyjny „Wybierz Życie Pierwszy krok” Na terenie powiatu wrzesińskiego w roku szkolnym 2018/2019 realizowane była kolejna edycja programu. Celem programu był wzrost świadomości i profilaktyka raka szyjki macicy. Głównie odbiorcami programu byli uczniowie klas I szkół ponadgimnazjalnych – 945 uczniów, 7 nauczycielek, 2 pielęgniarki oraz 91 rodziców.
Pracownik OZ PSSE we Wrześni:
 - Przekazano placówce szkolnej materiały edukacyjne (ulotka, plakat i zakładka z programu „Wybierz życie pierwszy krok”).
 - podczas wizytacji dokonał zapytania o realizację programu w 5 – 100 % placówkach. Fakt odnotowano w ocenie Zapobieganie Chorobom

Nowotworowym.

W ramach ewaluacji działań w szkołach ponadgimnazjalnej dokonano oceny działań w 5 placówkach – 100 %

Substancje psychoaktywne - Dopalacze

✓ Szkolenia:

- dla uczniów zostały zorganizowane 2 szkolenia 24 i 27 maja 2019 we współpracy z Komendą Powiatową Policji we Wrześni i Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni. Szkoleniem objęte zostały szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne z powiatu wrzesińskiego. Udział wzięło 53 uczniów. Dla szkół zostały przygotowane pakiety edukacyjne. Serwis konferencyjny został zakupiony ze środków finansowych Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Wrześni.

Szkolenie odbyło się w sali konferencyjnej Komendy Powiatowej Policji we Wrześni. Młodzież miała możliwość zapoznać się z różnego rodzaju narkotykami, procesem uzależnienia od substancji psychoaktywnych, z historią dopalaczy, sposobem pomocy osobie po spożyciu środka odurzającego. Młodzież oglądała film „Domówka” oraz mogła zapoznać się z modelami/atrapami substancji psychoaktywnych jak i przespacerować się w alkogoglach. Szkolenie zostało poprowadzone przez pracownika OZ PSSE we wrześni, p. Annę Węclewską oraz p. policjanta z Komendy Powiatowej we Wrześni. Została przeprowadzona również ankieta na rozpoczęcie oraz zakończenie szkolenia. Spotkania cieszyły się dużym uznaniem i aprobatą młodzieży, którzy bardzo chętnie włączyli się do zajęć.

- W dniu 12.03.2019 w Liceum Ogólnokształcących we Wrześni przeprowadzono szkolenie dla pracowników zakładu pracy- 29 osób. Pracownik OZ PSSE we Wrześni we współpracy z p. Tomaszem Michalakiem z Komendy Powiatowej Policji we Wrześni poprowadzili szkolenie dla kadry pedagogicznej z Liceum Ogólnokształcącego we Wrześni. Spotkanie dotyczyło profilaktyki substancji psychoaktywnych gdzie przekazano informacje nt. rodzajów narkotyków, procesu uzależnień od substancji psychoaktywnych, historii dopalaczy; różnic między dopalaczami a narkotykami; sposobem pomocy osobie po spożyciu środka odurzającego oraz zagrożeniach jakie niesie ze sobą zażywanie środków zastępczych – dopalaczy. Zachęcano do prowadzenia nowych i kontynuowania działań profilaktycznych zarówno wśród uczniów jak i rodziców. Uczestnicy

mogli się zapoznać z atrapami substancji psychoaktywnych i gadżetami znajdującymi się w droogbox. Na zakończenie spotkania prowadzona była dyskusja.

- W dniu 14.03.2019 w Liceum Ogólnokształcących we Wrześni przeprowadzono szkolenie dla pracowników zakładu pracy- 41 osób. Pracownik OZ PSSE we Wrześni we współpracy z p. Tomaszem Michalakiem z Komendy Powiatowej Policji we Wrześni poprowadzili szkolenie dla kadry pedagogicznej z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Pyzdrach. Spotkanie dotyczyło profilaktyki substancji psychoaktywnych gdzie przekazano informacje nt. rodzajów narkotyków, procesu uzależnień od substancji psychoaktywnych, historii dopalaczy; różnic między dopalaczami a narkotykami; sposobem pomocy osobie po spożyciu środka odurzającego oraz zagrożeniach jakie niesie ze sobą zażywanie środków zastępczych – dopalaczy. Zachęcano do prowadzenia nowych i kontynuowania działań profilaktycznych zarówno wśród uczniów jak i rodziców. Uczestnicy mogli się zapoznać z atrapami substancji psychoaktywnych i gadżetami znajdującymi się w droogbox. Na zakończenie spotkania prowadzona była dyskusja.

✓ Spotkania edukacyjne:

- *dla uczniów:*

- W dniu 08.02.2019 pracownik OZ PSSE we Wrześni przeprowadził spotkanie edukacyjne w SP w Czeszewie dla młodzieży dotyczące profilaktyki dopalaczy „STOP Dopalaczom”. Młodzież miała możliwość zapoznać się z różnego rodzaju narkotykami; procesem uzależnienia od substancji psychoaktywnych; z historią dopalaczy; różnicą między dopalaczami a narkotykami; sposobem pomocy osobie po spożyciu środka odurzającego oraz poznała zagrożenia jakie niesie ze sobą zażywanie tych substancji. Odbyło się jedno spotkanie 45 min dla uczniów klasy VII, ogółem 12 osób.

- W dniu 02.04.2019 pracownik OZ PSSE we Wrześni włączył się w akcje profilaktyczna Komendy Powiatowej Policji we Wrześni „Szkoda Ciebie na takie patoklimaty”. Podczas spotkania w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Pyzdrach przeprowadził krótką prelekcję nt. zagrożeń związanych z substancjami psychoaktywnymi dla młodzieży. Młodzież miała możliwość zapoznać się z różnego rodzaju narkotykami; procesem uzależnienia od substancji psychoaktywnych; z historią dopalaczy; różnicą między dopalaczami a narkotykami; sposobem pomocy osobie po spożyciu środka odurzającego oraz

poznała zagrożenia jakie niesie ze sobą zażywanie tych substancji. Zachęcano do zdrowego stylu życia.

- W dniu 31.05.2019 pracownik OZ PSSE we Wrześni przeprowadził spotkanie edukacyjne w SSP w Lisewie dla młodzieży dotyczące profilaktyki dopalaczy „STOP Dopalcaczom”. Młodzież miała możliwość zapoznać się z różnego rodzaju narkotykami; procesem uzależnienia od substancji psychoaktywnych; z historią dopalaczy; różnicą między dopalaczami a narkotykami; sposobem pomocy osobie po spożyciu środka odurzającego oraz poznała zagrożenia jakie niesie ze sobą zażywanie tych substancji. Odbyło się jedno spotkanie 45 min dla uczniów klasy VII i VIII, ogółem 16 osób.

- W dniach 03.06.2019, 07.06.2019, 10.06.2019 pracownik OZ PSSE we Wrześni przeprowadził spotkanie edukacyjne w SSP nr 1 we Wrześni dla młodzieży dotyczące profilaktyki dopalaczy „STOP Dopalcaczom”. Młodzież miała możliwość zapoznać się z różnego rodzaju narkotykami; procesem uzależnienia od substancji psychoaktywnych; z historią dopalaczy; różnicą między dopalaczami a narkotykami; sposobem pomocy osobie po spożyciu środka odurzającego oraz poznała zagrożenia jakie niesie ze sobą zażywanie tych substancji. Odbyły się cztery spotkania po 45 min dla uczniów klasy VII, ogółem 87 osób.

- *dla osób dorosłych:* W dniu 06.05.2018 pracownik OZ PSSE we Wrześni poprowadził spotkanie edukacyjne dla pracowników zakładu pracy DHT Sp zoo we Wrześni. Spotkanie dotyczyło profilaktyki substancji psychoaktywnych gdzie przekazano informacje nt. rodzajów narkotyków, procesu uzależnień od substancji psychoaktywnych, historii dopalaczy; różnic między dopalaczami a narkotykami; sposobem pomocy osobie po spożyciu środka odurzającego oraz zagrożeniach jakie niesie ze sobą zażywanie środków zastępczych – dopalaczy. Uczestnicy mogli się zapoznać z atrapami substancji psychoaktywnych i gadżetami znajdującymi się w droogbox. Na zakończenie spotkania prowadzona była dyskusja. Odbyło się jedno spotkanie 45 min., 25 pracowników zakładu.

✓ Programu „Wiem nie biorę! Jestem bezpieczny” Projekt ten jest autorskim programem Inspekcji Sanitarnej województwa wielkopolskiego. Współorganizatorami są: Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu w ramach programu „Narkotyki i dopalacze - zło, które wciąga młodzież”, Kuratorium Oświaty w Poznaniu pod patronatem Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego.

Program ma na celu wzrost świadomości społecznej na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu. W ramach programu zorganizowano szkolenia dla uczniów szkół podstawowych kl. VII i VIII w dniu 07.11.2019 – 49 os. oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych w dniu 08.11.2019 – 25 os. Wykładowcami byli pan policjant i pracownik OZ PSSE we Wrześni. Podczas szkoleń dla młodzieży przedstawiono cel spotkania. Pracownik OZ poprowadził zajęcia wg broszury „Smak życia czyli debata o dopalaczach: oraz role i zadania Inspekcji Sanitarnej w zakresie dopalaczy. Pan policjant przedstawił treści prawne, jak postępować, gdy ktoś ze znajomych zażyje środek psychoaktywny. Młodzież oglądała również filmiki dotyczące profilaktyki substancji psychoaktywnych- dopalacze. Omówiono również narkotyki, przedstawiono również przykłady z „życia” jak działają „dopalacze”. Na zakończenie młodzież otrzymała zaświadczenie o udziale w szkoleniu. Informację o odbytych szkoleniach przekazano do mediów. Finanse pozyskano z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Września. Prezentacje multimedialną opracowaną przez pracownika OZ PSSE we Wrześni przekazano do placówek szkolnych oraz udostępniono na stronie internetowej PSSE we Wrześni.

✓ Projekt „Co działa, nie-tak?”:

- W dniu 19.02.2019 w ramach w/w odbyło się spotkanie w Zespole Szkół Zawodowych nr 2 we Wrześni. Spotkanie było podzielone na cztery części.

Pracownik OZ PSSE we Wrześni przeprowadził dwie części spotkania edukacyjnego. Na spotkaniu zapoznano uczestników: co to są dopalacze, historia dopalaczy, dlaczego ludzie sięgają po dopalacze i inne substancje psychoaktywne; konsekwencje prawne za posiadanie, sprzedaż; ryzyko używania jakie konsekwencje; jak pomóc osobie po zażyciu dopalaczy. W drugiej części pt. „konsekwencje zażywania substancji psychoaktywnych” omówiono jednostki chorobowe przenoszone drogą płciową. Szerzej poruszono temat profilaktyki HIV/AIDS. Pan Łukasz Tokarski omówił środki odurzające (narkotyki, alkohol) wpływ na ludzki organizm. Przyczyny, skutki przyjmowania substancji psychoaktywnych - komunikacja, asertywność. Na spotkaniu było 10 osób.

- W dniu 25.02.2019 w ramach projektu „Co działa, nie - tak?” pracownik OZ PSSE we Wrześni wraz z p. Łukaszem Tokarskim przeprowadzili pierwsze wspólne spotkanie obu grup projektu. Podczas spotkania uczestnicy: zapoznali się, omówiono wstępne efekty projektu, ustalono że na następnych zajęciach będzie praca w dwóch grupach – mieszanych (skazani + uczniowie). Jedna grupa wykona mapę mentalną pt.

„Co działa nie tak” a druga grupa plakat. Na spotkaniu było 13 osób.

- W dniu 04.03.2019 w ramach projektu „Co działa, nie - tak?” pracownik OZ PSSE we Wrześni wraz z p. Łukaszem Tokarskim przeprowadzili drugie wspólne spotkanie obu grup projektu. Podczas spotkania uczestnicy pracowali w trzech grupach – mieszanych (skazani + uczniowie). Jedna grupa wykonywała mapę mentalną pt. „Co działa nie tak”, druga grupa plakat, trzecia wiersz. Spotkanie odbyło się w Zakładzie Karnym w Gębarzewie. W projekcie brało udział 16 uczniów z Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 we Wrześni oraz skazani z Zakładu Karnego.

- W dniu 11.03.2019 odbyło się podsumowanie projektu. W spotkaniu wzięli udział: uczestnicy projektu (uczniowie i skazani). Uczestnicy spotykali się na zajęciach edukacyjnych gdzie podsumowano i dokonano analizy skuteczności edukacji zdrowotnej – profilaktyki na podejmowanie decyzji w zakresie uzależnień; zapoznali się z środkami uzależniającymi i ich wpływem na organizm; procesem uzależnienia od środków odurzających jak i konsekwencjami zarówno na ludzkie ciało jak i relacje międzyludzkie oraz z chorobami które mogą być konsekwencją ryzykownych zachowań seksualnych pod wpływem narkotyków, dopalaczy. Owocem spotkań jest mapa mentalna, która przedstawiała co działa w profilaktyce a co nie - czyli co warto wykorzystywać a z czego zrezygnować. Poza mapą został stworzony plakat oraz wiersz. Spotkanie zakończono przy słodkim poczęstunkiem. II edycja projektu była owocna. Planowana jest kolejna edycja. Zakończenie projektu odbyło się w Zakładzie Karnym w Gębarzewie. W projekcie brało udział 14 uczniów z Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 we Wrześni oraz skazani z Zakładu Karnego.

- ✓ Bezpieczne wakacje: Podczas wakacji pracownik OZ PSSE we Wrześni przeprowadził 1 spotkanie edukacyjne nt substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy. Uczestnikami spotkań byli uczestnicy półkolonii, kolonii lernich na terenie powiatu wrzesińskiego- 62 osoby. Podczas w/w działań przekazano informacje nt. rodzajów narkotyków, procesu uzależnień od substancji psychoaktywnych, historii dopalaczy, różnic między dopalaczami a narkotykami, sposobem pomocy osobie po spożyciu środka odurzającego oraz zagrożeniach jakie niesie ze sobą zażywanie środków zastępczych- dopalaczy. Grupą docelową była młodzież- 62 osoby.
- ✓ Prezentacja multimedialna: Prezentację multimedialną „Dopalacze” oraz Szkolenie z dopalaczy dla Młodzieżowych Liderów Zdrowia, które zostały opracowane przez pracownika OZ przesłano do placówek szkolnych oraz umieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni.

Zapobieganie chorobom zakaźnym

✓ Wszawica:

- Prezentacja multimedialna: Prezentację multimedialną „Wszawica/Pedikuloza” przesłano do placówek szkolnych oraz umieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni.
- Podczas konferencji „Życie to pasja”, gdzie organizatorem był burmistrz Nekli omawiano m.in. temat profilaktyki chorób zakaźnych- wszawicy. Na konferencji było 50 osób- seniorzy.
- 31.01. 2019 r w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni odbyło się spotkanie edukacyjne dla nauczycieli- 12 osób. Pracownik OZ PSSE we Wrześni poinformował: jak postępować jeśli doszło do zarażenia wszami, jaki są objawy wszawicy, jaką stosować profilaktykę oraz przedstawiono stanowisko Inspekcji Sanitarnej w sprawie postępowania z wszawicą oraz Instytutu Matki i Dziecka w sprawie kontroli czystości uczniów przez pielęgniarki i higienistki szkolne. Pozostawiono również materiały informacyjne dotyczące postępowania i profilaktyki.
- została zorganizowana gazetka tematyczna w holu PSSE we Wrześni nt wszawicy,

✓ Mały kleszcz- duży problem:

- Podczas konferencji „Życie to pasja”, gdzie organizatorem był burmistrz Nekli omawiano m.in. temat profilaktyki chorób zakaźnych- kleszcze. Na konferencji było 50 osób- seniorzy.
- 31.01. 2019 r w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni odbyło się spotkanie edukacyjne dla nauczycieli- 12 osób. W ramach projektu „Mały kleszcz duży problem” przedstawiono co to są kleszcze, jaki mają wpływ na zdrowie człowieka, jakie choroby przenoszą kleszcze, jak się przed nimi chronić (ubiór, szczepienia), jak prawidłowo usunąć kleszcza oraz wręczono kleszczołapki. W trakcie wyświetlono film edukacyjny. Wykorzystano m.in. prezentacje z WSSE w Poznaniu „Co w trawie kąsa”.
- 19.03.2019 r w ramach projektu „Mały Kleszcz- duży problem?” odbyło się szkolenie w Poznaniu w zakresie zagrożeń związanych z kleszczami oraz profilaktyki chorób odkleszczowych. W szkoleniu wzięło udział 4 osoby: Anna Węcłewska- pracownik OZ PSSE we Wrześni, Alicja Dzierzewska- pracownik ON.E PSSE we Wrześni, Wiesława Świątek- Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego Eskulap w Kołaczku, Natalia Zielińska – Durek – pracownik Liceum Ogólnokształcącego we Wrześni.
- 16.05.2019 r w Ośrodku Pomocy Społecznej odbyło się spotkanie edukacyjne- 13

osób (społeczność lokalna i seniorzy). Pracownik Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej przybliżył uczestnikom temat chorób zakaźnych związanych z kleszczami. Przedstawiono co to są kleszcze, jaki mają wpływ na zdrowie człowieka, jakie choroby przenoszą kleszcze, jak się przed nimi chronić (ubiór, szczepienia), jak prawidłowo usunąć kleszcza oraz wręczono kleszczołapki. Na zakończenie wyświetlono film edukacyjny. Wykorzystano prezentacje z WSSE w Poznaniu „Co w trawie kąsa”. Zachęcano do propagowania zdrowego stylu życia.

- została zorganizowana gazetka tematyczna w holu PSSE we Wrześni nt kleszczy,

✓ Grypa:

- 31.01. 2019 r w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni odbyło się spotkanie edukacyjne dla nauczycieli- 12 osób. Pracownik OZ PSSE we Wrześni poinformował: jak się chronić by nie zachorować, szczepienia ochronne, różnica między grypą a przeziębieniem.

- materiały edukacyjne z grypy przekazano do placówek szkolnych i przedszkolnych oraz do przychodni i szpitala powiatowego we Wrześni.

- została zorganizowana gazetka tematyczna w holu PSSE we Wrześni nt grypy,

✓ WZW typu A:

- W dniu 7.05.2019 w ramach akcji profilaktycznej z okazji Światowego Dnia Higieny Rąk zorganizowanej przez Szpital Powiatowy we Wrześni pracownik OZ przeprowadził wykład nt profilaktyki WZW typu A- 30 osób (uczniowie).

Ochrona Zdrowia Matki i Dziecka

- ✓ „Zaszczep się wiedzą o szczepionkach” Pracownik zaprosił do udział w konkursie pt. „Zaszczep się wiedzą o szczepionkach”. Konkurs skierowany był dla nauczycieli. Jego głównym celem było zwiększenie wiedzy dotyczącej znaczenia szczepień dla zdrowia publicznego i zdrowia jednostki oraz profilaktyki chorób zakaźnych. Zadanie konkursowe polegało na napisaniu konspektu 1lekcji poświęconej problematyce szczepień dla dzieci przedszkolnych, uczniów klas I-IV oraz V-VIII szkół podstawowych, a także szkół ponadgimnazjalnych.

Inne interwencje nieprogramowe

✓ Akcja „Bezpieczne wakacje”

- *spotkanie edukacyjne*: prowadzono dystrybucję materiałów, zorganizowano 4 spotkań edukacyjnych dla uczestników kolonii letnich, ich opiekunów oraz dla seniorów – 168 os. nt. ochrony zdrowia podczas letnich wakacji, racjonalne

odżywianie i aktywność fizyczną, profilaktyki chorób odkleszczowych, tworzenia stref wolnych od dymu tytoniowego, życie bez uzależnień – dopalaczy i narkotyków.

- Dodatkowo zrobiono gazetkę ścienną w PSSE we Wrześni nt bezpiecznych wakacji oraz umieszczono informacje na stronie internetowej PSSE we Wrześni. - W Internecie oraz w lokalnych mediach umieszczono informacje na temat akcji „Bezpieczne Wakacje”.

- 16.06.2019 roku podczas „X Wrzesińskiego Biegu Rodzinnego” pracownik OZ PSSE we Wrześni poprowadził prelekcję dla 30 osób nt. bezpiecznych wakacji, prowadzono porady w temacie: upałów (jak się chronić przed słońcem i jak udzielać pomocy, gdy ktoś zasłabnie); chorób zakaźnych w tym omówiono działania profilaktyczne jak uchronić się przed kleszczami, sposób wyjmowania kleszczy, zapoznano ze sprzętem do wyjmowania kleszczy- kleszczołapki; racjonalnego odżywiania i ważności jedzenia śniadania, picia wody mineralnej oraz zachęcano młodzież do uprawiania aktywności fizycznej; tytoniowej: zachęcano do tworzenia stref wolnych od dymu tytoniowego, uczestnicy zapoznali się z historią tytoniu, składem dymu tytoniowego oraz ze skutkami palenia w aspekcie etycznym, finansowym, prawnym oraz zdrowotnym; substancji psychoaktywnych, dopalaczy „STOP Dopalcaczom”. Zachęcano uczestników do propagowania zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów.

- „Bezpieczne wakacje z babcią i dziadkiem” zostały zorganizowane 16.06.2019 w Ośrodku Społecznym we Wrześni- klub seniora. Pracownik OZ PSSE we Wrześni prowadził porady w temacie: upałów, chorób zakaźnych, racjonalnego odżywiania i ważności jedzenia śniadania, picia wody mineralnej, tytoniowej, substancji psychoaktywnych. Na spotkaniu było 16 seniorów.

- Podczas półkolonii letnich zorganizowano prelekcje nt bezpiecznych wakacji. Omówiono tematy tj. upały, choroby zakaźne, racjonalne odżywianie i ważności jedzenia śniadania, picia wody, tytoniowej, dopalaczy, przypomniano numery alarmowe. W pogadankach uczestniczyło 62 osoby (uczestnicy półkolonii i kadra).

- *Tydzień seniora* 25.06.2019 w WOK we Wrześni przeprowadzono prelekcje nt bezpiecznych wakacji. Poruszono tematy tj. upały, kleszcze, racjonalne odżywianie, tytoń, dopalacze, telefony alarmowe. W pogadance uczestniczyło 60 osób.

✓ Akcja „Bezpieczne życie seniora”

- „Życie to pasja” konferencja dla seniorów, gdzie organizatorem był burmistrz Nekli. Na spotkaniu pracownik OZ przybliżył uczestnikom temat zdrowia w wieku senioralnym (profilaktyka chorób zakaźnych0 kleszcze, profilaktyka HIV.AIDS, profilaktyka tytoniowa, profilaktyka raka piersi). Podczas konferencji było 60 osób.

- „Mały kleszcz- duży problem” 16.05.2019 w Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrześni zorganizowano spotkanie dla seniorów (13 osób), podczas których omówiono temat kleszczy.

- „*Bezpieczne wakacje z babcią i dziadkiem*” zostały zorganizowane 16.06.2019 w Ośrodku Społecznym we Wrześni- klub seniora. Pracownik OZ PSSE we Wrześni prowadził porady w temacie: upałów, chorób zakaźnych, racjonalnego odżywiania i ważności jedzenia śniadania, picia wody mineralnej, tytoniowej, substancji psychoaktywnych. Na spotkaniu było 16 seniorów.

- *Klub seniora* 16.06.2019 zorganizował spotkanie dla seniorów. Spotkanie odbyło si Ośrodku Społecznych we Wrześni. Na spotkanie przyszło 16 osób. Omówiono tematy tj. upały, kleszcze, odżywianie i nawadnianie organizmu, tytoń, dopalacze.

- *Tydzień seniora* 25.06.2019 w WOK we Wrześni przeprowadzono prelekcje nt bezpiecznych wakacji. Poruszono tematy tj. upały, kleszcze, racjonalne odżywianie, tytoń, dopalacze, telefony alarmowe. W pogadance uczestniczyło 60 osób.

- *Spotkanie edukacyjne*: W Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrześni pracownik OZ PSSE we Wrześni przybliżył seniorom (10 osób) tematy wiem, co jem, czytania etykiet produktów spożywczych, na co zwracać uwagę podczas zakupów. Podczas innego spotkania pracownik OZ PSSE we Wrześni przybliżył seniorom, (6 osób) temat bezpiecznego grzybobrania, najważniejsze różnice w grzybach, mity i fakty z grzybobrania, jak uzyskać atest na grzyby świeże.

✓ *Akcja „Bezpieczne Ferie Zimowe”:*

- *spotkanie edukacyjne*: W dniu 22.01.2019 pracownik OZ PSSE we Wrześni przeprowadził spotkanie edukacyjne „Bezpieczne wakacje zimowe (ferie)” dla dzieci uczestniczących w półkoloniach w Ośrodku- Obiekt Rekreacyjny Ignasiak Sport, Chocicza Wielka- 10 uczniów, 2 nauczycieli.

- *Prezentacja multimedialna*: Pracownik OZ PSSE we Wrześni opracował prezentacje „Bezpieczne ferie”. Prezentacja zawierała tematy tj: ubiór, higiena, choroby, co warto jeść i pić zimą, obserwowanie pogody, bezpieczeństwo na drodze, pamiętaj o zwierzętach, jeśli jesteś świadkiem wypadku to, telefony alarmowe. Prezentacja została wysłana do szkół, przedszkoli oraz została udostępniona na stronie internetowej PSSE we Wrześni- 2019/2020.

- *konkurs „Jak zdrowo spędzę przerwę świąteczną?”*. W roku szkolnym 2019/2020 został zorganizowany konkurs plastyczny „Jak zdrowo spędzę przerwę świąteczną?”. Zadanie polegało na wykonaniu pracy plastycznej, który będzie polegał na pokazaniu zdrowego sposobu spędzenia wolnego czasu podczas przerwy świątecznej. Konkurs

był skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym i dzieci kl. 0-II szkoły podstawowej. Na etap powiatowy do siedziby PSSE we Wrześni dostarczono 60 prac konkursowych. Konkurs dzielił się na dwie kategorie: przedszkole i szkoła podstawowa. W każdej kategorii wybrano I, II i III miejsce oraz trzy wyróżnienia.

- ✓ Skąd się biorą produkty ekologiczne?: W grudniu wprowadzono nowy program profilaktyczny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”. Grupą odbiorców są dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne; kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych; propagowanie zdrowego stylu życia; zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych. Program zawiera tematy tj. chleb, nabiał, jaja, mięso i wędliny, ryby, owoce i warzywa, zioła, grzyby, herbatki owocowe, miód, piramidę zdrowego stylu życia, mycie rąk, rozmieszczenie produktów w lodówce.

Pilotażowa wersja programu zostanie oficjalnie wprowadzana w styczniu 2020 r.

Wnioski

Realizacja programów przebiegała zgodnie z założeniami. W ramach nadzoru nad placówkami na rok 2019 zaplanowano i wykonano 50 wizytacji w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w powiecie wrzesińskim – 100 %. Pozytywny i wymierny skutek odnosi stała bardzo dobra współpraca m.in. ze Starostwem Powiatowym we Wrześni, Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni, Szpitalem Powiatowym we Wrześni, Komendą Powiatową Policji we Wrześni oraz placówkami oświatowo – wychowawczymi. Mile widziane byłoby zwiększenie środków finansowych na działalność profilaktyczną i materiałów edukacyjnych do działań akcyjnych i programowych co umożliwi jeszcze lepszą realizację programów.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie
Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

REALIZACJA ZADAŃ

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizuje obowiązki i zadania mające na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno - zdrowotnego w nowo realizowanych oraz przebudowywanych obiektach budowlanych, poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych gwarantujących zachowanie w nich odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych, a także poprzez zapobieganie pogorszeniu standardów jakości środowiska w zakresie warunków zdrowotnych dla osób zamieszkujących i przebywających w sąsiedztwie obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Stanowiska państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Działania i kompetencje zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikają z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019r. poz. 59) i w szczególności polegają na:

- uzgadnianiu studium uwarunkowań i kierunków rozwoju oraz planów zagospodarowania przestrzennego gmin, w tym uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanych dla potrzeb planów zagospodarowania przestrzennego;
- opiniowaniu dokumentacji projektowych dotyczących budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części;
- wydawaniu opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko, w tym wydawanie opinii w sprawie konieczności przeprowadzania postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć wraz z określaniem zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko oraz wydawanie opinii przed decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach;
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym.

Działalność opiniodawcza i nadzorowa w roku 2019 skoncentrowana była głównie na udziale w prowadzonych przez organy administracji samorządowej, postępowaniach dotyczących uzgodnień planów zagospodarowania przestrzennego oraz oceny oddziaływania inwestycji na środowisko.

Równoważnym elementem nadzoru było współuczestniczenie w przekazywaniu obiektów budowlanych lub ich części do użytkowania oraz kontrola warunków higieniczno - sanitarnych w projektach budowlanych nowych obiektów i zmian sposobu użytkowania.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajął stanowisko w **844** sprawach.

W roku sprawozdawczym w ramach planowania urbanistycznego wydano **17** opinii dotyczących **projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** gmin powiatu wrzesińskiego: głównie dla gminy Kołaczkowo (11opinii), dla gminy Miłosław (1 opinia), dla gminy Pызdry (1 opinia), dla gminy Nekła (2 opinie dotyczące MPZP i 1 opinia dotycząca studium) i dla gminy Września (1opinia). Ponadto zajęto stanowisko w **5** sprawach dotyczących ustalenia **zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko**.

W roku 2019 na wnioski burmistrzów i wójtów gmin powiatu wrzesińskiego wydano łącznie **63** opinii dotyczących wyrażenia opinii co do **potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko** dla planowanych przedsięwzięć, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - do określenia zakresu raportu oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko.

Potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wykonania raportu o oddziaływaniu na środowisko wymagają te przedsięwzięcia, których podstawowe dane charakteryzujące inwestycję, skala inwestycji oraz rodzaj planowanej technologii wskazywałyby na duże prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwego lub szkodliwego oddziaływania na środowisko, zdrowie, warunki i życie ludzi. Wydawane opinie w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko dotyczyły m.in.: budowy lub rozbudowy dróg, sieci kanalizacyjnych, elektrowni fotowoltaicznych, rozbudowy istniejących obiektów itp.

W przedmiocie wydania opinii dotyczących warunków realizacji inwestycji przed uzyskaniem przez inwestora **decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach** zajęto stanowisko w **8** przypadkach. Opinie odnosiły się do budowy obiektów inwentarskich, budowy i rozbudowy zakładów produkcyjnych oraz inwestycji drogowych.

W procesie inwestycyjnym, na etapie projektowania obiektów budowlanych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni uzgadniał **projekty budowlane i technologiczne** tych inwestycji. Opiniując dokumentację projektową szczególną uwagę zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny pomieszczeń, właściwą technologię, właściwe wyposażenie, prawidłowo zaprojektowaną wentylację i klimatyzację, warunki socjalno-sanitarne oraz zgodność zaprojektowania zobowiązującymi przepisami i normami. Projekty dotyczyły m.in. budynków usługowych, przedszkola, lokali handlowych i gastronomicznych itp. W sumie zaopiniowano pozytywnie **13** dokumentacji projektowych.

W 2019 roku pion sanitarnego nadzoru zapobiegawczego uczestniczył w **37** kontrolach w związku z **dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych** oraz w **24** kontrolach związanych ze **sprawdzeniem zachowania warunków higieniczno-sanitarnych w lokalach adaptowanych na działalność usługową**. W trakcie czynności odbiorowych sprawdzano stan nowo wybudowanych lub adaptowanych budynków pod kątem właściwych warunków sanitarno-higienicznych, które są niezbędne do prowadzenia działalności w zakresie produkcji żywności, udzielania świadczeń fryzjersko-kosmetycznych, czy też opieki nad dziećmi. Wśród nich istotną rolę posiada odpowiednie wyposażenie i wykończenie pomieszczeń, zachowanie właściwej wymiany powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, właściwego oświetlenia, utrzymania poziomów hałasu zgodnych z obowiązującymi przepisami, prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej.

Podczas uczestnictwa w dopuszczeniu do użytkowania obiektów dokonywano sprawdzenia zgodności zrealizowanych inwestycji z uzgodnioną pod względem higieniczno-sanitarnym dokumentacją projektową oraz z wymogami sanitarnymi określonymi przez obowiązujące przepisy.

Czynnościom odbiorowym w 2019r podlegały następujące obiekty i usługi:

- salony fryzjerskie
- salony kosmetyczne
- budynki produkcyjno - magazynowe, warsztaty
- budynki usługowo - handlowe
- adaptacje przedszkoli i szkół
- lokale gastronomiczne, restauracje, sklepy, markety itp.

Oprócz wyżej wymienionych czynności kontrolnych przeprowadzonych przez sekcję ZNS do PSSE wpłynęły zgłoszenia obiektów zgodnie z art. 56 Ustawy z dnia 7 lipca 1994

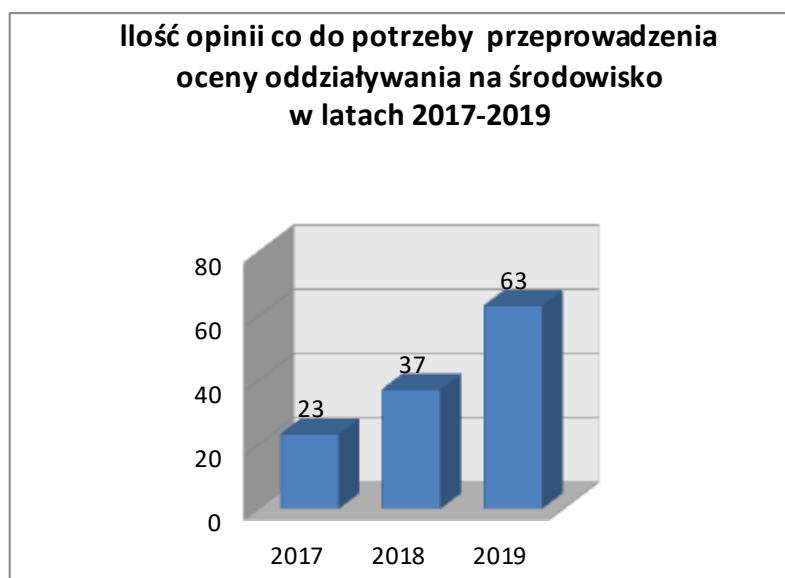
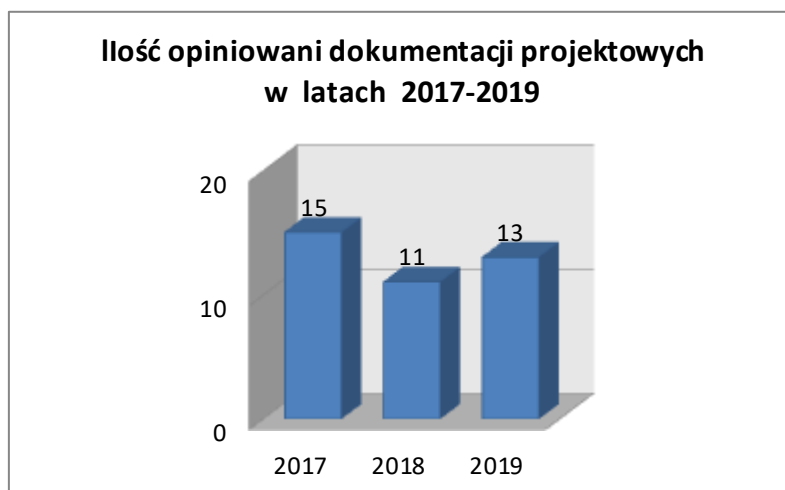
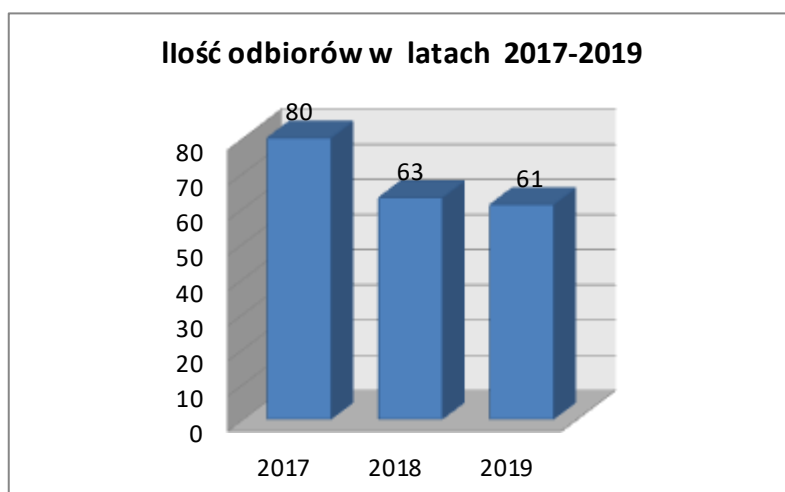
Prawo Budowlane w stosunku, do których PPIS nie zajął stanowiska. Dotyczyło to w większości budynków mieszkalnych wielorodzinnych, garaży, hal magazynowych itp. obiektów niepodlegających ewidencji inspekcji sanitarnej.

Ilość załatwionych spraw i wydanych opinii w poszczególnych zakresach tematycznych

L.p.	ZAKRES TEMATYCZNY	ILOŚĆ SPRAW w 2019r
2	Wydawanie opinii o projektach dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	5
3	Wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	63
4	Wydawanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	8
5	Wydawanie opinii o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	17
6	Uzgodnienia dokumentacji projektowej w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych	13
7	Zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych	61
8	Zajmowanie stanowiska w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych w innych sprawach będących w kompetencji PPIS (min. uzgodnienie warunków zabudowy)	624
9	Wydawanie decyzji płatniczych za czynności wykonywane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	53
OGÓLEM ILOŚĆ SPRAW ROZPATRZONYCH W ZNS		<u>844</u>

Wszystkie opinie sanitarne wydane w 2019r przez ZNS były pozytywne.

Graficzne zestawienie odbiorów, uzgadnianych dokumentacji oraz wydanych opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w latach 2017 - 2019r

Zakończenie

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej pionu Oddziału Nadzoru w 2019 roku przeprowadzili w powiecie wrzesińskim ogółem 1817 kontroli sanitarnych na podstawie, których wydano 1048 decyzji administracyjnych, w tym 401 stanowiły decyzje płatnicze. Nałożono 33 mandaty karne na łączną kwotę 6 800,00 zł.

W 2019 r. na terenie objętym nadzorem przez PPIS we Wrześni odnotowano większą liczbę ognisk zachorowań na choroby zakaźne jak w 2018r. Odnotowano 6 ognisk zachorowania na ospę wietrzną oraz 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego (wywołane przez *Salmonella enteritidis*). W porównaniu z rokiem 2018 zanotowano wzrost zachorowań na salmonelozę, wirusowe zakażenia jelitowe, biegunkę o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, boreliozę, ospę wietrzną. Zanotowano spadek liczby zachorowań na różyczkę, szkarlatynę (płonicę), świnkę, wzw B, wzv C, grypę i zachorowania grypopodobne. Stan sanitarno - higieniczny placówek lecznictwa ambulatoryjnego ocenia się pozytywnie. Personel medyczny przestrzega opracowanych procedur dotyczących antyseptyki, dezynfekcji, sterylizacji, postępowania z odpadami niebezpiecznymi oraz sprzątania, o czym świadczy brak zakażeń zakładowych.

W 2019 r. 99,4 % mieszkańców powiatu wrzesińskiego miało możliwość korzystania z wody, która spełniała wymogi sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), natomiast 0,6 % ludności korzysta z wody o warunkowej przydatności do spożycia ze względu na podwyższoną zawartość manganu. Obecność manganu w wodzie, zwłaszcza w ilościach stwierdzonych w badanych próbkach nie ma istotnego znaczenia pod względem bezpieczeństwa zdrowotnego, może natomiast przyczyniać się do niepożądanego smaku wody, a ponadto powodować wzrost barwy wody i uchwytnie przebarwienie instalacji sanitarnych, ceramiki sanitarnej, pranej odzieży i powierzchni mających kontakt z wodą.

W 2019 r. kontroli poddano 134 obiekty użyteczności publicznej. Do obiektów tych zaliczono: baseny kąpielowe, ustępy publiczne, obiekty hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, dworce PKS, PKP oraz inne obiekty użyteczności publicznej takie jak stadiony, boiska, transport, stacje paliw, parkingi. Nadzór sanitarny nad tymi obiektami nie wykazał zagrożeń dla zdrowia ludzi.

Skontrolowane obiekty podmiotów leczniczych oceniono pod względem stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalności dobrze. Nie zdyskwalifikowano w tym zakresie żadnego podmiotu.

W zakresie nadzoru nad obiektami Żywności i Żywienia stan sanitarny obiektów w 2019 uległ polepszeniu. Mandaty karne nałożono w związku z wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia. Nałożono 32 mandaty na kwotę 6.600zł. Zgodnie z planem poboru prób na 2019r. pobrano do badań ramach monitoringu i urzędowej kontroli 178 prób krajowych, UE i z importu prób środków spożywczych w tym 3 próby kosmetyków. Zakwestionowano 7 prób środków spożywczych pochodzenia roślinnego ze względu na właściwości fizykochemiczne i mikrobiologiczne.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek nauczania i wychowania sukcesywnie ulega poprawie. Dyrektorzy placówek nauczania i wychowania w miarę posiadanych środków podejmują działania zmierzające do poprawy ich stanu sanitarno-higienicznego i technicznego. Współpraca z dyrekcjami wszystkich placówek w dalszym ciągu oceniana jest pozytywnie.

W zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2019 roku kontynuowano programy edukacyjne rozpoczęte w latach ubiegłych oraz wdrażano nowe interwencje programowe i nie programowe o zasięgu krajowym i wojewódzkim. Podejmowano również działania akcyjne w związku z potrzebami lokalnymi w powiecie. Współpraca z samorządami, placówkami oświatowo - wychowawczymi, przychodniami lekarza rodzinnego, poradniami specjalistycznymi, mediami oraz innymi instytucjami w roku 2019 odbywała się na dobrym poziomie.

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez opiniowanie lub uzgadnianie pod względem sanitarno-higienicznym: projektów planów zagospodarowania, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych, wniosków dotyczących konieczności wykonywania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu, oraz odbioru obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania. W 2019 roku w trakcie dokonywanych odbiorów pod względem sanitarnym nie było obiektów, które zmuszałyby do wniesienia sprzeciwu podczas ich uruchomienia. Ilość czynności odbiorowych oraz wydanych opinii sanitarnych utrzymała się na podobnym poziomie co w latach ubiegłych. W zakresie nadzoru nad zakładami pracy pracodawcy w dalszym ciągu starają się ograniczać do minimum liczbę

osób pracujących w narażeniu na czynniki szkodliwe, jednocześnie zapewniając dostęp do informacji o istniejących zagrożeniach w środowisku pracy. Pracodawcy podejmują działania poprawiające warunki pracy w swoich zakładach poprzez stosowanie różnego rodzaju zmian organizacyjnych, np. zmniejszenie czasu ekspozycji pracownika na działanie czynnika szkodliwego, modernizacja systemów wentylacyjnych, wymiana lub przegląd stosowanych maszyn i urządzeń. W 2019 r. w 6 zakładach pracy w powiecie uległy poprawie warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia. Łącznie poprawiono w nich warunki pracy 74 osobom. Kontrole sanitarne potwierdziły również w tym roku, że pracownicy są świadomi skutków zagrożeń wynikających z pracy przez nich wykonywanej, dlatego też w trosce o swoje zdrowie chętnie korzystają z zabezpieczeń jakie oferuje im pracodawca.

W obliczu ustawicznego podnoszenia kwalifikacji pracowników pionu Nadzoru Sanitarnego poprzez udział w szkoleniach zapewnia się w powiecie wysoką jakość w zakresie sprawowanego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia, higieny środowiska, higieny pracy, higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych.

Główny cel działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie wrzesińskim wytyczony na 2019 r. osiągnięto na zadowalającym poziomie.